

Tautsaimniecības Biļetens

2/2015

© Eiropas Centrālā banka, 2015

Pasta adrese

60640 Frankfurt am Main
Germany

Tālrunis

+49 69 1344 0

Interneta vietne

<http://www.ecb.europa.eu>

Fakss

+49 69 1344 6000

*ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena sagatavošanu.
Tulkojumus sagatavo un publicē nacionālās centrālās
bankas.*

*Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana
izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.*

*Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst stāvoklim
2015. gada 4. martā.*

ISSN 2363-3506 (interneta versija)

ES kataloga numurs QB-BP-15-002-LV-N (interneta
versija)

SATURS

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

Kopskats	5
1. Ārējā vide	8
2. Finanšu norises	12
3. Saimnieciskā darbība	17
4. Cenas un izmaksas	22
5. Nauda un kredītu atlikumi	27
6. Fiskālās norises	33

IELIKUMI

1. ielikums	ASV inflācijas norišu novērtējums, izmantojot Filipsa līkni	35
2. ielikums	Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2014. gada 12. novembris–2015. gada 27. janvāris)	38
3. ielikums	Euro efektīvā kursa jaunākās pārmaiņas	42
4. ielikums	Euro zonas mājāsaimniecību uzkrājumu veidošanas jaunāko tendenču noteicējfaktori	45
5. ielikums	2015. gada makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūra	48
6. ielikums	E-tirdzniecības ietekme uz inflāciju	51
7. ielikums	2015. gada budžeta plānu projektu pārskatīšanas turpmākie pasākumi	55

RAKSTI

Progress with structural reforms across the euro area and their possible impacts
("Strukturālo reformu norise euro zonā un to iespējamā ietekme")¹

Who holds what? New information on securities holdings ("Kas ir kā turējumā? Jauna informācija par vērtspapīru turējumiem")¹

STATISTIKA

SI

¹ Raksts pieejams šā izdevuma angļu valodas versijā ECB interneta vietnē.

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

KOPSKATS

Padome veikusi vairākus monetārās politikas pasākumus, lai īstenotu ECB cenu stabilitātes nodrošināšanas uzdevumu un nodrošinātu pietiekami stimulējošu monetāro politiku. Pēc monetārās politikas iniciatīvām, ko ECB ieviesa no 2014. gada jūnija līdz septembrim un kas ietvēra procentu likmju turpmāku samazināšanu, ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperāciju (ITRMO) ieviešanu un izvēlētu privātā sektora aktīvu iegādi ("Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programmas" (ABSIP) un trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas" (NOIP3) ietvaros), Padome 2015. gada janvārī nolēma paplašināt aktīvu iegādes programmu (AIP), lai no marta tajā ietvertu euro zonas valdību, aģentūru un Eiropas institūciju emitētus euro denominētus investīciju kategorijas vērtspapīrus. Valsts un privātā sektora vērtspapīru kopējais mēneša iegādes apjoms būs 60 mljrd. euro. Iegādes plānots veikt līdz 2016. gada septembra beigām, un tās jebkurā gadījumā tiks veiktas līdz brīdim, kad Padome secinās, ka inflācijas dinamikas korekcijas ir ilgtspējīgas un atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam.

Aktīvu iegādes programmas ietvaros jau noteikti būtiski plašu finanšu nosacījumu atvieglojumi. 2014. gada decembrī un gandrīz visu 2015. gada janvārī finanšu tirgus norises lielākoties noteica tirgus gaidas attiecībā uz AIP izsludināšanu. Šajā kontekstā dažādu instrumentu, termiņu un emitentu euro zonas obligāciju peļņas likmes samazinājās un daudzos gadījumos sasniedza vēsturiski viszemāko līmeni. Samazinoties euro zonas valdības AAA reitinga ilgtermiņa obligāciju peļņas likmēm, atbilstošās ASV obligāciju peļņas likmes paaugstinājās, tāpēc euro zonas un ASV valdības obligāciju peļņas likmju atšķirības turpināja palielināties. Saruka arī euro zonas valdības zemāka reitinga obligāciju peļņas likmes, taču tās bija svārstīgākas saistībā ar nenoteiktību par to, vai Grieķijai turpmāk tiks sniegta finansiāla palīdzība. Uzņēmumu investīciju kategorijas obligāciju ienesīguma likmju starpības turpināja samazināties, savukārt ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru (ABS) procentu likmju starpības saglabājās pamatā stabilas. Pēc AIP izsludināšanas euro zonas obligāciju peļņas likmes turpināja samazināties, bet euro zonas akciju cenas būtiski pieauga. Euro kurss pēdējos mēnešos turpināja strauji sarukt.

Labvēlīgu finanšu tirgu norišu ietekmē pazeminājās banku finansējuma izmaksas, kas tika pakāpeniski novirzītas privātā sektora ārējā finansējuma izmaksās. ECB monetārās politikas pasākumi noteica banku finansēšanas nosacījumu uzlabošanu, tāpēc nenodrošinātu banku obligāciju ienesīguma likmes 2014. gada 4. ceturksnī saruka līdz vēsturiski viszemākajam līmenim. Šis uzlabojums pakāpeniski ietekmēja mājāsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām izsniegto banku aizdevumu procentu likmes, kas 2014. gada 3. un 4. ceturksnī būtiski pazeminājās. Banku finansējuma izmaksu un banku aizdevumu procentu likmju sarukumu 2014. gada 2. pusgadā daļēji varētu saistīt ar ITRMO, kas paredzēta, lai uzlabotu banku piekļuvi ilgāka termiņa likviditātei un stimulētu reālās tautsaimniecības kreditēšanas kāpumu. ITRMO, iespējams, palīdzēja samazināt euro zonas mājāsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu procentu likmju starpības. Lai nostiprinātu ITRMO efektivitāti privātā sektora kreditēšanas veicināšanā, Padome janvāra sanāsmē nolēma atlikušo ITRMO procentu likmi pielīdzināt Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju (GRO) procentu likmei, tādējādi likvidējot 10 bāzes punktu starpību starp GRO procentu likmi un pirmajās divās ITRMO piemēroto procentu likmi. ECB monetārās politikas pasākumi, šķiet, veicinājuši arī aizņemšanās izmaksu, īpaši nefinanšu sabiedrību aizņemšanās izmaksu, dispersijas mazināšanos dažādās valstīs, lai gan kreditēšanas nosacījumi šajās valstīs joprojām bija ļoti atšķirīgi. Tā kā uz tirgus instrumentiem balstīta parāda izmaksas un kapitāla vērtspapīru izmaksas arvien samazinājās, euro zonas nefinanšu sabiedrību nebanku ārējā finansējuma nominālās izmaksas 2014. gada 4. ceturksnī un 2015. gada pirmajos divos mēnešos turpināja sarukt.

Jaunākie dati liecina arī par naudas un kredītu atlikuma dinamikas stabilizēšanos. Plašās naudas rādītāja M3 gada pieaugumu joprojām veicina tā likvīdākās sastāvdaļas, t.sk. šaurās naudas rādītāja M1 stabils kāpums. Privātajam sektoram izsniegto banku aizdevumu atlikums turpinājis augt, apstiprinot 2014. gada sākumā vēroto aizdevumu dinamikas pavērsienu. Konkrētāk, nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma sarukums pēdējos mēnešos kļuva mērenāks, savukārt mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma pieaugums stabilizējās pozitīvā līmenī. Turklāt euro zonas banku veiktās kreditēšanas 2015. gada janvāra apsekojums apstiprināja novērtējumu, ka kredītu piedāvājuma ierobežojumi pakāpeniski samazinās un aizdevumu pieprasījums palielinās. Kopumā jaunākās norises liecina, ka ECB monetārās politikas pasākumi veicina banku aizdevumu izsniegšanas noteikumu atvieglošanu un – vispārīgāk – monetārās politikas transmisijas mehānisma pienācīgas darbības atjaunošanu.

Būtiskie ECB monetārās politikas nostājas uzlabošanas papildpasākumi veicina un nostiprina labvēlīgāku tendenču veidošanos euro zonas ekonomiskajā aktivitātē. Tautsaimniecības atveseļošanās 2014. gada 2. pusgadā pakāpeniski nostiprinājās. Reālais IKP gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās par 0.2%, un saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi 4. ceturksnī tas palielinājās par 0.3% (nedaudz vairāk, nekā iepriekš prognozēts). Īstermiņa rādītāji un apsekojumu rezultāti norāda uz turpmākiem ekonomiskās aktivitātes uzlabojumiem 2015. gada sākumā. Euro zonas aktivitāti, šķiet, veicinājis būtisks naftas cenu kritums kopš 2014. gada jūlija. Uzņēmēju un patērētāju noskaņojuma uzlabošanās veicinās politikas pasākumu efektīvu transmisiju reālajā tautsaimniecībā, nodrošinot tautsaimniecības izaugsmes perspektīvu turpmāku uzlabošanos un ekonomiskā atslābuma mazināšanos.

Gaidāms, ka tautsaimniecības atveseļošanās pakāpeniski nostiprināsies un paplašināsies. Ņemot vērā uzņēmēju un patērētāju noskaņojuma neseno uzlabošanos, straujo naftas cenu kritumu, kā arī euro efektīvā kursa pazemināšanos un ECB neseno monetārās politikas pasākumu ietekmi, paredzams aktivitātes pieauguma tempa kāpums. Gaidāms, ka stimulējoša monetārās politikas nostāja, ko būtiski pastiprina AIP, veicinās reālā IKP izaugsmi gan īstermiņā, gan ilgākā termiņā. Turklāt strukturālo reformu un fiskālās konsolidācijas jomā panāktais progress pakāpeniski labvēlīgi ietekmēs reālo tautsaimniecību. Paredzams, ka eksportu veicinās ar cenu konkurētspēju saistīti guvumi un pasaules tautsaimniecības atveseļošanās.

Vienlaikus joprojām ir vairāki faktori, kas kavē spēcīgāku aktivitātes pieaugumu. Tie galvenokārt ietver dažādos sektoros notiekošās bilanču korekcijas un strukturālo reformu samērā lēno īstenošanas tempu. Turklāt arvien mazāka, taču joprojām pastāvoša nenoteiktība attiecībā uz Eiropas valstu valdības parāda krīzi un ģeopolitiskie faktori negatīvi ietekmē euro zonas izaugsmi.

ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai,¹ kas ietver ECB Padomes īstenoto standarta un nestandarta monetārās politikas pasākumu aplēsto ietekmi, paredz reālā IKP gada kāpumu par 1.5% 2015. gadā, 1.9% 2016. gadā un 2.1% 2017. gadā. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2014. gada decembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP pieauguma prognozes 2015. un 2016. gadam koriģētas un palielinātas, atspoguļojot zemo naftas cenu, euro efektīvā kursa pazemināšanās un neseno monetārās politikas pasākumu labvēlīgo ietekmi. Padomes vērtējumā aktivitātes perspektīvas riski joprojām ir lejuvērsti, lai gan pēc jaunākajiem Padomes lēmumiem un naftas cenu krituma tie samazinājušies.

¹ Sk. 2015. gada 5. martā ECB interneta vietnē publicēto rakstu "ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai".

Pamatojoties uz pašreizējo informāciju, gaidāms, ka inflācija nākamajos mēnešos saglabāsies ļoti zema vai būs negatīva. Naftas cenas būtiski ietekmē SPCI inflāciju, kas pēdējos mēnešos kļuvusi negatīva. Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi SPCI gada inflācija 2015. gada februārī palielinājās līdz -0.3% (janvārī - -0.6%). Vienlaikus SPCI inflācija, izņemot enerģiju un pārtiku, saglabājās kopumā stabila (februārī - 0.6%).

Gaidāms, ka vēlāk šajā gadā inflācija pakāpeniski palielināsies. Pirmkārt, tā kā agrākais enerģijas cenu kritums pakāpeniski zaudēs nozīmi un vairs neietekmēs gada pārmaiņu tempu, un pieņemot, ka naftas cenas aplēšu periodā pieaugs saskaņā ar biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu augšupvērsto cenu līkni, enerģijas cenu negatīvajai ietekmei uz kopējo SPCI 2015. gadā vajadzētu mazināties un enerģijas cenu ietekmē 2016. un 2017. gadā kopējai inflācijai vajadzētu pieaugt. Paredzamo kopējās inflācijas kāpumu lielākoties nosaka minētās enerģijas cenu pārmaiņas. Kopējās inflācijas kāpumu noteiks arī tautsaimniecības atveseļošanās nostiprināšanās, ko veicinās nesen pieņemtie monetārās politikas lēmumi. Atveseļošanās nostiprināšanās rezultātā gaidāms būtisks negatīvās ražošanas apjoma starpības sarukums, kā arī spēcīgāks peļņas maržu un atlīdzības vienam nodarbinātajam pieaugums. Domājams, ka inflācijas kāpumu veicinās arī neenerģijas preču cenu kāpums un ar euro kursa samazināšanos saistītā novēlotā ietekme.

ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai paredzētā SPCI gada inflācija ir 0.0% 2015. gadā, 1.5% 2016. gadā un 1.8% 2017. gadā. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2014. gada decembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm inflācijas prognozes 2015. gadam koriģētas un pazeminātas, galvenokārt atspoguļojot naftas cenu kritumu, savukārt prognozes 2016. gadam koriģētas un paaugstinātas, daļēji atspoguļojot monetārās politikas pasākumu gaidāmo ietekmi.

ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses atkarīgas no ECB monetārās politikas pasākumu pilnīgas īstenošanas. Padome turpinās rūpīgi monitorēt riskus, kas saistīti ar cenu dinamikas perspektīvu vidējā termiņā, īpaši pievēršoties monetārās politikas pasākumu ietekmei, ģeopolitiskajām norisēm, kā arī valūtas kursa un enerģijas cenu dinamikai.

Pašlaik monetārās politikas uzmanības centrā ir Padomes 2015. gada janvārī apstiprināto pasākumu īstenošana. Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi un saskaņā ar perspektīvas norādēm Padome 2015. gada 5. marta sanāksmē nolēma nemainīt ECB procentu likmes. Tā arī sniedza papildu informāciju par AIP īstenošanas aspektiem. Šīs programmas ietvaros 2015. gada martā tika uzsākta valsts sektora vērtspapīru iegāde otrreizējā tirgū.

I. ĀRĒJĀ VIDE

Pasaules izaugsme atjaunojas lēnām, tomēr dažādās valstīs nevienmērīgi. Gaidāms, ka, no vienas puses, nozīmīgais naftas cenu sarukums kopā ar stabilo ASV izaugsmes perspektīvu veicinās globālo aktivitāti. Savukārt, no otras puses, situācijas pasliktināšanās dažās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs nelabvēlīgi ietekmē pasaules izaugsmes izredzes. Globālā inflācija pēdējos mēnešos kļuvusi mērenāka. Iespējams, ka, ņemot vērā pēdējā laika naftas cenu sarukumu, inflācijas gada līmenis tuvākajā nākotnē saglabāsies zems un pēc tam, turpinoties globālajam atveseļošanās procesam, paaugstināsies tikai pakāpeniski. Pasaules aktivitātes riski joprojām ir lejupvērsti.

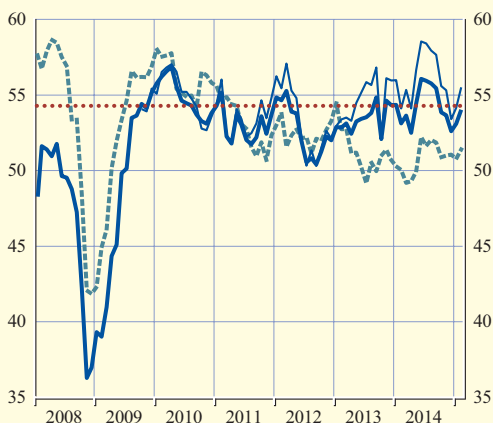
Pasaules tautsaimniecība turpina pakāpeniski atveseļoties. Pieejamie valstu dati liecina, ka pēc globālās izaugsmes pacēluma 2014. gada vidū globālās izaugsmes temps ārpus euro zonas esošajās valstīs, tuvojoties gada beigām, nedaudz pierima. Jaunākie apsekojumi norāda uz stabilu attīstības tempu 2015. gada sākumā. Globālais apvienotais produkcijas izlaides iepirkumu vadītāju indekss (IVI), neietverot euro zonu, februārī nedaudz paaugstinājās, tomēr reģionu atšķirības saglabājās (sk. 1. att.).

Gaidāms, ka zemākas naftas cenas paaugstinās globālo pieprasījumu. Decembrī un janvārī strauji saruka Brent jēlnaftas cenas, kas pēc tam februārī atkal nedaudz paaugstinājās un 2015. gada 4. martā sasniedza 61 ASV dolāru, t.i., gandrīz uz pusi zemāku līmeni nekā pirms gada (sk. 2. att.). Saskaņā ar nākotnes līgumu cenu likni tirgu cenās jau ietverts pakāpenisks naftas cenu kāpums nākamajos gados. Lai gan iepriekšējā gada naftas cenu sarukumu daļēji var saistīt ar samērā nelielu globālo pieprasījumu, tas galvenokārt notika piedāvājuma kāpuma dēļ. Lielais Ziemeļamerikas slānekļa naftas piedāvājums, spēcīgāka, nekā gaidīts, produkcijas izlaide Krievijā, Lībijā un Irākā, neraugoties uz ģeopolitisko spriedzi, kopā ar OPEC 2014. gada novembra sanāksmē pieņemto

1. attēls. Globālais apvienotais produkcijas izlaides IVI

(difūzijas indekss)

- pasaule, izņemot euro zonu
- ... pasaule, izņemot euro zonu: ilgtermiņa vidējais rādītājs
- jaunās tirgus ekonomikas valstis
- attīstītās valstis, izņemot euro zonu

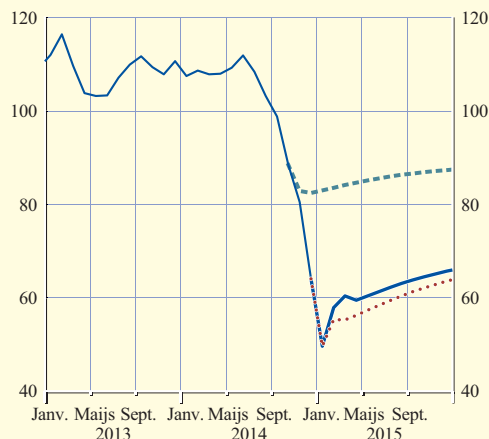
Avots: Markit.

Piezīmes. Jaunākais novērojums veikts 2015. gada februārī. "Ilgtermiņa vidējais rādītājs" attiecas uz periodu, kas sākas 1999. gadā; "jaunās tirgus ekonomikas valstis" ir Brazīlija, Ķīna, Indija un Krievija; "attīstītās valstis" ir Japāna, ASV un Apvienotā Karaliste.

2. attēls. Faktiskās un nākotnes līgumu naftas cenas

(ASV dolāros par barelu)

- 2015. gada 4. marta dati
- ... ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses
- Eurosistēmas 2014. gada decembra makroekonomiskās iespēju aplēses
- pašreizējie dati

Avoti: Bloomberg un ECB speciālistu aprēķini.

Piezīme. Mēneša dati; jaunākais pašreizējo naftas cenu novērojums veikts 2015. gada februārī.

lēmumu nesamazināt ražošanu lika tirgus dalībniekiem pārvērtēt piedāvājuma un pieprasījuma dinamiku un veicināja krasu naftas cenu sarukumu. Gaidāms, ka zemākas naftas cenas būs izdevīgas valstīm, kuras neto patērē naftu, bet nomāks naftas eksportētāju attīstības perspektīvas. Taču kopumā šķiet, ka šāda naftas cenu dinamika veicinās globālo pieprasījumu, jo naftu importējošām valstīm, kam izdevīga cenu samazināšanās, ir lielāka nosliece tērēt nekā naftas eksportētājvalstīm.

Spēcīga izaugsme ASV arī veicina labāku pasaules attīstības perspektīvu. 2014. gada pēdējā ceturksnī saglabājās spēcīga aktivitāte, un to galvenokārt noteica privātais patēriņš un ieguldījumi mājokļos. Arī darba tirgus situācija turpināja uzlaboties, dinamiski augot nodarbinātībai. Lai gan ASV dolāra kursa kāpums mazinās eksporta pieaugumu, turpmāk gaidāmas ilgstošas labvēlīgas iekšzemes pieprasījuma pārmaiņas, ko veicinās joprojām stimulējoši finansiālie apstākļi un mērenāks fiskālais slogs. Gaidāms, ka mājāsaimniecību aizņemto līdzekļu samazināšanās, darba tirgus un mājokļu tirgus ilgstoša uzlabošanās un reālo ienākumu kāpums zemo naftas cenu dēļ veicinās privāto patēriņu. Iespējams, ka uzlabojusies konfidence, spēcīgāks pieprasījums un zemas procentu likmes stimulēs ieguldījumus uzņēmējdarbībā, kompensējot mazākus kapitāla izdevumus slānekļa naftas nozarēs.

Izaugsmes temps nostiprinājies arī vairākumā citu ārpus euro zonas esošo attīstīto valstu.

Japānā pēc aktivitātes pavājināšanās, kas sekoja PVN paaugstināšanai pagājušā gada aprīlī, izaugsme atkal atjaunojās 2014. gada 4. ceturksnī. Gaidāms, ka galvenie izaugsmi veicinošie faktori lēnām kļūs spēcīgāki, un to veicinās mājāsaimniecību reālo ienākumu kāpums zemāku naftas cenu ietekmē, eksporta pieauguma tempa palielināšanās nesenā Japānas jenas kursa sarukuma un mazāka fiskālā sloga dēļ pēc tam, kad valdība paziņoja par papildu stimula ieviešanu nākamajā fiskālajā gadā. Neraugoties uz nelielu sarukumu 2014. gada 4. ceturksnī, samērā straujā tempā turpinās arī Apvienotās Karalistes ekonomiskā izaugsme. Lai gan gaidāms, ka izaugsmi kavēs ieilgušie fiskālās konsolidācijas mēģinājumi, sarūkošajām enerģijas cenām un arvien straujākam algu kāpumam turpmāk vajadzētu pozitīvi ietekmēt reāli rīcībā esošos ienākumus un privāto patēriņu. Turklāt pieprasījuma atjaunošanās un atviegloti kredītu nosacījumi, iespējams, palielinās ieguldījumus uzņēmējdarbībā. Vienlaikus gaidāms, ka pēkšņais Šveices franka kursa kāpums pēc Šveices Nacionālās bankas lēmuma janvārī atteikties no Šveices franka kursa attiecībā pret euro ierobežojuma būtiski negatīvi ietekmēs valsts tautsaimniecības nākotnes attīstības perspektīvu, galvenokārt izpaužoties eksporta sarukumā.

Dažās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, īpaši naftu importējošajās valstīs, uzlabojušās tuvākās nākotnes perspektīvas. Lai gan Ķīnā 2014. gada 4. ceturksnī attīstību kavēja mājokļu tirgus izaugsmes kritums, gaidāms, ka naftas cenu sarukums, joprojām stabils patēriņš, nesenie monetārās veicināšanas pasākumi un mērens fiskālais stimulējošais mazliet veicinās tautsaimniecības attīstību. Tomēr ilgāka termiņa attīstības perspektīvā Ķīnas politiskā vadība pievērsusi lielāku uzmanību finansiālā trausluma un makroekonomiskās nelīdzsvarotības problēmu risināšanai. Tautsaimniecībai virzoties pa arvien ilgtspējīgākas attīstības ceļu, iespējams, ka izaugsmes temps kļūs mērenāks. Ķīnas izaugsmes tempa sarukumam būs ķēdes reakcijas ietekme uz tām Āzijas valstīm, ar kurām tai ir ciešas ekonomiskās un finansiālās saiknes, bet daudzām Āzijas jaunajām tirgus ekonomikas valstīm vajadzētu īstermiņā gūt pozitīvu impulsu no tā, ka zemāku naftas cenu ietekmē paaugstinājušies reāli rīcībā esošie ienākumi. Īpaši Indijā, parādoties izaugsmes tempa uzlabošanās pazīmēm, saglabājas augsta konfidence. Indiju kā naftas importētājvalsti pozitīvi ietekmēs zemākas naftas cenas, palīdzot ierobežot gan inflāciju, gan tekošā konta deficītu un vienlaikus ļaujot valdībai samazināt degvielas subsīdijas un veicināt fiskālo konsolidāciju. Gaidāms, ka arī Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstis gūs labumu no spēcīgāka iekšzemes

pieprasījuma, jo paredzams, ka uzlabojusies darba tirgus dinamika un nesenais naftas cenu kritums veicinās mājsaimniecību patēriņu.

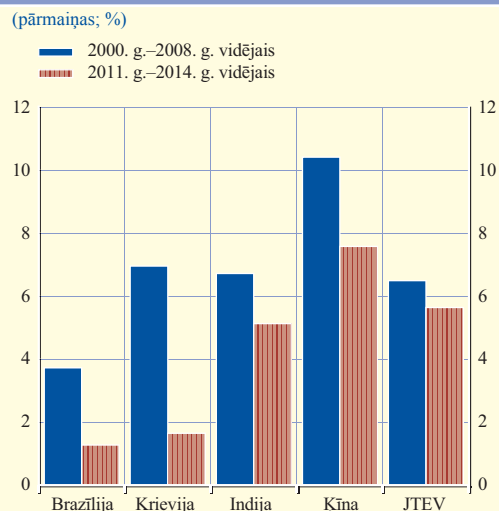
Citu valstu attīstības perspektīvas liecina par vājāku aktivitāti. Šķiet, ka Latīņamerikas vidējā termiņa attīstības perspektīvas ir sliktākas, nekā iepriekš tika gaidīts pēc neapmierinošas izaugsmes perioda, jo izaugsmi vājināja piedāvājuma puses problēmas un liela iekšzemes nelīdzsvarotība vairākās galvenajās valstīs (sk. 3. att.). Arī zemākas naftas cenas negatīvi ietekmē naftas eksportētājvalstu izaugsmi. Šķiet, ka īpaši Krievijā finanšu tirgu nesenais satricinājums izraisīs valsts tautsaimniecības recesiju 2015. gadā. Krievijas rubļa kursa straujais kritums un monetārās politikas stingrības pieaugums nozīmēs apjomīgu finansēšanas izmaksu kāpumu, potenciāli saasinot finansējuma problēmas uzņēmumiem, uz kuriem jau attiecas sankcijas, kas ierobežo to piekļuvi ārējiem finanšu tirgiem.

Gaidāms, ka mājsaimniecību patēriņu ietekmēs augsta inflācija, kas rada spiedienu uz reāli rīcībā esošajiem ienākumiem. Sarūkošas uzņēmumu konfidences un joprojām lielas nenoteiktības apstākļos paredzams investīciju kritums. Iespējams, ka zemākas enerģijas cenas vidējā termiņā negatīvi ietekmēs investīcijas naftas un gāzes atradņu izpētē. Domājams, ka šīs norises negatīvi ietekmēs euro zonas ārējo pieprasījumu.

Tuvojoties 2014. gada beigām, globālās tirdzniecības temps nedaudz saruka, un gaidāms, ka tas atjaunosies tikai lēnām. Pasaules preču importa apjoms trijos mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem decembrī palielinājās par 1.3%. Globālā IVI jauno eksporta pasūtījumu indeksa iepriekšējo mēnešu sarukumam sekoja atveseļošanās 2014. gada decembrī un stabilizēšanās 2015. gada janvārī, liecinot par lielāku pasaules tirdzniecības elastību gadumijā. Turpmāk gaidāms, ka pasaules tirdzniecība ļoti lēnām kļūs spēcīgāka. Pēdējos gados cikliski sarūkošie ieguldījumi uzņēmējdarbībā, kuros parasti ir samērā liels importa īpatsvars, ierobežojusi pasaules tirdzniecības attīstības tempu. Vienlaikus pasaules tirdzniecību ietekmējuši arī strukturālie faktori, jo uzņēmumi vienkāršojuši un saīsinājuši savas piegādes ķēdes. Tas nozīmē, ka globālo vērtību ķēžu paplašināšanās vairs neveicina pasaules tirdzniecības attīstību tik spēcīgi kā agrāk. Tādējādi, lai gan, mazinoties cikliskajam vājumam un atjaunojoties globālajām investīcijām, gaidāma pasaules tirdzniecības paplašināšanās, tā, iespējams, nenotiks tikpat strauji kā 20. gs. 90. gados un 21. gs. sākumā, kad lielas jaunās tirgus ekonomikas valstis integrējās pasaules tautsaimniecībā, būtiski paplašinot globālās tirdzniecības iespējas.

Kopumā paredzams, ka globālā atveseļošanās pakāpeniski palielināsies. Saskaņā ar ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm gaidāms pasaules (neietverot euro zonu) reālā IKP kāpuma tempa paātrinājums no 3.6% 2014. gadā līdz aptuveni 4% 2016. un 2017. gadā.¹ Paredzams, ka euro zonas ārējais pieprasījums palielināsies no 2.8% 2014. gadā līdz

3. attēls. Reālā IKP pieaugums jaunajās tirgus ekonomikas valstīs

Avots: SVF *World Economic Outlook* datubāze.
Piezīme: "JTEV" attiecas uz jaunajām tirgus ekonomikas un attīstības valstīm, kā definējis SVF.

¹ Sk. "ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas pieejamas <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecbstaffprojections201503.lv.pdf?4a618a607dad4de8198805247c9935c2>.

5.1% 2017. gadā. Salīdzinājumā ar 2014. gada decembra iespēju aplēsēm pasaules izaugsmes un ārējā pieprasījuma gaidas gandrīz nav mainītas. Šāda perspektīva atspoguļo gaidas, ka dažu jauno tirgus ekonomikas valstu ne tik labvēlīgo perspektīvu ietekme uz globālo pieprasījumu kopumā būs spēcīgāka nekā naftas cenu krituma pozitīvā ietekme.

Pasaules aktivitātes riski joprojām ir lejupvērsti.

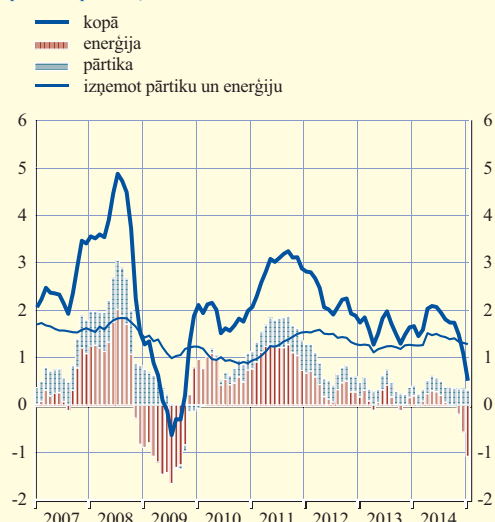
Lai gan zemāku naftas cenu ietekme uz pasaules attīstības perspektīvu var izrādīties spēcīgāka, nekā pausts ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskajās iespēju aplēsēs, ASV tirgus dalībnieki joprojām cer, ka procentu likmju kāpuma temps būs vājāks, nekā paredz jaunākās FOMC iespēju aplēses. Kā aprakstīts 1. ielikumā, ASV saglabāsies ierobežots inflācijas spiediens. Tomēr attiecībā uz ekonomiskā atslābuma pakāpi un to, cik lielā mērā spēcīgāks pieprasījums ietekmēs algu kāpumu un inflācijas spiedienu, valda nenoteiktība. Straujāka monetārās politikas normalizēšanās, nekā pašlaik gaida tirgus dalībnieki, varētu izraisīt attieksmes pret riskiem pavērsienu pretējā virzienā. Straujais kredītēšanas kāpums un aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanās Ķīnā rada riskus finanšu stabilitātei. Arī ģeopolitiskie riski turpina negatīvi ietekmēt perspektīvu, un scenārijam, kurā spriedze Krievijas un Ukrainas attiecībās atkal saasinātos, varētu būt negatīva ietekme uz globālo izaugsmi.

Pēdējos mēnešos galvenokārt enerģijas cenu lejupslīdes ietekmē pazeminājusies globālā inflācija. Patēriņa cenu gada inflācija OECD valstīs 2015. gada janvārī saruka līdz 0.5%. Vienlaikus gada inflācija, izņemot pārtiku un enerģiju, saglabājusies stabilāka (sk. 4. att.). Runājot par valstīm ārpus OECD, inflācija Ķīnā pēdējos mēnešos arī kļuvusi mērenāka, jo pastāv plašs inflācijas samazināšanās spiediens. Taču citās lielajās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, kur valūtas kursa pazemināšanās noteikusi augstākas importa cenas vai neuzticēšanās iekšzemes monetārajai politikai atspoguļojusies ilgstoši augstās inflācijas gaidās, inflācijas līmenis ir paaugstinājies.

Īstermiņā joprojām gaidāms zems globālās inflācijas līmenis, kas pēc tam paaugstināsies tikai lēnām. Gaidāms, ka vēl arvien zemās izejvielu cenas īstermiņā noteiks zemu globālo inflāciju. Pēc tam partedzamā pasaules tautsaimniecības aktivitātes pastiprināšanās, iespējams, samazinās brīvās ražošanas jaudas. Turklāt naftas nākotnes līgumu cenu līkne, kā arī nenaftas izejvielu nākotnes līgumu cenas liecina par nelielu atveseļošanos turpmākajos gados.

4. attēls. OECD reģiona inflācija

(salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: OECD un ECB aprēķini.
Piezīmes: Jaunākais novērojums veikts 2015. gada janvārī.
Devums aprēķināts, balstoties uz ECB speciālistu aprēķiniem.

2. FINANŠU NORISES

Finanšu norises 2014. gada decembrī un gandrīz visu 2015. gada janvāri galvenokārt noteica tirgus gaidas attiecībā uz paplašināto aktīvu iegādes programmu (AIP), kas tika izsludināta pēc ECB Padomes 2015. gada 22. janvāra sanāksmes. Dažādu instrumentu, termiņu un emitentu euro zonas obligāciju peļņas likmes saruka jau pirms AIP izsludināšanas un daudzos gadījumos sasniedza vēsturiski zemāko līmeni. Euro zonas valdības AAA reitinga ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes saruka, bet atbilstošās ASV obligāciju peļņas likmes pieauga, tādējādi vēl vairāk palielinot šo peļņas likmju starpību. Samazinājās arī euro zonas valdības zemāka reitinga obligāciju peļņas likmes, taču attiecībā uz tām bija vērojams lielāks svārstīgums, kas bija saistīts ar nenoteiktību par to, vai Grieķijai turpmāk tiks sniegta finansiāla palīdzība. Pēc AIP izsludināšanas, kā arī februārī un martā euro zonas valdības obligāciju peļņas likmes turpināja sarukt. Turklāt būtiski pieauga euro zonas akciju cenas. Euro kurss ievērojami pazeminājās.

Palielinoties likviditātes pārpalikumam, EONIA no 2014. gada decembra sākuma līdz 2015. gada marta sākumam samazinājās. Tā vidējais rādītājs šajā periodā bija -0.04% (aptuveni par 3 bāzes punktiem zemāks nekā iepriekšējo triju mēnešu vidējais rādītājs). Likviditātes nosacījumi un monetārās politikas operācijas sīkāk aplūkotas 2. ielikumā.

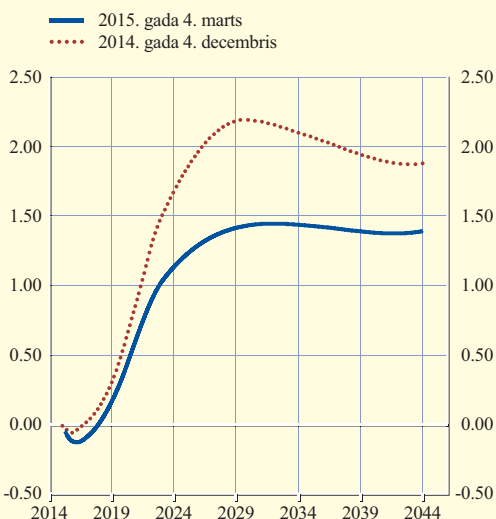
AIP izsludināšana (un pirms tās – šīs izsludināšanas gaidas) noteica to, ka biržā netirgoto nākotnes līgumu EONIA procentu likmes ievērojami samazinājās. Tādējādi no 2014. gada decembra sākuma līdz 2015. gada marta sākumam izveidojās negatīvs biržā netirgoto nākotnes līgumu EONIA likmes slīpums, un paredzams, ka 2016. gada pirmajos astoņos mēnešos tiks sasniegts zemākais līmenis (-0.15%), kas ir tuvu pašreizējai noguldījumu iespējas procentu likmei (-0.20% ; sk. 5. att.). Šīs norises atbilst tirgus dalībnieku gaidām par to, ka AIP izsludināšana izraisīs likviditātes pārpalikuma būtisku, bet pakāpenisku pieaugumu. Brīdis, kad EONIA atkal kļūs pozitīvs, salīdzinājumā ar tirgus dalībnieku 2014. gada decembra sākuma prognozēm 2015. gada marta sākumā pārvirzījās par 7 mēnešiem – no 2017. gada jūlija uz 2018. gada februāri. Kopumā līdzīga attīstība novērota attiecībā uz 3 mēnešu EURIBOR turpmāko dinamiku.

Saistībā ar AIP izsludināšanas gaidām saruka arī euro zonas valdības AAA reitinga obligāciju peļņas likmes (sk. 6. att.). Tomēr valdības AAA reitinga ilgāka termiņa obligāciju peļņas likmes, ko tieši ietekmē AIP (un ko labvēlīgi ietekmē arī likviditātes riska prēmiju samazinājums), pazeminājās nedaudz vairāk nekā mijmaiņas darījumu EONIA procentu likmes. Tādējādi valdības AAA reitinga 10 gadu un 30 gadu obligāciju peļņas likmes no decembra sākuma līdz marta sākumam saruka aptuveni par 50 bāzes punktiem, 4. martā sasniedzot attiecīgi 0.4% un 1.1% . Pazeminājās arī īsāka termiņa obligāciju, piemēram, valdības AAA reitinga 2 gadu obligāciju, peļņas likmes, kas dažās valstīs kļuva negatīvas.

Samazinājās arī euro zonas valdības zemāka reitinga obligāciju (izņemot Grieķijas obligācijas) peļņas likmes, taču tās bija svārstīgākas. No 2014. gada decembra

5. attēls. Nākotnes darījumu EONIA procentu likmes

(gadā; %)

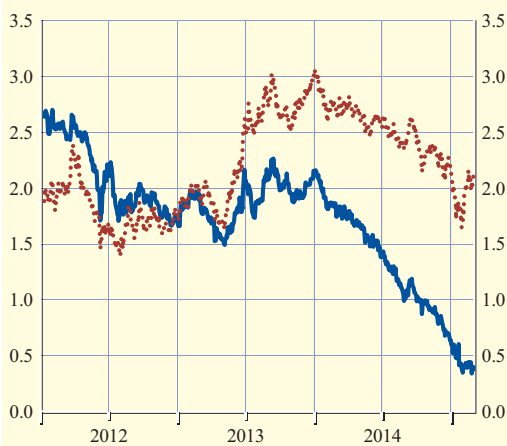

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

6. attēls. Valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes

(gadā; %)

— euro zona (AAA reitinga obligācijas)
••• ASV

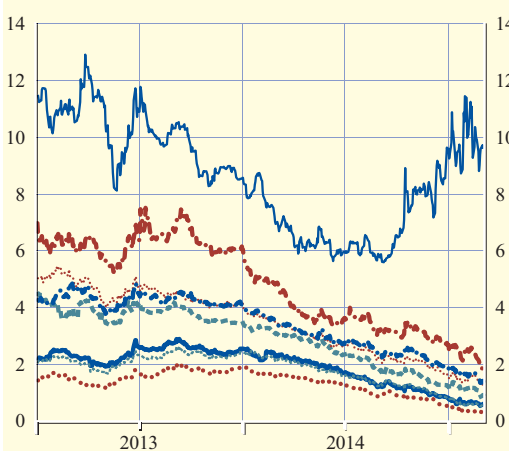
Avoti: EuroMTS, ECB un Bloomberg.

Piezīme. Euro zonas obligāciju peļņas likmes pamatā ir ECB dati par AAA reitinga obligācijām, kas pašlaik ietver Austrijas, Somijas, Vācijas un Nīderlandes obligācijas.

7. attēls. Atsevišķu euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes

(gadā; %)

— Beļģija ••• Spānija
••• Vācija - - - Francija
- - - Īrija - - - Itālija
— Grieķija - - - Portugāle

Avots: Thomson Reuters.

sākuma līdz 2015. gada marta sākumam valdības zemāka reitinga obligāciju peļņas likmes parasti samazinājās vairāk nekā augstāka reitinga obligāciju peļņas likmes, daļēji atspoguļojot intensīvākus peļņas meklējumus, ko noteica zemas un sarūkošas peļņas likmes. Lai gan arvien lielāka nenoteiktība par to, vai Grieķijai turpmāk tiks sniegta finansiāla palīdzība, radīja augošu spiedienu uz euro zonas valdības zemāka reitinga obligāciju peļņas likmēm (sk. 7. att.), 2015. gada februāra beigās Eurogrupā panāktā jaunā vienošanās kopumā palīdzēja ierobežot šo augošo spiedienu. Konkrētāk, Grieķijas un Vācijas valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju starpība no 2014. gada decembra sākuma līdz 2015. gada marta sākumam palielinājās aptuveni par 250 bāzes punktiem, savukārt Vācijas un citu euro zonas valstu valdības atbilstošo obligāciju peļņas likmju starpības saglabājās stabilā līmenī vai nedaudz samazinājās.

Euro zonas valdības obligāciju tirgus nenoteiktība nedaudz pieauga – par to liecina no iespēju līgumu procentu likmēm iegūtā implicētā svārstīguma neliels kāpums. Tas, iespējams, atspoguļo nenoteiktību par to, vai Grieķijai turpmāk tiks sniegta finansiāla palīdzība, kā arī zināmu nenoteiktību attiecībā uz konkrētiem AIP īstenošanas aspektiem.

Euro zonas un ASV valdības obligāciju peļņas likmju atšķirības turpināja palielināties. ASV un euro zonas valdības AAA reitinga obligāciju peļņas likmju starpība no 2014. gada decembra sākuma līdz 2015. gada marta sākumam pieauga, marta sākumā sasniedzot aptuveni 180 bāzes punktus. Šī starpība sāka palielināties 2013. gada vidū un līdz pat vēl nesenam brīdim turpināja augt, līdz tika sasniegta lielākā starpība kopš 2004. gada septembra, kad tika uzsākta attiecīgo datu sēriju reģistrēšana. Šīs peļņas likmju atšķirības atbilst arvien plašāk izplatītam tirgus dalībnieku uzskatam, ka abas tautsaimniecības atrodas atšķirīgās cikliskajās pozīcijās, un tās atbilst tirgus gaidām attiecībā uz šo divu tautsaimniecību turpmāko monetāro politiku.

Uzņēmumu investīciju kategorijas obligāciju ienesīguma likmju starpības turpināja samazināties.

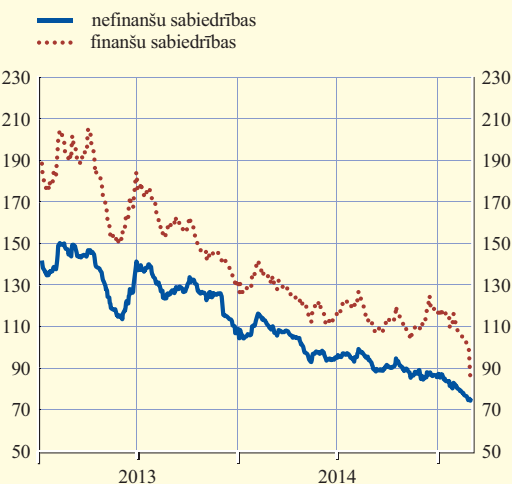
Gan finanšu, gan nefinanšu emitentu uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības pēdējos mēnešos turpināja sarukt (sk. 8. att.) un tādējādi saglabājās zemas (tuvu līmenim, kāds bija novērots pirms finanšu krīzes sākuma). To, iespējams, veicināja gaidas, ka AIP varētu izraisīt portfeļu sastāva pārmaiņas un tāpēc varētu palielināties peļņas meklējumi. Turklāt paredzams, ka AIP turpmāk var ļaut pazemināt finansējuma izmaksas un palielināt uzņēmumu ieņēmumus, tādējādi samazinot potenciālo saistību neizpildes varbūtību attiecībā uz uzņēmumu obligācijām. Finanšu emitentu ienesīguma likmju starpības saruka vairāk nekā nefinanšu emitentu ienesīguma likmju starpības, un tas, iespējams, atspoguļo tirgus noskaņojumu attiecībā uz panākto progresu euro zonas finanšu iestāžu rekapitalizācijas jomā (sk. arī 5. nodaļu par naudu un kredītu atlikumu). Ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru procentu likmju starpības pamatā saglabājās stabilas.

Euro zonas akciju cenas būtiski pieauga.

No 2014. decembra sākuma līdz 2015. gada marta sākumam tās palielinājās aptuveni par 13.0%, pārsniedzot gan ASV, gan Japānas akciju tirgus (sk. 9. att.). Lielākā daļa guvumu euro zonā tika reģistrēti tūlīt pēc AIP izsludināšanas (kas noteica paredzamo nākotnes finansējuma izmaksu samazinājumu, tādējādi pozitīvi ietekmējot paredzamās uzņēmumu nākotnes peļņas diskontēto vērtību). Tas, ka Eurogrupa februāra beigās vienojās par Grieķijas finansiālās palīdzības programmas pagarināšanu, arī veicināja lielāku vēlmi uzņemties risku. Tomēr euro zonas akciju cenas un uzskaites vērtības attiecība joprojām ir zemākā līmenī, nekā novērots pirms finanšu krīzes, un tas liecina, ka investoru uzņēmumu nākotnes peļņas gaidas vēl arvien ir diezgan ierobežotas un/vai ka tie joprojām pieprasa samērā lielu kompensāciju par risku, kas saistīts ar ieguldījumiem kapitāla vērtspapīros. Tas īpaši attiecas uz finanšu akcijām, kuru cenas salīdzinājumā ar rekordaugstajām cenām pirms finanšu krīzes joprojām ir ievērojami zemākas. Akciju tirgus nenoteiktība, ko mēra ar implicēto svārstīgumu, aplūkojamā periodā nedaudz palielinājās gan euro zonā, gan ASV.

8. attēls. Uzņēmumu euro denominēto atbilstoši iespēju līgumiem koriģēto obligāciju ienesīguma likmju starpības euro zonā

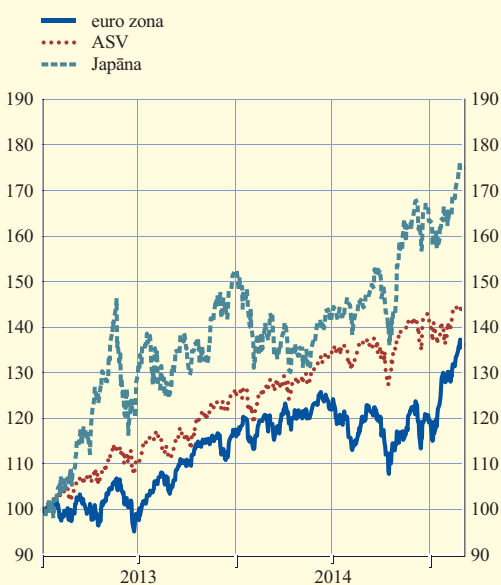
(bāzes punktos)

Avoti: iBoxx un ECB.

9. attēls. Akciju cenu indeksi

(2013. gada 1. janvāris = 100)

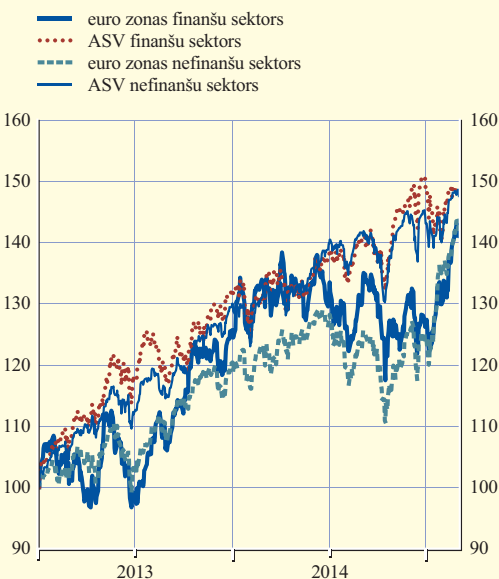
Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.
Piezīmes. Izmantoti Dow Jones EURO STOXX broad indekss euro zonai, Standard & Poor's 500 indekss ASV un Nikkei 225 indekss Japānai. Jaunākais novērojums veikts 2015. gada 4. martā.

Akciju cenu kāpums nefinanšu sektorā bija spēcīgāks nekā finanšu sektorā. Finanšu akciju cenas no decembra sākuma līdz marta sākumam pieauga aptuveni par 10%, bet nefinanšu akciju cenas palielinājās mazliet vairāk nekā par 14%. Periodā pirms AIP izsludināšanas tika reģistrēti samērā vāji finanšu sektora rādītāji, taču pēc tam abu sektoru cenu tendences bija kopumā līdzīgas (sk. 10. att.).

Euro efektīvais kurss pēdējos mēnešos turpināja sarukt. Euro kursa kritums sākās jau 2014. gada maijā un īpaši pastiprinājās periodā pirms Padomes 2015. gada janvāra sanāksmes, atspoguļojot tirgus dalībnieku gaidas attiecībā uz prognozētajiem monetārās politikas lēmumiem. Kopumā euro efektīvais kurss marta sākumā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu atradās aptuveni par 10% zemākā līmenī. Euro efektīvā kursa nesenas pārmaiņas aplūkotas 3. ielikumā. Runājot par divpusējā valūtas kursa norisēm, euro kurss attiecībā pret ASV dolāra kursu no 2014. gada decembra līdz 2015. gada marta sākumam pazeminājās

10. attēls. Akciju cenu indeksi sektoru dalījumā

(2013. gada 1. janvāris = 100)

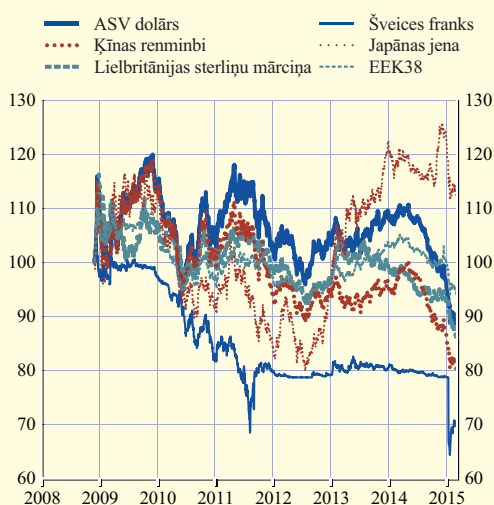

Avots: Thomson Reuters.

Piezīme. Datu pamatā ir Datastream tirgus indeksi.

11. attēls. Euro kurss attiecībā pret atsevišķām valūtām

(2008. gada 1. decembris = 100)

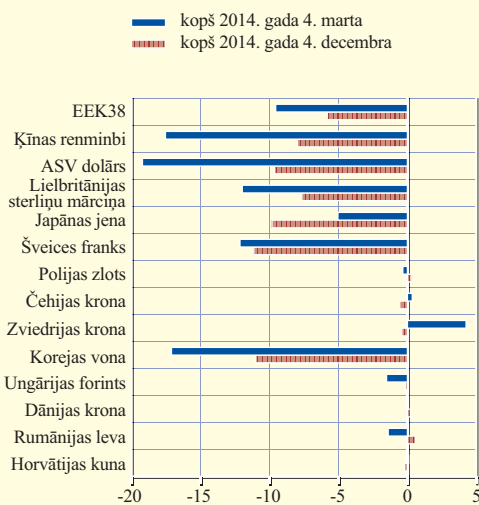

Avots: ECB.

Piezīmes. Jaunākais novērojums attiecas uz 2015. gada 4. martu. EEK38 ir euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret euro zonas 38 nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām.

12. attēls. Euro kursa pārmaiņas attiecībā pret atsevišķām valūtām

(%)

Avots: ECB.

Piezīme. Procentuālās pārmaiņas līdz 2015. gada 4. martam. EEK38 ir euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret euro zonas 38 nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām.

aptuveni par 10%. Euro kurss ievērojami saruka arī attiecībā pret Šveices franku pēc Šveices nacionālās bankas janvāra vidū pieņemtā lēmuma atteikties no valūtas kursa minimālā mērķa (1.20 Šveices franku par euro). Šajā periodā *Danmarks Nationalbank* veica intervences valūtas tirgos un piecas reizes samazināja noguldījumu sertifikātu procentu likmi, tādējādi Dānijas krona joprojām bija tuvu VKM II centrālajam kursam. Turklāt 30. janvārī līdz turpmākam paziņojumam tika pārtraukta Dānijas valdības obligāciju emitēšana. Vienlaikus euro kurss būtiski palielinājās attiecībā pret Krievijas rubli.

3. SAIMNIECISKĀ DARBĪBA

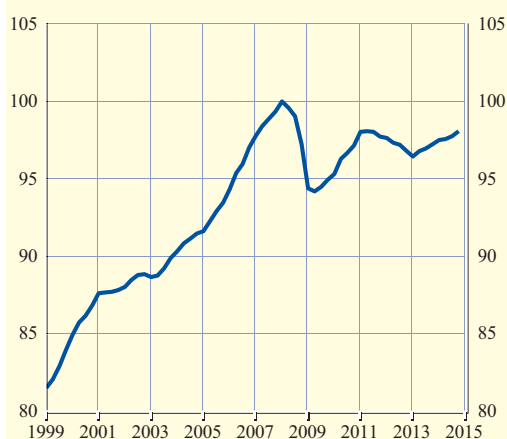
Euro zonas tautsaimniecības atveseļošanās kopš 2014. gada vidus ir pakāpeniski nostabilizējusies un situācija darba tirgos uzlabojusies. Turklāt vairāki faktori nesen turpinājuši veicināt euro zonas aktivitāti. Zemākas naftas cenas paaugstinājušas reāli rīcībā esošos ienākumus, veicinot privāto patēriņu. Nesenā euro kursa samazināšanās sekmējusi eksportu. Nesen izsludinātajai paplašinātajai aktīvu iegādes programmai (AIP) vajadzētu turpināt atvieglot finansēšanas nosacījumus un veicināt piekļuvi kredītiem. Tāpēc turpmāk gaidāms, ka ekonomiskā aktivitāte 2015. gadā un tālākā laika posmā turpinās nostiprināties. To noteiks gan iekšzemes, gan ārējais pieprasījums, lai gan gaidāms, ka bezdarbs saglabāsies augsts. Ņemot vērā šos apstākļus, ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai paredzēta labāka izaugsmes perspektīva salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2014. gada decembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm.

Iekšzemes pieprasījums 2014. gada 2. pusgadā nostiprinājās. Reālais IKP 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās par 0.3% (2014. gada 3. ceturksnī – par 0.2%). Tāpēc euro zonas reālais IKP pēc pieauguma septiņus ceturkšņus pēc kārtas 2014. gada 4. ceturksnī atgriezās 2011. gada 1. ceturkšņa līmenī, lai gan tas bija gandrīz par 2% mazāks nekā tieši pirms krīzes sākuma 2008. gadā (sk. 13. att.). Turklāt atveseļošanās temps euro zonas valstīs ir atšķirīgs. Lai gan šā "Tautsaimniecības Biļetena" datu aktualizēšanas laikā izdevumu struktūra nebija pieejama, ekonomiskie rādītāji un valstu dati liecina, ka 2014. gada 4. ceturksnī iekšzemes pieprasījumam joprojām bija pozitīva ietekme uz izaugsmi. Tāpat šķiet, ka neto eksporta devums bija pozitīvs, jo euro kursa samazināšanās labvēlīgi ietekmē eksportu.

Tautsaimniecības atveseļošanās pamats pēdējo mēnešu laikā ir acīmredzami nostiprinājies. Pirmkārt, krasais naftas cenu kritums, ko galvenokārt nosaka piedāvājums, veicina būtisku reāli rīcībā

13. attēls. Euro zonas reālais IKP

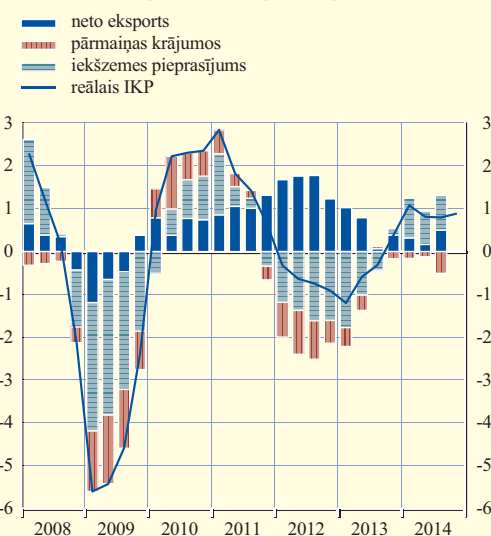
(indekss 2008. gada 1. cet. = 100)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

14. attēls. Euro zonas reālā IKP pieaugums un tā struktūra

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %; ieguldījums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Dati līdz 2014. gada 3. ceturksnim nav ne sezonāli, ne pēc darbadienu skaita izlīdzināti. IKP pieaugums 2014. gada 4. ceturksnī aplēsts, izmantojot sezonāli un pēc darbadienu skaita izlīdzinātā ātro aplēsi.

esošo ienākumu kāpumu. Otrkārt, iekšzemes pieprasījumu joprojām labvēlīgi ietekmēs stimulējošā monetārās politikas nostāja, kas nodrošinās nepārtrauktus finansiālo nosacījumu uzlabojumus, kā arī kredītu piedāvājuma nosacījumu atvieglojumi. Treškārt, gaidāms, ka euro zonas aktivitāti arvien vairāk veicinās pakāpeniska ārējā pieprasījuma nostiprināšanās un euro kursa samazināšanās. Turklāt tādi faktori kā zems pasaules pieprasījums un privātā un valsts sektora bilances korekcijas, kas noteica ļoti vāju reālā IKP pieaugumu pēdējo gadu laikā, pakāpeniski uzlabojas un rada pozitīvāku ietekmi uz ekonomisko aktivitāti euro zonā. Ņemot vērā minēto, gan patērētāju, gan uzņēmumu konfidence pašlaik sasniegusi līmeni, kas ievērojami pārsniedz 2012. gada beigu līmeni.

Šis pozitīvās norises atspoguļotas arī ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai.¹

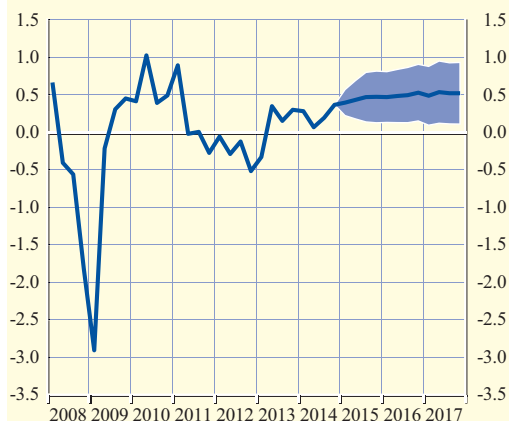
Paredzams, ka euro zonas tautsaimniecības atveseļošanās nākamajos trijos gados pakāpeniski nostiprināsies. Gaidāms, ka iekšzemes un ārējais pieprasījums dos pozitīvu pieaugumu izaugsmei. Nesenojiem ECB monetārās politikas pasākumiem vajadzētu būtiski veicināt aktivitāti tuvākā un vidējā termiņā, izmantojot dažādus kanālus. Saskaņā ar ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm euro zonai gaidāms, ka euro zonas reālā IKP gada pieaugums 2015. gadā būs 1.5%, 2016. gadā – 1.9% un 2017. gadā – 2.1% (sk. 15. att.).

Patēriņa kāpums 2014. gada beigās paātrinājās. Privātā patēriņa pieaugumu 2014. gadā būtiski ietekmēja reāli rīcībā esošo ienākumu palielināšanās, atspoguļojot stabilākus ar algām saistītus un nesaistītus ienākumus, mazāku nepieciešamību pēc fiskālās konsolidācijas, kā arī enerģijas cenu kritumu. Pēc ceturkšņa pieauguma (par 0.5%) 2014. gada 3. ceturksnī īstermiņa rādītāji liecina par turpmāku samērā stabilu kāpumu gada pēdējā ceturksnī. Piemēram, 4. ceturksnī gan mazumtirdzniecība, gan vieglo automobiļu reģistrācija palielinājās vairāk nekā iepriekšējā ceturksnī.

Turpmāk gaidāms, ka privātā patēriņa izdevumu palielināšanās būs galvenais aktivitātes kāpuma noteicējs. Augošā bezdarba apstākļos darba samaksas labvēlīgajai ietekmei joprojām vajadzētu pozitīvi ietekmēt privāto patēriņu. Turklāt enerģijas cenu krituma pozitīvā ietekme uz reāli rīcībā esošajiem ienākumiem turpinās veicināt privāto patēriņu. Tomēr daļa zemāku naftas cenu radīto ieguvumu sākotnēji tiks izmantota uzkrājumiem, par ko liecina gaidāmais mājsaimniecību uzkrājumu rādītāja kāpums (sk. 4. ielikumu). Apsekojumu dati norāda uz turpmākām noturīgām patēriņa izdevumu norisēm. Piemēram, Eiropas Komisijas euro zonas patērētāju konfidences

15. attēls. Euro zonas reālais IKP (t.sk. aplēses)

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %)

Avoti: Eurostat un raksts "ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas publicēts ECB interneta vietnē 2015. gada 5. martā.

Piezīmes. Pēc darbadienu skaita izlīdzināti dati. Diapazonus, ko izmanto galveno aplēšu atainošanai, veido, izmantojot atšķirības starp faktiskā iznākuma un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. ar izņēmuma gadījumiem saistītās korekcijas, izskaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"), ECB, 2009. gada decembris.

1 Sk. rakstu "ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas publicēts ECB interneta vietnē 2015. gada 5. martā.

rādītājs, kas sniedz samērā labu ieskatu privātā patēriņa norisēs, 2015. gada janvārī un februārī būtiski uzlabojās, sasniedzot pirmskrīzes līmeni (sk. 16. att.).

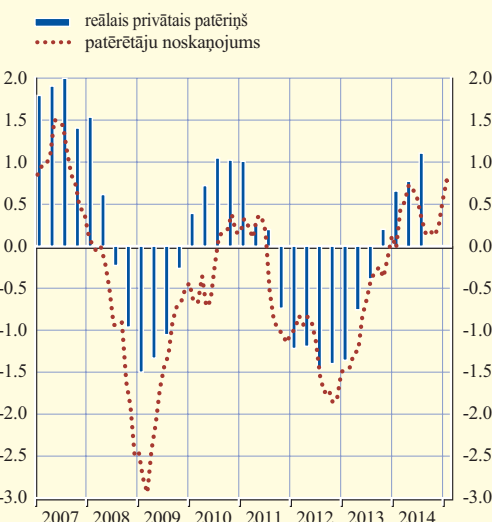
Ieguldījumu izdevumi 2014. gada 2. pusgadā joprojām bija nelieli. Kopējā pamatkapitāla veidošana euro zonā 2014. gada 3. ceturksnī, krītoties ieguldījumiem būvniecībā, samazinājās, savukārt ar būvniecību nesaistīti ieguldījumi saglabājās stabili. 2014. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni kopējie ieguldījumi, šķiet, nedaudz palielinājās, atspoguļojot kapitālpriekšu ražošanas kāpumu, nelielu jaudu izmantošanas pieaugumu un konfidences palielināšanos kapitālpriekšu sektorā. Runājot par ieguldījumiem būvniecībā, lielāka būvniecības produkcijas izlaide salīdzinājumā ar 3. ceturksni un labāki (bet joprojām zemāki par vidējo līmeni) konfidences rādītāji liecina par nelielu pozitīvu pieaugumu 4. ceturksnī.

Gaidāms, ka 2015. gadā uzņēmumu ieguldījumu pieaugums kļūs straujāks. Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs (ENR) uzlabojās gan janvārī, gan februārī, pārsniedzot iepriekšējā ceturksņa līmeni, tādējādi liecinot par iespējamu ieguldījumu pieauguma tempa palielināšanos. Pašreizējais ieguldījumu kāpums ir neliels, lai gan kopumā atbilst iepriekšējiem atveseļošanās procesiem pēc finanšu krīzēm. To kavē tādi faktori kā samazinātas bilances daudzās uzņēmumu sektora daļās un samērā pakāpeniski pārejoša krīzes radītā nenoteiktība. Ieguldījumi 2014. gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar 2008. gada 1. ceturksnī sasniegto rekordaugsto līmeni bija gandrīz par 17% mazāki, tāpēc ieguldījumu attiecība pret IKP strauji kritās (sk. 17. att.). Turpmāk gaidāms, ka uzņēmumu ieguldījumu atveseļošanās uzņems tempu. To veicinās ārējā un kopējā iekšzemes pieprasījuma nostiprināšanās, nepieciešamība pēc vairākus gadus ilgās ierobežotās ieguldījumu aktivitātes modernizēt pamatlīdzekļus, ļoti labvēlīgie finansēšanas nosacījumi, vājāks euro kurss un pakāpeniskā peļņas pieauguma nostiprināšanās.

Runājot par ieguldījumiem būvniecībā, sākot ar 2015. gadu, gaidāma mērena atveseļošanās. To veicinās ļoti zemas hipotēku kredītu procentu likmes vairākumā valstu, finansējuma nosacījumu atvieglošana, lielāki mājāsaimniecībām izsniegtie aizdevumi un reāli rīcībā esošo ienākumu palielināšanās.

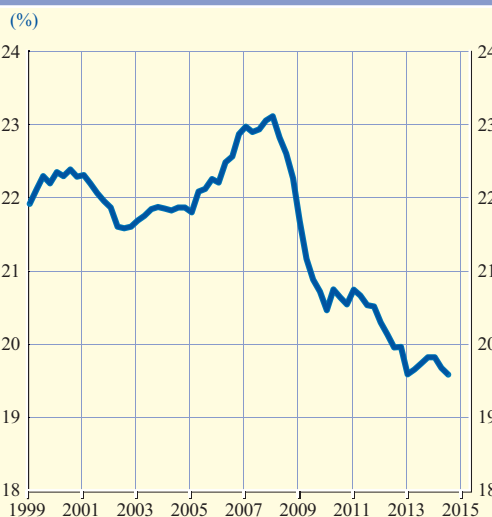
16. attēls. Euro zonas privātais patēriņš un patērētāju konfidence

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %, vidēji izlīdzināti dati)

Avoti: Eurostat, Eiropas Komisijas un ECB aprēķini.

17. attēls. Euro zonas ieguldījumu un IKP attiecība

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Mazāka vajadzība pēc mājokļu tirgus korekcijām dažās valstīs laika gaitā veicinās arī ieguldījumus mājokļos.

Gaidāms, ka mērenu pozitīvu ieguldījumu IKP pieaugumā dos neto eksports, jo globālais pieprasījums un euro kursa pavājināšanās palielina eksportu. Euro zonas preču un pakalpojumu eksports 2014. gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 1.3%. 2014. gada 4. ceturksnī eksports uz ASV, Ķīnu un citām Āzijas valstīm turpināja nostiprināties, savukārt eksports uz ārpus euro zonas esošajām Eiropas valstīm un Latīņameriku saruka. Gaidāms, ka euro zonas eksports 2015. gadā un tālākā laika posmā turpinās palielināties, ko veicinās pasaules pieprasījuma pakāpeniska nostiprināšanās un euro efektīvā kursa kritums. Gaidāms, ka euro zonas imports 2015. gada sākumā turpinās palielināties un turpmāk vidējā termiņā vienlaikus ar iekšzemes pieprasījuma atveseļošanos nostiprināsies. Tādējādi gaidāms, ka aplēšu periodā neto eksporta ieguldījums reālā IKP pieaugumā būs pavisam neliels.

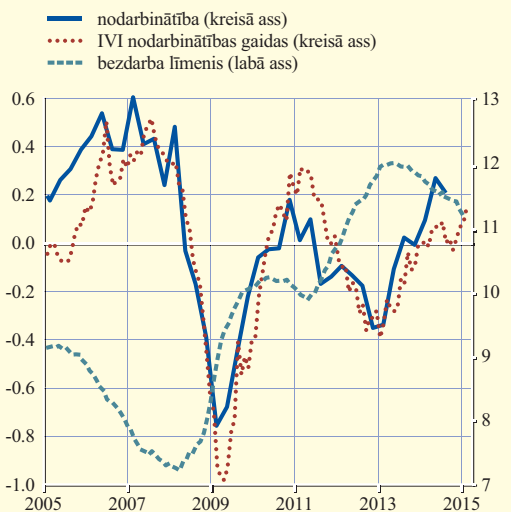
Daži faktori joprojām kavē kopējās aktivitātes spēcīgāku pieaugumu. Dažādos sektoros notiekošās bilanču korekcijas turpinās radīt lejupvērstu spiedienu uz iekšzemes pieprasījumu. Šajā ziņā pastāvīga nepieciešamība koriģēt mājokļu tirgus, kā atspoguļots arī vairākās valstīs notiekošajā mājokļu cenu kritumā, kavē mājokļu būvniecību šajās euro zonas valstīs. Turklāt ieilgusi, lai gan sarūkoša ar Eiropas valdības parāda krīzi un ģeopolitiskajiem faktoriem saistītā nenoteiktība turpinās ietekmēt atveseļošanos. Pēdējos gados euro zonā vērojamā ilgstošā vājā izaugsme saistīta ar makroekonomiskās nelīdzsvarotības koriģēšanu vairākās valstīs. Šajā kontekstā 5. ielikumā aplūkoti 2015. gadā Makroekonomiskās nesabalansētības novēršanas procedūras ietvaros veiktās pārskatīšanas rezultāti.

Aktivitātes perspektīvas riski ir lejupvērsti, bet tie samazinājušies pēc neseno pieņemtajiem monetārās politikas lēmumiem un naftas cenu sarukuma. Lejupvērsti riski, kas apdraud ekonomiskās aktivitātes perspektīvu, ietver ģeopolitiskās spriedzes un atkārtotas valdības parāda tirgus spriedzes euro zonā pieaugumu. Šos lejupvērstos riskus tikai daļēji kompensē augšupvērstie riski, kas saistīti ar strukturālo reformu un ES investīciju plānu lielāku, nekā gaidīts, ietekmi uz aktivitāti.

Situācija euro zonas darba tirgū pakāpeniski uzlabojas. Skaitliskā nodarbinātība (sk. 18. att.) 2014. gada 3. ceturksnī (pēdējais periods, par kuru pieejami dati) salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās par 0.2%, tādējādi tas bija trešais ceturksnis pēc kārtas, kad bija vērojams skaitliskās nodarbinātības pieaugums. Šis kāpums atspoguļo pakalpojumu (īpaši ar tirgu saistīto) sektoru pastāvīgu izaugsmi, kā arī pēdējā laikā vērojamās rūpniecības un būvniecības stabilizēšanās pazīmes. Mērens skaitliskās nodarbinātības kāpums būvniecības sektorā 3. ceturksnī atspoguļo pirmo pozitīvo nodarbinātības palielināšanos salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni kopš 2007. gada

18. attēls. Nodarbinātība, IVI nodarbinātības gaidas un bezdarbs euro zonā

(kāpums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; indekss; % no darbaspēka)

Avoti: Eurostat, Markit un ECB aprēķini.
Piezīme: IVI izteikts kā novirzes no 50, dalītas ar 10.

3. ceturkšņa. Valstu līmenī papildus pozitīvām norisēm Vācijas darba tirgū nodarbinātības kāpumu galvenokārt noteica situācijas uzlabošanās valstīs, kur pašlaik ir augsts bezdarbs, piemēram, Spānijā, Portugālē un Grieķijā. Kopējais nostrādāto stundu skaits 2014. gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni arī palielinājās (par 0.4%; nedaudz ātrāk nekā iepriekšējos ceturkšņos novērotais pieaugums pēc atgūšanās no pēdējās euro zonas recesijas). Lai gan apsekojumu rezultāti joprojām ir zemi, tie tomēr liecina, ka gadu mijā notikusi nodarbinātības uzlabošanās. Uz nākotni vērstie rādītāji arī liecina par turpmākiem darba tirgus apstākļu uzlabojumiem.

Augstais bezdarba līmenis turpina pakāpeniski sarukt. Euro zonas bezdarba līmenis 2015. gada janvārī bija 11.2% (jau par 0.6 procentu punktiem zemāks salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, bet joprojām par 1.3 procentu punktiem augstāks nekā 2011. gada aprīlī sasniegtais zemākais līmenis un 4.0 procentu punktus virs pirmskrīzes līmeņa). Taču bezdarba līmeņa pastāvīga samazināšanās pašlaik vērojama visās grupās (jaunieši, pieaugušie, vīrieši un sievietes) un vairākumā euro zonas valstu, lai gan saglabājas būtiskas atšķirības.

Turpmāk gaidāms, ka īstermiņā un vidējā termiņā situācija euro zonas darba tirgos turpinās uzlaboties. Lai gan nesenā nodarbinātības pieauguma atjaunošanās notikusi spēcīgāk, nekā gaidīts, pamatojoties uz vēsturiskām norisēm, lielāks nodarbinātības kāpums gaidāms nākamajos ceturkšņos, ņemot vērā atveseļošanās nostiprināšanos, tādējādi atspoguļojot strukturālo reformu pozitīvo ietekmi valstīs, kuras vissmagāk skārusi krīze. Tāpēc gaidāms, ka, atveseļošanās procesam kļūstot plašākam, euro zonas bezdarba līmenis turpinās samazināties.

4. CENAS UN IZMAKSAS

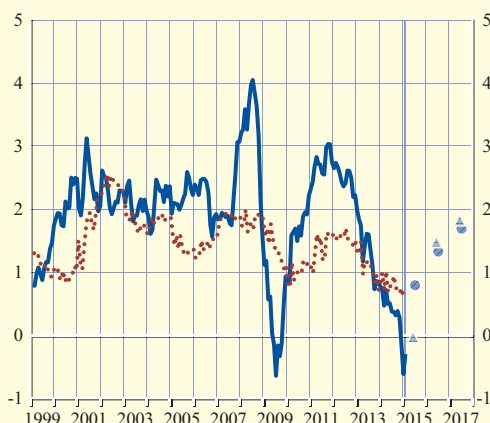
Globālie un iekšzemes faktori kopš 2011. gada beigām nosaka ietilgušo SPCI inflācijas sarukumu, bet nesenais krasais naftas cenu kritums ir galvenais inflācijas, kas pēdējos mēnešos kļuvusi negatīva, virzītājspēks. Pamatojoties uz dominējošām biržā tirgto naftas produktu nākotnes līgumu cenām, paredzams, ka SPCI gada inflācija tuvākajos mēnešos joprojām būs ar mīnusa zīmi vai ļoti zema. ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai paredz, ka inflācija 2015. gadā vidēji būs 0.0%, bet 2016. gadā būtiski pieaugs (līdz 1.5%) un 2017. gadā tās kāpums turpināsies (līdz 1.8%). Gaidāms, ka SPCI inflācija, neietverot enerģiju un pārtiku, 2016. gadā pieaugs līdz 1.3% (2015. gadā – 0.8%) un 2017. gadā – līdz 1.7%. Paredzams, ka jaunākie monetārās politikas pasākumi veicinās inflācijas kāpumu iespēju aplēšu periodā un nodrošinās inflācijas gaidu stabilizēšanos. Ar cenu dinamikas perspektīvu vidējā termiņā saistītie riski tiks rūpīgi monitorēti, īpaši monetārās politikas pasākumu ietekme un ģeopolitiskās norises, kā arī valūtas kursa un enerģijas cenu norises.

Pēdējos mēnešos inflācijas rezultāti bijuši būtiski zemāki, nekā tika prognozēts Eurosistēmas speciālistu 2014. gada decembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai. Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi SPCI gada inflācija 2015. gada februārī bija –0.3% (janvārī – 0.6% un 2014. gada decembrī – –0.2%; sk. 19. att.). Zemākus rezultātus, nekā gaidīts, galvenokārt noteica mazāks enerģijas cenu devums, jo naftas cenas kopš novembra vidus – pēdējā 2014. gada decembra iespēju aplēšu, kurās ņemtas vērā attiecīgajā laikā biržā tirgto nākotnes līgumu cenas, datu aktualizēšanas termiņa – krasi saruka (sk. 2. att.).

19. attēls. Euro zonas SPCI inflācija un SPCI inflācija, neietverot pārtiku un enerģiju

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

- SPCI inflācija
- ... SPCI inflācija, neietverot pārtiku un enerģiju
- ▲ ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses inflācijai
- ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses inflācijai, neietverot pārtiku un enerģiju

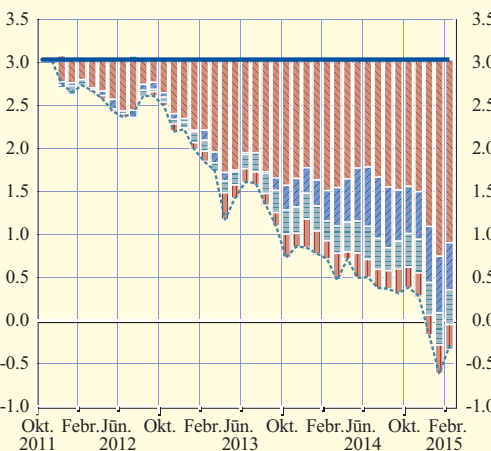

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīmes. Jaunākie dati atbilst SPCI inflācijas un SPCI inflācijas, neietverot pārtiku un enerģiju, stāvoklim 2015. gada februārī (ātrā aplēse). Aplēses ir 2015., 2016. un 2017. gada vidējie dati, tāpat kā ECB interneta vietnē 2015. gada 5. martā publicētajā rakstā "ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai".

20. attēls. SPCI inflācijas dinamika kopš 2011. gada oktobra

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, devums; procentu punktos)

- kopējais indekss – bāzes periods (2011. gada oktobris)
- ▨ pakalpojumi
- ▨ neenerģijas rūpniecības preces
- ▨ pārtika
- ▨ enerģija
- kopējais indekss

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīmes. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2015. gada februārī (ātrā aplēse). Attēlā parādīts komponentu devums (procentu punktos) kopējās inflācijas sarukumā kopš SPCI inflācijas pēdējā rekordaugstā līmeņa sasniegšanas 2011. gada oktobrī.

SPCI inflācija, neietverot enerģiju un pārtiku, kopumā turpina stabilizēties. Zemais pamatinflācijas līmenis var būt saistīts ar vairākiem faktoriem, t.sk. strauja euro kursa pieauguma (līdz 2014. gada maijam) novēloto ietekmi, relatīvu cenu korekcijas procesu dažās euro zonas valstīs un ilgstoši vāju patērētāju pieprasījumu un cenu noteikšanas spēju. Turklāt mazākas naftas un citu izejvielu cenas arī izraisījušas lejupvērstu spiedienu uz SPCI inflāciju (neietverot enerģiju un pārtiku), jo zemākas ražošanas izmaksas ietekmēja cenu noteikšanas procesu.¹

Naftas cenu sarukuma tiešā ietekme noteica inflācijas nesēnās norises (sk. 20. att.). Nesēnais naftas cenu kritums, iespējams, lielā mērā ietekmējis šķidrā kurināmā cenas pirms nodokļiem. Pēdējos negatīvās inflācijas rezultātus arī veicinājusi cita parasti tiešā ietekme, piemēram, caur elektrības un gāzes cenām.

Lejupvērstis spiediens joprojām ietekmēja arī pārtikas cenas. Pēdējos mēnešos neapstrādātās pārtikas cenu gada inflācija turpināja samazināties līdz kļuva negatīva, bet apstrādātās pārtikas cenu inflācija vēl vairāk sarukusi. Šīs norises daļēji atspoguļo lauksaimniecības un citu izejvielu cenu krituma netiešo ietekmi caur ražošanas procesa un cenu noteikšanas ķēdi.

Euro kursa kāpuma (līdz 2014. gada maijam) novēlotā ietekme un starptautisko izejvielu cenu kritums joprojām nelabvēlīgi ietekmē neenerģijas rūpniecības preču cenas. Jāatzīmē, ka daudzi no šiem komponentiem, t.sk. datori un elektriskās ierīces, tiek vai nu importēti, vai arī ir ar samērā augstu importa īpatsvaru. Turklāt zemākas starptautiskās naftas cenas var radīt lejupvērstu spiedienu uz neenerģijas rūpniecības preču cenām, jo enerģija ir galvenais šādu komponentu ražošanas izmaksu faktors. Papildus cikliskākiem faktoriem šo preču inflācijas dinamiku var noteikt strukturālāka ietekme. 6. ielikumā aplūkota e-tirdzniecības potenciālā inflāciju mazinošā ietekme.

Ar naftas piegādi saistītais spiediens uz neenerģijas rūpniecības preču cenām joprojām ir mērens. Patēriņa preču ražotāju cenu inflācija, kas parasti apstiež neenerģijas rūpniecības preču cenu inflāciju aptuveni par 6–12 mēnešiem, 2015. gada janvārī joprojām bija zema. Turklāt 2015. gada janvārī turpināja samazināties ražošanas izmaksu apsekojuma dati nepārtikas preču mazumtirdzniecības sektorā (sk. 21. att.). No vienas puses, cenu noteikšanas sākuma posmos starppatēriņa preču importa cenu gada pārmaiņu temps euro kursa krituma dēļ bijis pozitīvs otro mēnesi pēc kārtas. No otras puses, starppatēriņa preču ražotāju cenas, kā arī jēlnaftas un citu izejvielu cenas euro joprojām ir nelielas.

Slēpta darbaspēka izmaksu dinamika ierobežojusi pakalpojumu cenu spiedienu. Tā kā pakalpojumu sektorā darbaspēka izmaksu daļa kopējās izmaksās ir samērā būtiska, neliels darba samaksas kāpums veicinājis pakalpojumu

21. attēls. Ar naftas piegādi saistītais spiediens neenerģijas rūpniecības preču cenu noteikšanas vēlākajos posmos

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, %)

Avoti: Eurostat, Markit un ECB aprēķini.
Piezīme. Jaunākie dati attiecas uz 2015. gada janvāri.

¹ Detalizētāku diskusiju par netiešo ietekmi sk. ECB 2014. gada decembra "Mēneša Biļetena" ielikumā "Naftas cenu dinamikas netiešā ietekme uz euro zonas inflāciju".

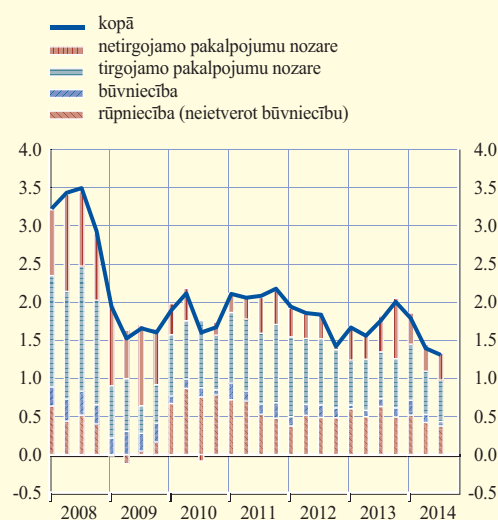
cenu inflācijas saglabāšanos zemā, bet kopumā stabilā līmenī (sk. 22. att.). Vājš darba samaksas pieaugums un pakalpojumu cenu inflācija var būt saistīta ar vairākiem faktoriem. Šīs norises var galvenokārt atspoguļot būtisku nepietiekamu jaudu izmantošanu tautsaimniecībā un darba tirgus atslābumu euro zonā. Turklāt zemāku naftas cenu netiešā ietekme pēdējā laikā veicinājusi arī transporta pakalpojumu cenu pazemināšanos, piemēram, aviācijā, kur degviela ir viens no galvenajiem izmaksu faktoriem. Dažās euro zonas valstīs tas var arī liecināt par lielāku darba samaksas un cenu elastību pēdējos gados sakarā ar darba un preču tirgū veiktajām strukturālajām reformām (sk. 23. att.).

Zemāku naftas cenu iespējamā sekundārā ietekme jāmonitorē. No vienas puses, lielāka darba samaksas elastība nozīmētu, ka pašlaik jebkāda lejupvērsta korekcija varētu būt spēcīgāka. No otras puses, būtiska automātiskas darba samaksas indeksācijas mazināšana var norādīt uz to, ka jebkāda darba samaksas kāpumu samazinoša korekcija ir mazāk nozīmīga, nekā tas varēja būt iepriekš. Turklāt daudzās valstīs vēl arvien dominē nominālās darba samaksas neelastība, apgrūtinot darba samaksas samazināšanu absolūtā izteiksmē.

Ilgtermiņa inflācijas gaidu rādītāji, kuru pamatā ir apsekojumi, liecina, ka inflācija pakāpeniski atgriezīsies aptuveni 2% līmenī (sk. 24. att.). Pēc nesenā naftas cenu sarukuma būtiski mazinājušās uz apsekojumiem pamatotās īsāka termiņa inflācijas gaidas. Tomēr uz apsekojumiem balstīto ilgtermiņa inflācijas gaidu sarukums bijis daudz mazāks nekā uz tirgus instrumentiem balstīto gaidu samazināšanās. Kopumā šķiet, ka inflācijas gaidas mazinājušās zema inflācijas līmeņa dēļ naftas un citu izejvielu cenu krituma, kā arī vājas izaugsmes apstākļos.

22. attēls. Atlīdzība vienam nodarbinātajam euro zonā nozaru dalījumā

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīmes. Dati attiecas uz Euro18. Netirgojamo pakalpojumu nozare ietver valdības un privāto bezpeļņas organizāciju darbību publisko pakalpojumu, izglītības vai veselības aprūpes jomā. Tirgojamo pakalpojumu nozare definēta kā pārējo pakalpojumu attiecība pret kopējiem pakalpojumiem. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2014. gada 3. ceturksnī.

23. attēls. Pakalpojumu cenu inflācija euro zonā

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2015. gada janvārī.

24. attēls. Inflācijas gaidu rādītāji, kuru pamatā ir apsekojumi

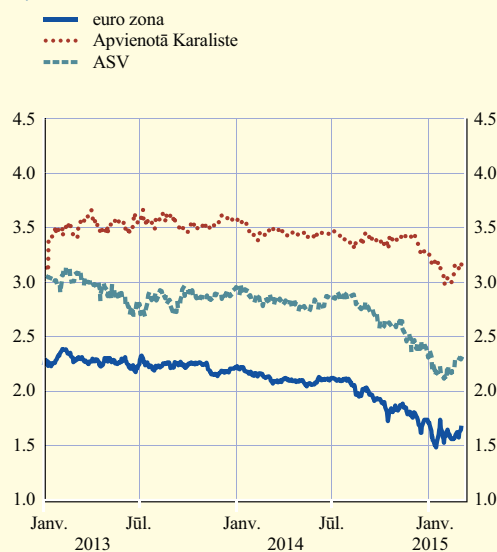
(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: Eurostat, Thomson Reuters, Consensus Economics prognozes, ECB profesionālo prognozētāju apsekojums un ECB aprēķini.
Piezīme. Consensus Economics prognožu dati 2015. un 2016. gadam publicēti 2015. gada februārī un pārējam prognožu periodam – 2014. gada oktobrī.

25. attēls. 5 gadu periodam pēc 5 gadiem nākotnē noteiktās inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmes

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

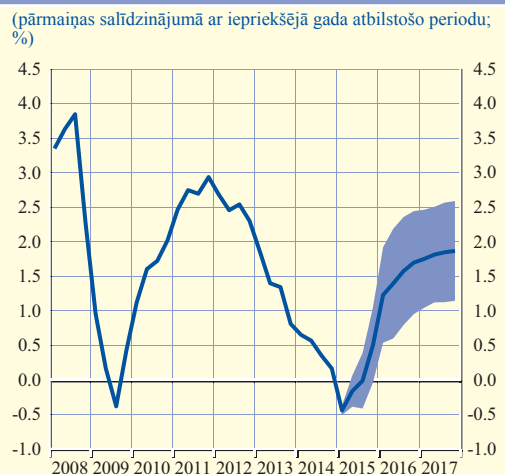
Avots: Thomson Reuters.
Piezīmes. Inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmes Apvienotajā Karalistē piesaistītas Apvienotās Karalistes mazumtirdzniecības cenu indeksam. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2015. gada 3. martā.

Inflācijas gaidas, kuru pamatā ir tirgus instrumenti, samazinās vairāk nekā uz apsekojumiem pamatotās inflācijas gaidas. Inflācijas gaidu, kuru pamatā ir tirgus instrumenti, samērā zems līmenis daļēji atspoguļo negatīvas inflācijas riska prēmijas ietekmi. Negatīva inflācijas riska prēmija nozīmē, ka inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmes un līdzsvara inflācijas procentu likmes ir zemākas nekā tirgus dalībnieku nākotnē faktiski gaidītais inflācijas līmenis. Šāda situācija var rasties, ja tirgus dalībnieki kā iespējamāku gaida zemākas inflācijas scenāriju, nevis augstākas inflācijas scenāriju. Tāpēc tirgus dalībnieki arvien vairāk priekšroku dod par nominālvērtību iegādātu obligāciju, nevis inflācijai piesaistītu aktīvu turējumam, jo šādā scenārijā reālais par nominālvērtību iegādātu obligāciju ienesīgums būtu samērā labvēlīgs. Pēdējos mēnešos ilgtermiņa inflācijas gaidu, kuru pamatā ir tirgus instrumenti, sarukums novērots arī ASV un Apvienotajā Karalistē (sk. 25. att.), un tas, visticamāk, atspoguļo globālu negatīvas inflācijas riska prēmijas kāpumu.

Tālākā perspektīvā prognozēts, ka 2015. gadā SPCI inflācija vidēji būs 0.0%, bet 2016. gadā būtiski pieaugs un 2017. gadā tās kāpums turpināsies. Pamatojoties uz februāra vidū pieejamo informāciju, ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai prognozēts, ka kopējā SPCI inflācija pieaugs 2017. gada pēdējā ceturksnī līdz 1.9% (2015. gada 1. ceturksnī – -0.4%) un 2015. gadā vidēji būs 0.0%, 2016. gadā – 1.5% un 2017. gadā – 1.8% (sk. 26. att.). Paredzamais kopējās SPCI inflācijas kāpums atspoguļo gaidīto enerģijas cenu pavērsienu, kā norāda biržā tirgto naftas nākotnes līgumu cenu līknes augšupvērstā tendence, vājāka euro efektīvā kursa ietekme un būtiska iekšzemes izmaksu spiediena pastiprināšanās, tautsaimniecībai atveseļojoties un negatīvai ražošanas apjoma starptībai samazinoties.

Darba tirgus situācijas uzlabošanās un nepietiekamas jaudu izmantošanas tautsaimniecībā mazināšanās liecina par spēcīgāku iekšzemes cenu spiedienu iespēju aplēšu periodā. Paredzams, ka pastāvīgs nodarbinātības kāpums un bezdarba līmeņa kritums veicinās pakāpenisku atlīdzības vienam nodarbinātajam palielināšanos, dažās euro zonas valstīs notiekošiem izmaksu konkurētspējas korekciju procesiem kavējot straujāku kāpumu. Atlīdzības vienam nodarbinātajam palielinājums pieaug, bet sekojošs cikliskais produktivitātes kāpums liecina par gandrīz nemainīgu vienības darbaspēka izmaksu pieaugumu turpmākajos divos gados. Paredzams, ka 2017. gadā atlīdzības vienam nodarbinātajam palielinājums nedaudz pārsniegs produktivitātes kāpumu, ņemot vērā, ka dažās valstīs gaidāma darba samaksas izlīdzināšanās saistībā ar notiekošo tautsaimniecības atveseļošanos pēc gadiem ilga darba samaksas ierobežojuma. Gaidāms, ka atlikušajā iespēju aplēšu perioda daļā peļņas maržas (pēc krituma 2015. gadā) pieaugs, jo produktivitāte būtiski palielinās un ekonomiskā aktivitāte uzlabojas.

26. attēls. Euro zonas SPCI inflācija (t.sk. aplēses)

Avoti: Eurostat un raksts "ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas publicēts ECB interneta vietnē 2015. gada 5. martā.
Piezīmes. Diapazonus, ko izmanto galveno aplēšu atainošanai, veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. ar izņēmuma gadījumiem saistītās korekcijas, izskaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"), ECB, 2009. gada decembris.

Paredzams, ka nestandarta monetārās politikas pasākumi veicinās inflācijas kāpumu iespēju aplēšu periodā iekšzemes un ārējo cenu spiediena dēļ. Gaidāms, ka neseno nestandarta monetārās politikas pasākumu labvēlīgā ietekme uz reālā IKP pieaugumu un ražošanas apjoma starpības ātrāka mazināšanās veicinās peļņas maržas un darba samaksas kāpumu. Šo pasākumu lejupvērsta ietekme uz euro kursu liecina par papildu ārējo cenu spiedienu caur maiņas kursa kanālu. Turklāt šo pasākumu radītajai labvēlīgajai ietekmei uz konfidenci būtu jāpalīdz stabilizēt inflācijas gaidas.

ECB Padome paziņoja, ka tā rūpīgi monitorēs ar cenu dinamikas perspektīvu vidējā termiņā saistītos riskus. Īpaša uzmanība tiks pievērsta monetārās politikas pasākumu ietekmei un ģeopolitiskajām norisēm, kā arī valūtas kursam un enerģijas cenu norisēm.

5. NAUDA UN KREDĪTU ATLIKUMI

Plašās naudas (M3) gada pieauguma temps turpināja palielināties, tomēr saglabājoties zemā līmenī. Vienlaikus pieauga aizdevumu gada kāpuma temps, 2014. gada sākumā apliecinot pavērsienu aizdevumu dinamikā – pakāpeniski mazinās kredītu piedāvājuma ierobežojumi un palielinās aizdevumu pieprasījums. Kopumā jaunākās norises liecina, ka ECB monetārās politikas pasākumi palīdz atjaunot monetārās politikas transmisijas mehānisma pienācīgu funkcionēšanu un atvieglo banku veiktās kreditēšanas nosacījumus.

Naudas un aizdevumu dinamika turpināja uzlaboties ļoti zemu procentu likmju apstākļos.

Salīdzinājumā ar 2014. gada 3. ceturksni monetārie rādītāji liecina par dažām pozitīvām norisēm, kas vērojamas arī saistībā ar banku kredītu piedāvājumu un pieprasījumu. Tomēr euro zonas nefinanšu sabiedrībām (NFS) izsniegto aizdevumu pieaugums vēsturiskā skatījumā joprojām ir neliels, un visā euro zonā saglabājas liela banku aizdevumu procentu likmju sadrumstalotība.

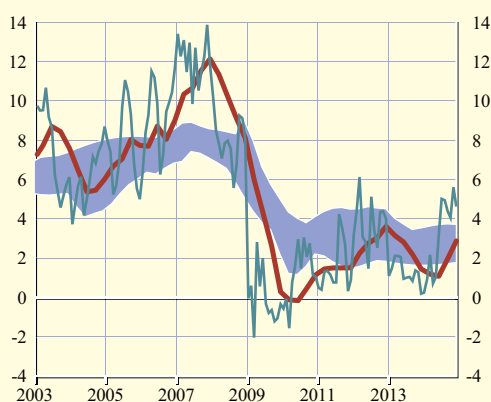
Jaunākie dati liecina par M3 pieauguma pamattempa kāpumu, tomēr tas joprojām saglabājas zemā līmenī. M3 gada kāpuma temps 2014. gada 4. ceturksnī palielinājās līdz 2.9% un 2015. gada janvārī – līdz 4.1% (3. ceturksnī – 2.0% un 2014. gada aprīlī – 0.8%; sk. 27. att.). M3 gada pieaugumu joprojām veicina tā likvīdākās sastāvdaļas (šaurās naudas rādītāja M1) strauja gada kāpuma temps pagājušā gada 4. ceturksnī – 6.7% un 2015. gada janvārī – 9.0% (salīdzinājumā ar 5.7% 3. ceturksnī).

Naudas līdzekļu turētāji dod priekšroku noguldījumiem uz nakti. Ļoti zemās procentu likmes naudas līdzekļu turētājiem joprojām ir stimuls, lai ieguldītu M3 ietilpstošajos noguldījumos uz nakti. M1 labvēlīgi ietekmēja mājāsaimniecību un NFS noguldījumu uz nakti strauja pieaugums (sk.

27. attēls. M3 un M3 pieauguma pamattemps

(gada pārmaiņas, %)

— naudas apjoma kāpuma pamattempa rādītāju klāsts
— M3 ceturksņa datu laikrindu gada pieauguma temps
— M3 mēneša datu laikrindu uz gadu attiecinātais 3 mēnešu pieauguma temps

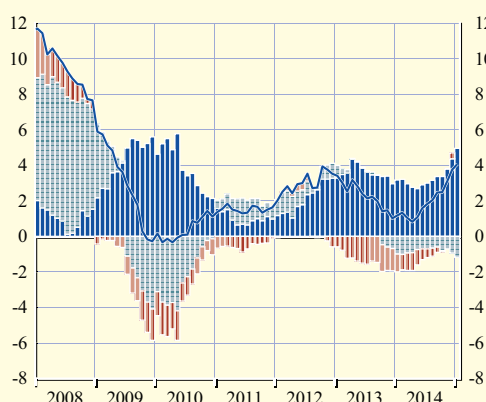
Avoti: ECB un ECB aprēķini.

Piezīmes. Naudas apjoma kāpuma pamattempa rādītāju klāsts ietver naudas apjoma kāpuma vienfaktora un daudzfaktoru filtru, rādītāju, kas balstās uz dinamisko faktoru modeli plašai monetāro rādītāju kopai, cikliski koriģētu M3 pieauguma rādītāju, kas balstās uz Beijesa vektora autoregresijas modeli, un uz izņēmumu balstītu rādītāju (aplēse par mājāsaimniecību M3 noguldījumiem).

28. attēls. M3 un tā sastāvdaļas

(devums M3 gada pārmaiņu izteiksmē, %; sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)

— M1
— tirgojamie finanšu instrumenti
— pārējie īstermiņa noguldījumi
— M3

Avots: ECB.

28. att.). Tas, ka naudas līdzekļu turētāju sektors dod priekšroku vislikvidākajiem aktīviem, īpaši noguldījumiem uz nakti, liecina par pastāvīgu skaidrās naudas drošības rezervju veidošanu. Zemais atlīdzības līmenis (kuram ir tendence samazināties) par mazāk likvīdiem monetārajiem aktīviem veicināja īstermiņa noguldījumu (izņemot noguldījumus uz nakti) pastāvīgu atlikuma sarukumu. Turklāt to tirgojamo finanšu instrumentu (t.i., M3 – M2) pieauguma temps, kuru īpatsvars M3 ir samērā neliels, bija mazāk negatīvs un 2014. gada 4. ceturksņa beigās kļuva pozitīvs. Īpaši līdz 2014. gada 4. ceturksnim samazinājās monetāro finanšu iestāžu (MFI) emitēto īstermiņa parāda vērtspapīru turējumi, bet gada kāpuma temps gadu mijā kļuva pozitīvs.

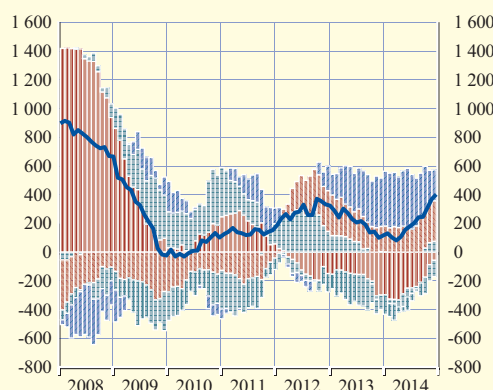
Ārējie darījumi turpina veicināt plašās naudas pieauguma tempu. M3 neietilpstošo bilances posteņu novērtējums (sk. 29. att.) liecina, ka to dinamiku galvenokārt noteica tīrie ārējie aktīvi un līdzekļu aizplūšana no ilgāka termiņa finanšu saistībām, lai gan pozitīvs faktors bija arī aizdevumu dinamikas pavērsiens. Salīdzinājumā ar rekordaugsto līmeni 2014. gada vidū MFI sektora tīro ārējo aktīvu pozīcijas devums 2014. gada 4. ceturksnī būtiski samazinājās, taču saglabājas pozitīvs – to veicināja liels tekošā konta pozitīvais saldo. Šis sarukums var atspoguļot īpaši starptautisko investoru tirgus gaidas par zemāku euro zonas aktīvu atdevi nākotnē. Nozīme bija arī naudas līdzekļu turētāju sektora MFI ilgāka termiņa finanšu saistību (izņemot kapitālu un rezerves) gada pārmaiņu tempa turpmākam sarukumam, kas 2014. gada 4. ceturksnī bija –4.8% un 2015. gada janvārī – –5.7% (salīdzinājumā ar 3.4% 3. ceturksnī).

Bankas 2014. gada 4. ceturksnī pirmo reizi kopš 2012. gada vidus palielināja savas bilances (sk. 30. att.). Aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšana bankās no 2011. gada beigām līdz 2014. gada aprīlim liecināja par kopējo aktīvu sarukumu (aptuveni 6%). Aizņemto līdzekļu

29. attēls. M3 neietilpstošie bilances posteņi

(gada plūsmas; mljrd. euro; sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)

- M3
- privātajam sektoram izsniegtie kredīti (1)
- kredīts valdībai (2)
- tīrie ārējie aktīvi (3)
- ilgāka termiņa finanšu saistības (izņemot kapitālu un rezerves) (4)
- pārējie M3 neietilpstošie bilances posteņi (t.sk. kapitāls un rezerves) (5)

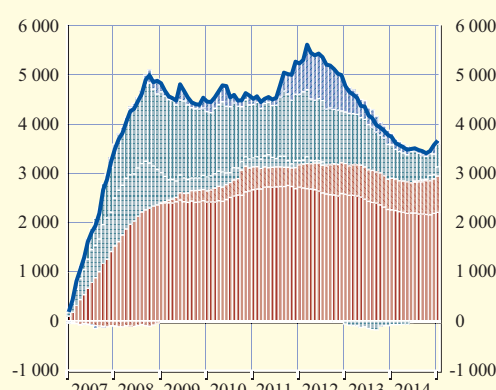

Avots: ECB.
Piezīmes. M3 parādīts tikai kā atsauce ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$). Ilgāka termiņa finanšu saistības (izņemot kapitālu un rezerves) parādītas ar pretēju zīmi, jo tās ir MFI sektora saistības.

30. attēls. Euro zonas MFI galvenie aktīvi

(mljrd. euro; kumulatīvās plūsmas kopš 2007. gada; sezonāli izlīdzināti dati)

- kopā
- privātajam sektoram izsniegtie kredīti
- ārējie aktīvi
- prasības pret Eurosistēmu
- kredīts valdībai
- pārējās MFI prasības

Avots: ECB.
Piezīmes. MFI sniegtie sektora dati (izņemot Eurosistēmu). "Kopā" attiecas uz MFI galvenajiem aktīviem, t.i., dažas aktīvu kategorijas nav iekļautas.

īpatsvara samazināšanas process lika MFI ierobežot privātā sektora kreditēšanu. Tas seko pēc būtiskas banku bilancu palielināšanas perioda: monetāro finanšu iestāžu kopējie aktīvi 2005.–2012. gadā ievērojami pieauga, sasniedzot augstāko līmeni (33.7 trlj. euro; t.i., 3.55 reizes pārsniedzot euro zonas IKP), kas liecina par vairāk nekā 60 procentu punktu no IKP kāpumu.

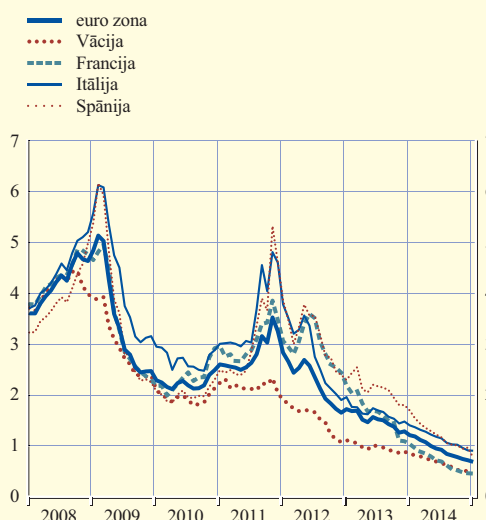
Banku sektoru 2014. gada 4. ceturksnī joprojām raksturoja korekciju procesi.

Kā liecina ECB veiktā euro zonas banku visaptverošā novērtējuma rezultāti (tie tika publicēti 2014. gada oktobrī), bankas vēltījušas ievērojamas pūles bilancu stiprināšanai. Bankas ir uzlabojušas savus kapitāla rādītājus, ne tikai daļēji palielinot kapitāla vērtspapīru emisijas apjomu, bet arī samazinot aizņemto līdzekļu īpatsvaru un nosakot stingrākus kreditēšanas nosacījumus (stingrāki kredītu standarti, lielāka aizdevumu procentu likmju starpība). Uzsvēra likšana uz bilancu korekcijām un neseno ievērojamo banku kapitāla rādītāju paaugstināšanos palīdzējusi noteikt nosacījumus, lai nodrošinātu ilgstošu monetārās politikas banku aizdevumu kanāla darbības efektivitātes uzlabošanu. Tomēr banku peļņitspēja joprojām ir vāja, un tas var ierobežot banku spēju palielināt kreditēšanu, pieprasījumam būtiski pieaugot, un mazināt zemāku banku finansējuma izmaksu ietekmi uz banku aizdevumu procentu likmēm.

Banku finansējuma izmaksas 2014. gada 4. ceturksnī turpināja samazināties. To sarukums saistīts ar kredītu nosacījumu atvieglošanas pasākumu kopumu (ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijas (ITRMO), trešā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma" (NOIP3) un "Ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru iegādes programma" (ABSIP)). Labvēlīgi banku finansēšanas nosacījumi atspoguļojas nenodrošināto banku obligāciju peļņas likmēs, kas 2014. gada 4. ceturksnī saruka līdz vēsturiski zemam līmenim (sk. 31. att.), 2015. gada janvārī noslīdot vidēji līdz 0.69%. Banku noguldījumu izmaksas turpināja sarukt, taču pagaidām vēl nekas neliecina par vispārēju samazināšanās tendenci ECB negatīvās noguldījumu iespējas procentu likmes dēļ. Kopumā jauktās banku finansējuma izmaksas turpina sarukt, ņemot vērā MFI ilgāka termiņa finanšu saistību atmaksu neto izteiksmē. Mērena parāda vērtspapīru emisijas aktivitāte var atspoguļot piedāvājuma puses norises, jo bankas sagatavoja konsolidētās bilances un guva labumu no ECB ITRMO. Turklāt 2015. gada janvāra euro zonas banku veiktās kreditēšanas apsekojums (apsekojumu sk. www.ecb.europa.eu/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html) norādīja uz to, ka banku piekļuve finansējumam uzlabojās attiecībā uz visiem galvenajiem tirgus instrumentiem. Šajā gadījumā vislabvēlīgāk tas ietekmēja parāda vērtspapīru neto emisiju, savukārt bankas norādīja uz ierobežotāku piekļuvi ilgtermiņa noguldījumiem un citiem maza apjoma finansējuma instrumentiem.

31. attēls. Kopējās banku parāda finansējuma izmaksas

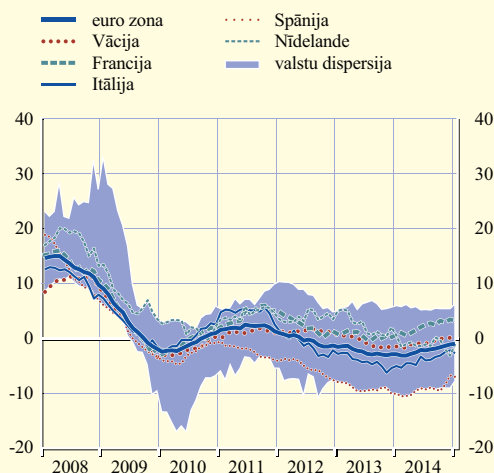
(uz noguldījumiem un uz beznodrošinājuma darījumu tirgu balstītā parāda finansējuma kopējās izmaksas; %; gada dati)

Avoti: ECB, Merrill Lynch Global Index un ECB aprēķini.
Piezīme. Noguldījumu jauno darījumu procentu likmju un uz tirgu balstītā parāda finansējuma izmaksu vidējie rādītāji, kas svērti ar to attiecīgajiem atlikumiem.

32. attēls. MFI aizdevumi NFS atsevišķās euro zonas valstīs

(gada pārmaiņas, %)

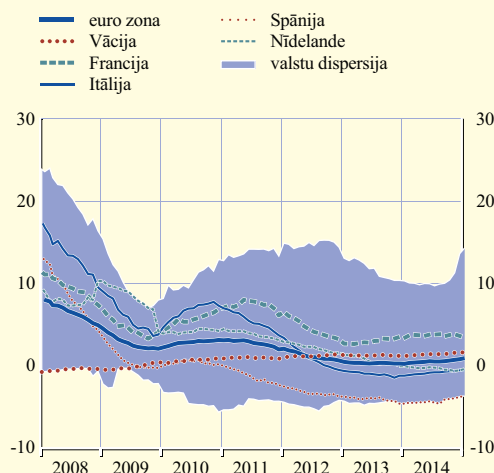

Avots: ECB.

Piezīmes. Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei. Valstu dispersiju aprēķina kā fiksētas 12 euro zonas valstu izlases minimālo/maksimālo līmeni. Ar 2009. gada janvāri plūsmas koriģētas atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas ietekmei.

33. attēls. MFI aizdevumi mājāsaimniecībām atsevišķās euro zonas valstīs

(gada pārmaiņas, %)

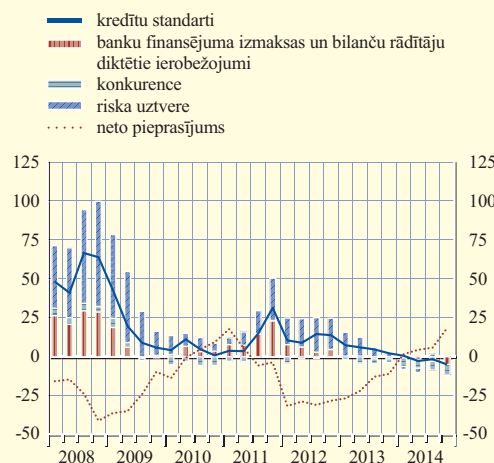
Piezīmes. Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei. Valstu dispersiju aprēķina kā fiksētas 12 euro zonas valstu izlases minimālo/maksimālo līmeni. Ar 2009. gada janvāri plūsmas koriģētas atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas ietekmei.

Jaunākie dati apstiprina, ka 2014. gada 1. ceturksnī noticis aizdevumu dinamikas pavērsiens. Privātajam sektoram izsniegto kredītu sarūkuma temps kļuva vēl lēnāks. Privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps, kas koriģēts atbilstoši aizņēmumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu

ietekmei, turpināja uzlaboties pagājušā gada 4. ceturksnī (sasniedzot -0.3% salīdzinājumā ar -0.9% 3. ceturksnī) un janvārī (0.5%). Konkrētāk, NFS izsniegto aizdevumu apjoma sarūkuma temps turpināja palēnināties (sk. 32. att.), savukārt mājāsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma pieaugums stabilizējies pozitīvā līmenī (sk. 33. att.). Šīs norises veicināja kopš 2014. gada vasaras dažās euro zonas valstīs vērojamā banku aizdevumu procentu likmju būtiskā samazināšanās, kā arī pazīmes, kas liecina gan par banku aizdevumu piedāvājuma, gan pieprasījuma uzlabošanos. Lai gan ierobežotas ekonomiskās aktivitātes klimats un vēsturiski stingrie kreditēšanas nosacījumi joprojām kavē kreditēšanu, jaunākie euro zonas banku veiktās kreditēšanas apsekojumi apstiprina vērtējumu, ka kredītu piedāvājuma ierobežojumi pamazām izzūd, un norāda uz kredītu pieprasījuma kāpumu. Banku veiktās kreditēšanas 2015. gada janvāra

34. attēls. Faktori, kas veicinājuši stingrāku kredītu standartu noteikšanu attiecībā uz NFS izsniegtajiem aizdevumiem un neto pieprasījuma samazināšanos

(vidējā neto procentuālā daļa katrā kategorijā)

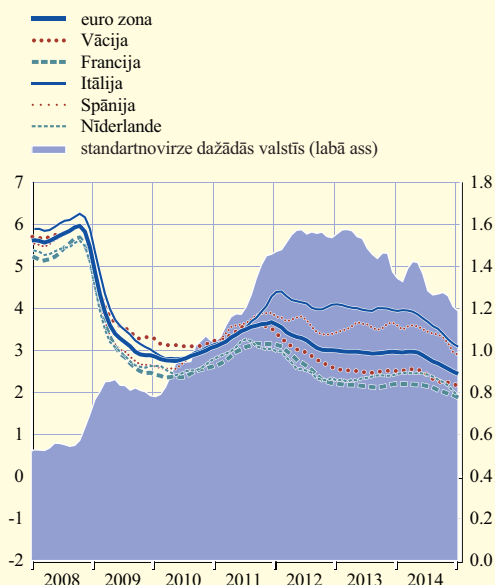

Avots: ECB.

Piezīmes. "Riska uztvere" ir faktoru "gaidāmā ekonomiskā aktivitāte" un "mājokļu tirgus perspektīva" vidējais nesvērtais rādītājs; "konkurence" ir faktoru "citu banku konkurence" un "nebanku konkurence" nesvērtais vidējais rādītājs.

35. attēls. Aizņemšanās izmaksu apvienotais
rādītājs aizdevumiem NFS

(gadā; %; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

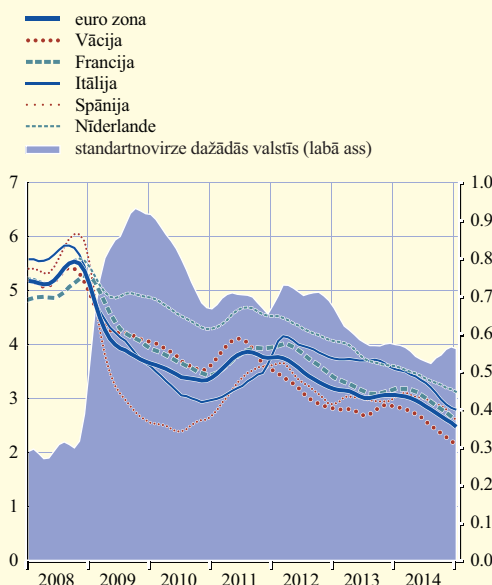
Piezīmes. Banku aizņēmumu kopējo izmaksu rādītāju aprēķina, nosakot kopējās īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmes uz jauno darījumu apjoma 24 mēnešu mainīgā vidējā rādītāja pamata. Dažādu valstu standartnovirzi aprēķina, pamatojoties uz fiksētu 12 euro zonas valstu izlasi.

apsekojums rāda, ka augoša konkurence starp bankām 2014. gada 4. ceturksnī veicinājusi atvieglotus kredītu nosacījumus, vienlaikus straujāk palielinoties uzņēmumu pieprasījumam pēc aizdevumiem (sk. 34. att.).

Zemāku banku resursu izmaksu ietekme pakāpeniski sāk izpausties banku aizdevumu procentu likmēs. Kopš 2012. gada 2. pusgada bankas visās euro zonas valstīs izjūt parāda finansējuma izmaksu progresējošu mazināšanos. Šī pozitīvā norise saistīta ar ECB standarta un nestandarta pasākumiem, kuru mērķis ir stimulējošas monetārās politikas īstenošana. Lai gan banku parāda finansējuma izmaksu mazināšanās tikai lēnām sāk ietekmēt arī kredītņēmējus zemāku banku aizdevumu procentu likmju veidā, 2014. gada 2. pusgadā šajā jomā bija vērojama būtiska uzlabošanās – mājāsaimniecību un nefinanšu sabiedrību kopējās kredītu izmaksas visās euro zonas valstīs saruka aptuveni par 40 bāzes punktiem (sk. 35. un 36. att.).

36. attēls. Aizņemšanās izmaksu apvienotais
rādītājs aizdevumiem mājāsaimniecībām
mājokļa iegādei

(gadā; %; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

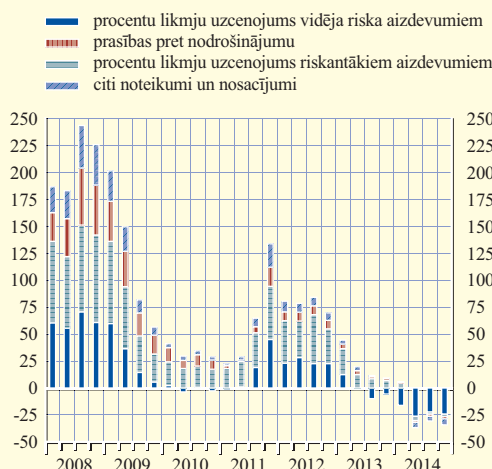

Avots: ECB.

Piezīmes. Banku aizņēmumu kopējo izmaksu rādītāju aprēķina, nosakot kopējās īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmes uz jauno darījumu apjoma 24 mēnešu mainīgā vidējā rādītāja pamata. Dažādu valstu standartnovirzi aprēķina, pamatojoties uz fiksētu 12 euro zonas valstu izlasi.

37. attēls. Uzņēmumiem izsniegto
aizdevumu vai kredītlīniju nosacījumu
pārmaiņas

(neto to banku skaits, kuras paziņoja par stingrāku nosacījumu
piemērošanu; %)

Avots: ECB.

Piezīme. "Citi noteikumi un nosacījumi" ir faktori "ar procentu maksājumiem nesaistītas maksas", "aizdevuma vai kredītlīnijas apjoms", "aizdevuma speciālie nosacījumi" un "aizdevuma termiņš" nesvērtais vidējais rādītājs.

Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma kopējais pieaugums euro zonā līdz 2014. gada beigām kļuva nedaudz spēcīgāks. 2014. gada decembra vērtspapīru emisijas apjoma dati apstiprina, ka, kā liecināja jau iepriekšējie dati, euro zonas NFS emitēto parāda un kapitāla vērtspapīru emisiju apjoma tendence pēc vājās dinamikas 3. ceturksnī uzlabojusies. Ārējā finansējuma situācijas uzlabošanās turpināja veicināt mazāk negatīvas banku aizdevumu plūsmas. Euro zonas NFS ārējā nebanku finansējuma nominālās izmaksas 2015. gada divos pirmajos mēnešos turpināja samazināties, sarūkot uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma izmaksām un kapitāla vērtspapīru izmaksām, kas savukārt galvenokārt varētu būt saistīts ar paplašināto aktīvu iegādes programmu (sk. 2. nodaļu).

Aizdevumu procentu likmju atšķirības dažādās valstīs sākušas mazināties. Šķiet, ka 2014. gada jūnijā apstiprinātais nosacījumu atvieglošanas pasākumu kopums veicinājis aizņemšanās izmaksu dispersijas samazināšanos dažādās valstīs. Tajās euro zonas valstīs, kurās pašlaik vērojama vāja NFS izsniegto aizdevumu dinamika, īpaši krasī samazinājušās banku aizdevumu procentu likmes šiem aizdevumiem. Banku veiktās kreditēšanas 2015. gada janvāra apsekojums arī liecina par atvieglotiem kredītu noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz NFS no jauna izsniegtajiem aizdevumiem, īpaši pievienoto procentu likmju turpmākas samazināšanās veidā parastiem aizdevumiem (sk. 37. att.). Turklāt, neraugoties uz ļoti iepriecinošām norisēm saistībā ar kredītu piedāvājuma nosacījumiem euro zonā kopumā, kredītu standarti dažādās valstīs un sektoros joprojām ir neviendabīgi.

6. FISKĀLĀS NORISES

Gaidāma fiskālās konsolidācijas turpināšanās. Tomēr, lai nodrošinātu stabilu valdības parāda rādītāja sarukumu, būs nepieciešams veikt papildu strukturālās korekcijas. Turklāt, lai nostiprinātu uzticēšanos Eiropas fiskālajai sistēmai, ir svarīgi pilnībā un konsekventi īstenot Stabilitātes un izaugsmes paktu. Pastāv novirzes no valdības parāda noteikumiem risks.

Paredzams, ka euro zonas kopējais fiskālais deficīts turpinās sarukt. ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai paredz kopējā valdības budžeta deficīta rādītāja stabilu kritumu no 2.6% no IKP 2014. gadā līdz 1.5% no IKP 2017. gadā (sk. 1. tabulu). 2014. gadā fiskālo konsolidāciju galvenokārt nodrošināja euro zonas tautsaimniecības cikliskā uzlabošanās, kas īpaši atspoguļoja lielākus ieņēmumus no netiešajiem nodokļiem, ko noteica spēcīgāks privātais patēriņš. Turpmāk gaidāms, ka cikliskā uzlabošanās turpināsies, tādējādi palīdzot vēl vairāk samazināt fiskālā deficīta rādītāju. Fiskālā perspektīva salīdzinājumā ar 2014. gada decembra iespēju aplēsēm nedaudz uzlabosies, un to nosaka arī zemāki procentu maksājumi.

Prognozē, ka kopējais valdības parāda rādītājs 2014. gadā sasniedzis rekordaugstu līmeni. Saskaņā ar 2015. gada marta iespēju aplēsēm paredzams, ka euro zonas valdības parāda rādītājs 2014. gadā palielināties līdz 91.7% no IKP, un to noteica procentu likmju un izaugsmes tempa negatīva starpība un deficīta-parāda korekcijas parādu palielinošā ietekme, kas galvenokārt bija saistīta ar finanšu sektoram sniegtajiem atbalsta pasākumiem. Sākot ar 2015. gadu, gaidāms, ka euro zonas valdības parāda rādītājs saruks, līdz 2017. gada beigām samazinoties līdz 87.9% no IKP. Kritumu, kas ir nedaudz spēcīgāks, nekā prognozēts decembrī, galvenokārt nosaka sākotnējās bilances uzlabošanās, ekonomiskās izaugsmes nostiprināšanās un zemas procentu likmes.

Gaidāms, ka fiskālā nostāja kopumā būs neitrāla. Pēc vairākiem ļoti stingras fiskālās politikas gadiem strukturālo fiskālo korekciju apjoms 2014. gadā bija neliels, un nākotnes perspektīvā līdz 2017. gadam tiek prognozēts tikai ierobežots turpmāks progress. Lai nodrošinātu valdības parāda rādītāja stabilu sarukumu, turpmākajos gados būs nepieciešams veikt papildu konsolidācijas pasākumus. Īpaši dažām euro zonas valstīm, lai nodrošinātu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam (SIP), būs jāveic papildu strukturālie pasākumi. Eiropas Komisija savā 2014. gada novembra paziņojumā atzina, ka septiņu valstu budžeta plānu projekti rada neatbilstības SIP risku. Komisija 27. februārī attiecībā uz Beļģiju, Franciju un Itāliju publicēja detalizētus papildu novērtējumus par SIP īstenošanu (novērtējumu sk. 7. ielikumā).

1. tabula. Fiskālās norises euro zonā

(% no IKP)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
a. Kopējie ieņēmumi	45.8	46.5	46.6	46.5	46.2	46.0
b. Kopējie izdevumi	49.4	49.3	49.2	48.7	48.1	47.5
t.sk.:						
c. Procentu izdevumi	3.0	2.8	2.7	2.5	2.4	2.3
d. Sākotnējie izdevumi (b – c)	46.4	46.6	46.5	46.2	45.7	45.2
Budžeta balance (a – b)	–3.6	–2.9	–2.6	–2.3	–1.9	–1.5
Sākotnējā budžeta balance (a – d)	–0.6	–0.1	0.1	0.3	0.5	0.7
Cikliski koriģētā budžeta balance	–3.4	–2.2	–1.9	–1.8	–1.8	–1.7
Strukturālā budžeta balance	–3.1	–2.2	–1.9	–1.8	–1.7	–1.7
Bruto parāds	88.7	90.6	91.7	91.4	89.8	87.9
Papildpostenis: reālais IKP (pārmaiņas, %)	–0.7	–0.4	0.9	1.5	1.9	2.1

Avoti: Eurostat un ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai.

Piezīmes. Dati attiecas uz visu euro zonas valdības sektoru, t.sk. Lietuvu (arī uz periodu pirms 2015. gada). Dati atbilst ar 2015. gada 5. martā rakstā "ECB speciālistu 2015. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai" sniegtajiem datiem. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

IELIKUMI

I. ielikums

ASV INFLĀCIJAS NORIŠU NOVĒRTĒJUMS, IZMANTOJOT FILIPSA LĪKNI

Nesenais inflācijas sarukums skāra gandrīz visas galvenās attīstītās valstis, neraugoties uz to ciklisko pozīciju atšķirībām. Lai gan ASV norisinājās stabila ekonomiskās aktivitātes atveseļošanās, pēdējos divus gadus inflācija tur bijusi zema. Kopējā inflācija un inflācija (izņemot pārtiku un enerģiju) kopš 2012. gada vidēji bija attiecīgi 1.4% un 1.5%, liecinot, ka cenas nav īpaši reaģējušas uz arvien stabilāku darba tirgus un plašāk – ekonomiskās aktivitātes atveseļošanās. Šajā ielikumā atkārtoti novērtētas inflācijas un darba tirgus atslābuma empīriskās sakarības, ko parasti izsaka ar Filipa līkni, un aplūkota citu svarīgu ASV inflācijas perspektīvu noteicošu faktoru nozīme.

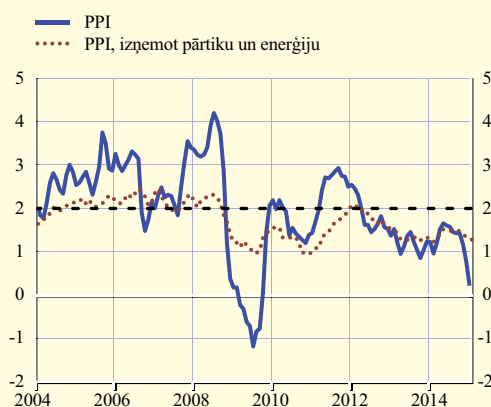
Gada inflācija ASV, ko mēra ar privātā patēriņa izdevumu (PPI) deflatoru, pēdējo 10 gadu laikā vidēji bija 1.9% un kopumā atbilda Federālās atklātā tirgus komitejas (FOMC) noteiktajam ilgāka termiņa inflācijas mērķim. Taču svārstības ap šo vidējo vērtību bija būtiskas, un to cēlonis daļēji bija pārtikas un enerģijas cenu pārmaiņas, kuru dēļ 2008. gada vidū gada inflācija paaugstinājās virs 4%, bet pēc tam 2009. gada sākumā kļuva negatīva, jo pasaules ekonomiskās krīzes ietekmē saruka naftas cenas (sk. A att.). PPI inflācija, izņemot pārtiku un enerģiju, pēdējos 10 gados kopumā saglabājās stabilāka, tikai nedaudz sarūkot nesenās recesijas laikā.

Tradicionālā Filipa līkne liecina par inversu sakarību starp inflāciju un tautsaimniecības atslābuma jeb nepietiekamas jaudu izmantošanas pakāpi. Lai atspoguļotu gaidu nozīmi, bieži izmanto arī inflācijas gaidu aptauju rādītājus vai inflācijas novēlotās vērtības (ietverot t.s. adaptīvās gaidas vai inflācijas noturības rādītāju). Paplašinātājās Filipa līknēs sakarību izvērš, pievienojot papildu mainīgos, piemēram, valūtas kursus un izejvielu vai importa preču cenas, lai aptvertu atvērtas tautsaimniecības aspektus un tautsaimniecības piedāvājuma pusi.¹

Tā kā secinājums par to, cik plašs ir kopējais tautsaimniecības atslābums, saistīts ar diezgan lielu nenoteiktību, parasti izmanto dažādus rādītājus.²

A attēls. Inflācijas norises ASV

(gada pārmaiņas, %)

Avoti: Darba statistikas birojs un Ekonomiskās analīzes birojs.
Piezīme. Pārtrauktā horizontālā līnija apzīmē FOMC ilgāka termiņa inflācijas mērķi.

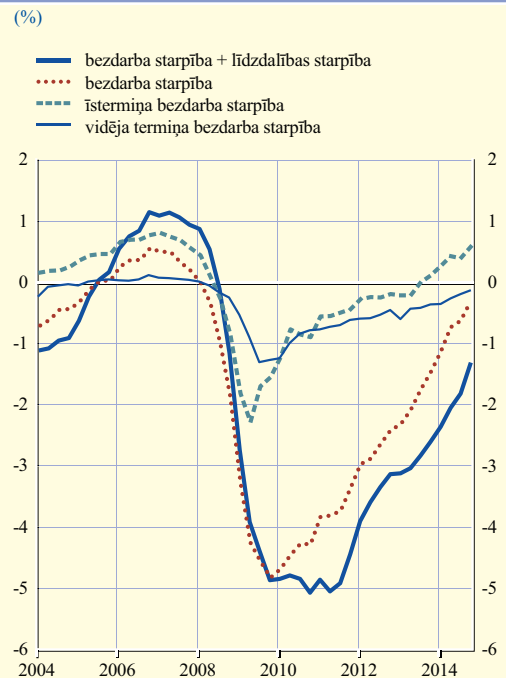
1 Dažreiz Filipa līknē iekļauj arī produktivitātes mainīgos. Sk. trijstūra modeli darbā Gordon, R. *The Phillips Curve is Alive and Well: Inflation and the NAIRU during the Slow Recovery*, NBER Working Paper Series, Nr. 19390, 2013.
2 Pašlaik ir liela nenoteiktība par ASV darba tirgus atslābuma līmeni, kas daļēji atspoguļo būtisku darbaspēka līdzdalības līmeņa sarukumu, ar ko saistītas nozīmīgas diskusijas par ciklisko faktoru un strukturālo faktoru lomu. Sk. arī ECB 2014. gada aprīļa "Mēneša Biļetena" 1. ielikumu *Is the unemployment rate a sound gauge of labour market developments in the United States?* ("Vai bezdarba līmenis ir ASV darba tirgus norišu drošs rādītājs?").

B attēls atspoguļo četrus šādus rādītājus: 1) bezdarba līmeņa starpība, ko definē kā starpību starp bezdarba līmeni, kas neveicina inflācijas pārmaiņas (NAIRU), un bezdarba līmeni; 2) īstermiņa bezdarba starpība, ko definē kā līdz 26 nedēļām ilguša bezdarba līmeņa ilgtermiņa vidējā rādītāja un šīs laikrindas faktisko datu starpību; 3) vidēja termiņa bezdarba starpība, t.i., 27–51 nedēļu ilguša bezdarba ilgtermiņa vidējā rādītāja un šīs laikrindas faktisko datu starpību; 4) apvienotā bezdarba un līdzdalības starpība, kur līdzdalību definē kā strukturālā un faktiskā darbaspēka līdzdalības līmeņu starpību.³ Īstermiņa bezdarba starpība liecina, ka darba tirgus atslābums tika novērstis jau līdz 2013. gada 3. ceturksnim, bet standarta un vidēja termiņa bezdarba starpība norāda, ka atslābums kopumā beidzās 2014. gada beigās. Turpretī apvienotā līdzdalības līmeņa un bezdarba starpība liecina par plašu ASV darba tirgus atslābumu 2014. gada beigās.

Filipsa līknes parasti izmanto ASV inflācijas norišu analīzē un skaidrojumā.

Lai gan dažus komentētājus pārsteidza tas, ka, ievērojot pēdējās ASV recesijas nopietnību un ilgumu, nesenās lejupslīdes laikā inflācija nesaruka vēl vairāk (to parasti dēvē par "neesošās deflācijas mīklu"),⁴ ar novērtētajiem Filipsa līknes modeļiem ar četriem alternatīviem darba tirgus atslābuma rādītājiem, novēloto inflāciju un importa cenām var pietiekami labi izskaidrot inflācijas dinamiku kopš 2008. gada. C attēls rāda PPI inflācijas modeļa prognozes, pamatojoties uz darba tirgus atslābuma un importa cenu faktiskajiem datiem. ASV lejupslīdes laikā inflācijas prognozes bija augstākas par faktisko inflācijas līmeni galvenokārt tāpēc, ka līdz 2008. gada vasarai palielinājās importa un naftas cenas, kas paaugstināja inflācijas prognozes. Turpretī, sākot ar 2009. gada beigām, inflācija attīstījās kopumā atbilstoši modeļa prognozes diapazonam, lai gan atradās tuvu tā zemākajam punktam.⁵ Iespējams, tas, ka lejupslīdes periodā inflācija nesaruka vēl vairāk, saistīts ar inflācijas noturību un importa cenu kāpumu, abiem faktoriem kompensējot darba tirgus atslābuma straujo pastiprināšanos. Turklāt kā skaidrojums tam, kāpēc inflācija, iespējams, mazāk nekā agrāk

B attēls. Darba tirgus atslābuma rādītāji

Avoti: Darba statistikas birojs, Kongresa Budžeta birojs un ECB aprēķini.

Piezīme. NAIRU un potenciālā darbaspēka līdzdalības līmeņa rādītājs balstīts uz ECB speciālistu interpolētām Kongresa Budžeta biroja gada iespēju aplēsēm.

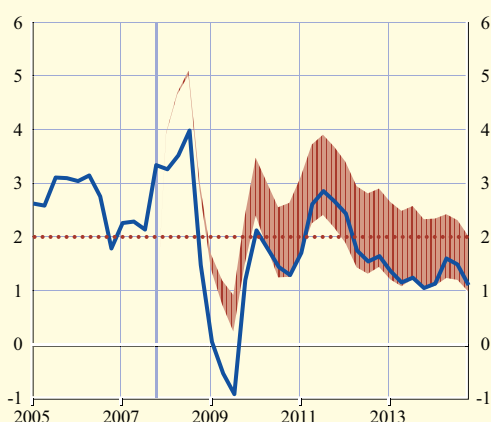
3 Darbaspēka līdzdalības līmeņa faktiskās norises izraisa ilgāka termiņa (strukturālie) faktori, pirmkārt, demogrāfiskās pārmaiņas, kā arī cikliskās pārmaiņas, kas, piemēram, saistītas ar cerību atrast darbu zaudējušiem strādājošiem, kas vājas ekonomiskās perspektīvas apstākļos uz laiku pamet darbu. Detalizētāku informāciju sk. Kongresa Budžeta biroja 2014. gada 2. septembra izdevumā *Slack in the labor market in 2014*.

4 Sk., piemēram, Ball, L. un Mazumder, S. *Inflation Dynamics and the Great Recession*, *Brookings Papers on Economic Activity*, Spring 2011.

5 Tas varētu būt tāpēc, ka darba tirgus atslābums esošajā ekonomiskās atveseļošanās posmā, iespējams, bijis lielāks, nekā liecina vairāki no izmantotajiem atslābuma rādītājiem. Piemēram, Federālo rezervju Valdes priekšsēdētāja Dženeta Jellena (*Janet Yellen*) norādīja, ka "bezdarba līmeņa sarukums [...] liecina, ka mazliet par augstu novērtēti vispārējo darba tirgus nosacījumu uzlabojumi". Sk. Dž. Jellenas runu "Darba tirgus dinamika un monetārā politika" (*Labor Market Dynamics and Monetary Policy*) Federālo rezervju Kanzassitijas bankas tautsaimniecības simpozijā Džeksonhoulā, Vaioomingas štatā 2014. gada 22. augustā.

**C attēls. PPI inflācijas ārpusizlases
proгноzes**

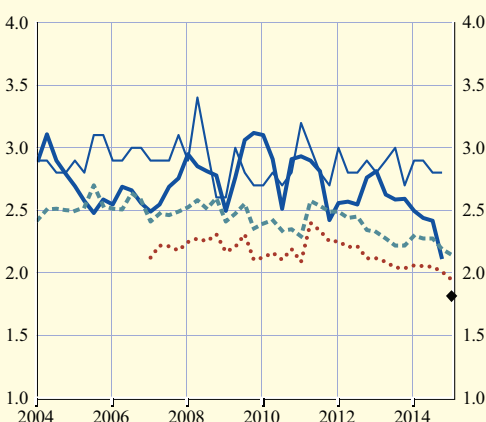
(gada pārmaiņas; %)

— faktiskie dati
— prognoses diapazons

Avoti: Ekonomiskās analīzes birojs un ECB speciālistu aprēķini. Piezīme. Dinamiskās ārpusizlases prognozes attiecas uz periodu no 2008. gada 1. ceturkšņa līdz 2014. gada 4. ceturksnim, prognozes diapazonu iegūstot no četriem dažādiem Filipsa liknes modeļiem, tos paplašinot ar importa cenām un bezdarba starpību, īstermiņa starpību, vidēja termiņa starpību vai apvienoto bezdarba un līdzdalības starpību.

D attēls. Inflācijas gaidu ilgtermiņa rādītāji

(gada pārmaiņas; %)

— piecu gadu nākotnes līdzsvara inflācija pēc pieciem
gadiem
... PPA 10 gadu PPI
- - - PPA 10 gadu PCI
— Mičiganas Universitātes 5–10 gadu gaidas

Avoti: Federālo rezervju sistēmas Valde, Mičiganas Universitāte, Profesionālo prognozētāju apsekojums (PPA) un Bloomberg. Piezīmes. Līdzsvara inflācijas gaidu rādītājs attiecas uz PCI inflāciju; PPA inflācijas gaidas attiecas uz PPI vai PCI inflāciju nākamajiem 10 gadiem; Mičiganas Universitātes inflācijas gaidas nav saistītas ar kādu no cenu indeksiem. Uz tirgus datiem pamatoto 2015. gada 1. ceturkšņa inflācijas rādītāju aprēķinā izmantoti vidējie dienas dati līdz 2015. gada 25. februārim.

reaģēja uz ekonomisko atslābumu, literatūrā minēts arī uzticēšanās centrālajai bankai pieaugums, kas ar laiku veicinājis inflācijas gaidu stabilizēšanos, un nominālās darba algas lejupvērsta neelastība.

Turpmāk, šķiet, inflācijas spiediens ASV palielināsies tikai pakāpeniski, jo gaidāms, ka notiekošās ekonomiskās aktivitātes atveseļošanās radīto augšupvērsto spiedienu tuvākajā laikā daļēji līdzsvaros naftas cenu un valūtas kursu pārmaiņas. Pastiprinoties ASV tautsaimniecības izaugsmei (sk. 1. nodaļu), darba tirgus atveseļošanās temps nesen ir stabili paātrinājies. Gaidāms, ka ar laiku tas pakāpeniski izpaudīsies lielākā cenu un algu spiedienā. Taču paredzams, ka citi inflācijas virzītājspēki darbosies kā kompensējoši faktori. Pirmkārt, iespējams, ka krasā, kopš pagājušās vasaras novērotā naftas cenu krituma dēļ tuvākajā laikā būtiski saruks kopējā inflācija, kas 2015. gada 1. pusgadā kļūs negatīva. Šādu ietekmi papildina nesens ASV dolāra kursa kāpums, kas lejupvērsti ietekmē importa cenas. Tomēr gaidāms, ka vidējā termiņā šī divējādā ietekme izzudīs. Inflācijas gaidām ilgtermiņā vajadzētu stabilizēt inflāciju. Lai gan uz tirgu balstīto piecu gadu inflācijas rādītāju gaidas nākamajiem pieciem gadiem kopš 2014. gada vidus būtiski sarukušas (sk. D att.), tas varētu daļēji notikt inflācijas riska prēmiju samazināšanās dēļ. Savukārt ilgtermiņa inflācijas gaidu apsekojumu rādītāji saglabājušies stabilāki un atbilst inflācijas pakāpeniskai nonākšanai Federālo rezervju sistēmas ilgāka termiņa inflācijas mērķa līmenī.

LIKVIDITĀTE UN MONETĀRĀS POLITIKAS OPERĀCIJAS (2014. GADA 12. NOVEMBRIS–2015. GADA 27. JANVĀRIS)

Ielikumā aplūkotas ECB monetārās politikas operācijas rezervju prasību izpildes periodos, kas beidzās 2014. gada 9. decembrī un 2015. gada 27. janvārī, t.i., 2014. gada 11. un 12. rezervju prasību izpildes periodā. Aplūkojamā periodā galveno refinansēšanas operāciju (GRO), aizdevumu iespējas uz nakti un noguldījumu iespējas procentu likmes saglabājās nemainīgas (attiecīgi 0.05%, 0.30% un –0.20%).¹ 2014. gada 11. decembrī tika veikta otrā ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācija (ITRMO), kurā piešķiruma summa bija 129.8 mljrd. euro (pirmās mērķoperācijas piešķiruma summa – 82.6 mljrd. euro).^{2,3} Papildus jaunajai "Nodrošināto obligāciju iegādes programmai" (NOIP3) 2014. gada novembra beigās tika veikti pirmie iepirkumi saskaņā ar jauno "Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programmu" (ABSIP).

Likviditātes vajadzības

Aplūkojamā periodā banku sistēmas kopējais dienas likviditātes vajadzību apjoms, ko definē kā autonomo faktoru un rezervju prasību summu, salīdzinājumā ar iepriekšējo aplūkojamo periodu (no 2014. gada 13. augusta līdz 11. novembrim) palielinājās par 26 mljrd. euro (līdz vidēji 605.7 mljrd. euro). Pieaugumu noteica lielāki autonomie faktori, kuru vidējais apjoms bija 499.4 mljrd. euro.

Autonomo faktoru palielināšanos veicināja vairāku komponentu kopējā ietekme. Runājot par likviditāti samazinošiem faktoriem, apgrozībā esošo banknošu vērtība pieauga vidēji par 24 mljrd. euro. Norises atspoguļoja gada beigām raksturīgu tendenci – 41 mljrd. euro kāpumu no 2014. gada 12. novembra līdz 2015. gada 2. janvārim un sekojošo samazinājumu līdz 12. rezervju prasību izpildes perioda beigām. Turklāt valdības noguldījumu atlikums pēdējā aplūkojamā rezervju prasību izpildes periodā turpināja sarukt (līdz vidēji 66 mljrd. euro; iepriekšējā rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 2014. gada decembrī, – 72 mljrd. euro). Valsts kases arvien vairāk centās ieguldīt likviditātes pārpalikumu tirgū, un tas daļēji izskaidro mazāku Eurosistēmā turēto valdības noguldījumu apjomu.

Runājot par likviditāti palielinošiem faktoriem, euro denominētie tīrie aktīvi saruka vidēji par 7 mljrd. euro (līdz 526 mljrd. euro). Tas atspoguļoja arī ārvalstu oficiālo iestāžu euro denominēto noguldījumu atlikuma pieaugumu Eurosistēmā un pavērsa pretējā virzienā iepriekšējā aplūkojamā periodā novēroto tendenci, kad dažas ārvalstu oficiālās iestādes mēģināja samazināt skaidrās naudas līdzekļu turējumus Eurosistēmā, lai novērstu negatīvas procentu likmes piemērošanu.

- 1 GRO joprojām tika veiktas kā fiksētas procentu likmes izsoles procedūras ar pilna apjoma piešķirumu. Tāda pati procedūra palika spēkā arī ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām (ITRO) ar termiņu 3 mēneši. Procentu likme katrā ITRO bija vienāda ar attiecīgās ITRO laikā veikto GRO vidējo procentu likmi.
- 2 Par pirmo ITRMO sk. ECB 2014. gada decembra "Mēneša Biļetena" ielikumu "Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2014. gada 13. augusts–11. novembris)" (pieejams: https://www.bank.lv/images/stories/pielikumi/publikacijas/ecb_izdevumi/2014/ECB_MB_2014_12.pdf).
- 3 Pirmajās divās ITRMO, kas tika veiktas 2014. gada septembrī un decembrī, darījuma partneriem bija tiesības uz sākotnējo aizņemšanās kvotu 7% apmērā no to kopējiem aizdevumiem euro zonas nefinanšu privātajam sektoram (stāvoklis 2014. gada 30. aprīlī), neietverot kredītus mājtsaimniecībām mājokļa iegādei. Visas ITRMO veiktas kā fiksētas procentu likmes izsoles procedūras ar pilna apjoma piešķirumu, un procentu likme noteikta operācijas darbības periodam. Pirmajām divām operācijām procentu likme tika noteikta kā operācijas uzsākšanas laikā spēkā esošā GRO procentu likme, kurai pieskaitīts fiksēts 10 bāzes punktu uzcelojums.

Autonomo faktoru svārstīgums aplūkojamā periodā būtiski pieauga, un iepriekšējā periodā novēroto sarukumu nomainīja kāpums. To galvenokārt noteica lielāks euro denominēto tīro aktīvu svārstīgums un arī banknošu pieprasījums, kas atspoguļoja gada beigu tendenci. Lai gan valdības noguldījumu svārstīgums joprojām bija liels, tas atbilda kopš procentu likmju samazināšanas 2014. gada septembrī novērotajam svārstīgumam.

Autonomo faktoru nedēļas prognožu vidējā absolūtā kļūda aplūkojamā periodā būtiski palielinājās (no 4.8 mljrd. euro līdz 8.7 mljrd. euro), un to galvenokārt noteica valdības noguldījumu atlikuma prognožu kļūdas. Ņemot vērā naudas tirgus augošās negatīvās īstermiņa procentu likmes un likviditātes pārpalikuma svārstīgumu, joprojām grūti paredzēt valsts kasu darbību ieguldījumu jomā.

Likviditātes nodrošināšana

Vidējais likviditātes apjoms, kas nodrošināts ar atklātā tirgus operācijām, aplūkojamā periodā pieauga par 61 mljrd. euro (līdz 759 mljrd. euro), un to noteica gan izsoļu operācijās izmantotā apjoma, gan tiešo darījumu portfeļu apjoma kāpums (attiecīgi par 44 mljrd. euro un 17.4 mljrd. euro).

Izsoļu operācijās nodrošinātais likviditātes apjoms palielinājās līdz vidēji 546.5 mljrd. euro (iepriekšējā periodā – 502.7 mljrd. euro). Kopumā 111.7 mljrd. euro sarukumu, ko noteica ITRO ar termiņu 3 gadi piešķirto līdzekļu pirmstermiņa atmaksa, vairāk nekā kompensēja otrajā ITMRO piešķirtie līdzekļi 129.8 mljrd. euro apjomā, kā arī GRO un ITRO ar termiņu 3 mēneši vidējā izmantotā apjoma pieaugums (attiecīgi par 11 mljrd. euro un 17.6 mljrd. euro). Tā kā tuvojās divu ITRO ar termiņu 3 gadi termiņš, līdzekļu pirmstermiņa atmaksa palielinājusies. Konkrētāk, daži darījuma partneri 2014. gada 17. decembrī atmaksāja 39.8 mljrd. euro, lai piedalītos otrajā ITRMO, kas tika uzsākta tajā pašā dienā.

Turklāt, īstenojot NOIP3 un ABSIP, tiešo darījumu portfeļu nodrošinātais likviditātes apjoms pieauga vidēji par 17.4 mljrd. euro. Šīs iegādes (attiecīgi 37.2 mljrd. euro un 2.3 mljrd. euro aplūkojamā perioda beigās) lielākoties kompensēja samazinājumu sakarā ar dažu obligāciju dzēšanu "Vērtspapīru tirgu programmas" portfelī un divās iepriekšējās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmās".

Raugoties par aplūkojamo periodu nedaudz tālākā perspektīvā, pirmās ITRO ar termiņu 3 gadi noslēgums 2015. gada 29. janvārī neradīja būtisku likviditātes pārpalikuma kritumu, un likviditātes pārpalikums joprojām pārsniedza 150 mljrd. euro. Atmaksāto summu daļēji kompensēja lielāks ITRO ar termiņu 3 mēneši un GRO izmantotais apjoms, turklāt vienlaikus īslaicīgi samazinājās autonomie faktori.

Likviditātes pārpalikums

Likviditātes pārpalikums pieauga par 35.1 mljrd. euro, aplūkojamā periodā sasniedzot vidēji 153 mljrd. euro. Abi rezervju prasību izpildes periodi būtiski atšķīrās. Likviditātes pārpalikums 11. rezervju prasību izpildes periodā nedaudz saruka (līdz vidēji 105.1 mljrd. euro – zemākajam vidējam līmenim kopš pirmās ITRO ar termiņu 3 gadi norēķina veikšanas 2011. gada beigās). Savukārt 12. rezervju prasību izpildes periodā likviditātes pārpalikums

būtiski palielinājās (līdz vidēji 176 mljrd. euro), īpaši atspoguļojot ar otrās ITRMO uzsākšanu un gada beigām saistīto ietekmi.

Likviditātes pārpalikums būtiski svārstījās īpaši 12. rezervju prasību izpildes periodā, kas bija arī pirmais līdz 49 dienām pagarinātais rezervju prasību izpildes periods⁴. Likviditātes pārpalikums no zemākā līmeņa (70.9 mljrd. euro) 2014. gada 24. novembrī palielinājās līdz

EUROSISTĒMA – likviditātes situācija

	2014. gada 12. novembris– 2015. gada 27. janvāris		13. augusts– 11. novembris	12. rezervju prasību izpildes periods		11. rezervju prasību izpildes periods	
Saistības. Likviditātes vajadzības (vidējie dati; mljrd. euro)							
Autonomie likviditātes faktori	1 597.1	(+35.7)	1 561.4	1 603.6	(+17.9)	1 585.7	(+8.5)
Banknotes apgrozībā	996.2	(+23.9)	972.3	1 005.5	(+25.7)	979.8	(+6.2)
Valdības noguldījumi	68.3	(-5.5)	73.8	66.3	(-5.3)	71.6	(-4.5)
Citi autonomie faktori	532.6	(+17.3)	515.3	531.7	(-2.5)	534.3	(+6.7)
Monetārās politikas instrumenti							
Pieprasījuma noguldījumu konti	217.8	(+21.4)	196.3	236.3	(+50.8)	185.4	(-2.8)
Obligāto rezervju prasības	106.3	(+0.9)	105.4	106.2	(-0.2)	106.5	(+0.7)
Noguldījumu iespēja	41.9	(+14.7)	27.1	50.2	(+23.0)	27.3	(-3.7)
Likviditāti samazinošas precizējošas operācijas	0.0	(+0.0)	0.0	0.0	(+0.0)	0.0	(+0.0)
Aktīvi. Likviditātes piedāvājums (vidējie dati; mljrd. euro)							
Autonomie likviditātes faktori	1 098.0	(+10.5)	1 087.5	1 098.6	(+1.7)	1 096.9	(+1.4)
Tīrie ārējie aktīvi	572.0	(+17.4)	554.6	576.4	(+12.2)	564.3	(+2.3)
Euro denominētie tīrie aktīvi	526.0	(-7.0)	532.9	522.2	(-10.4)	532.6	(-0.8)
Monetārās politikas instrumenti							
Atklātā tirgus operācijas	758.6	(+61.2)	697.4	791.3	(+89.8)	701.5	(+0.4)
Izsoļu operācijās nodrošināts	546.5	(+43.8)	502.7	573.4	(+73.9)	499.5	(-8.2)
GRO	113.3	(+11.0)	102.3	119.0	(+15.7)	103.3	(+8.1)
Speciāla termiņa refinansēšanas operācijas	0.0	(+0.0)	0.0	0.0	(+0.0)	0.0	(+0.0)
ITRO ar termiņu 3 mēneši	43.4	(+17.6)	25.8	49.0	(+15.5)	33.5	(+7.3)
ITRO ar termiņu 3 gadi	236.4	(-93.7)	330.1	211.5	(-68.5)	280.0	(-23.6)
ITRMO	153.4	(+108.9)	44.5	193.9	(+111.3)	82.6	(+0.0)
Tiešo darījumu portfeļi	212.1	(+17.4)	194.7	217.9	(+15.9)	202.0	(+8.6)
NOIP	29.0	(-2.9)	31.9	28.8	(-0.7)	29.5	(-1.4)
NOIP2	12.8	(-0.8)	13.6	12.8	(-0.1)	12.9	(-0.4)
NOIP3	25.0	(+23.9)	1.1	30.5	(+15.2)	15.3	(+12.5)
"Vērtspapīru tirgu programma"	144.1	(-4.0)	148.1	144.1	(+0.1)	144.0	(-2.3)
ABSIP	1.2	(+1.2)	0.0	1.7	(+1.5)	0.2	(+0.2)
Aizdevumu iespēja uz nakti	0.4	(+0.2)	0.2	0.5	(+0.3)	0.2	(-0.0)
Cita ar likviditāti saistīta informācija (vidējie dati; mljrd. euro)							
Kopējās likviditātes vajadzības	605.7	(+26.1)	579.6	611.6	(+16.1)	595.4	(+7.7)
Autonomie faktori	499.4	(+25.3)	474.1	505.3	(+16.3)	489.0	(+7.0)
Likviditātes pārpalikums	153.0	(+35.1)	117.8	179.8	(+73.7)	106.0	(-7.2)
ITRO ar termiņu 3 gadi atmaksa ¹	111.7	(+36.5)	75.2	88.9	(+66.1)	22.8	(-0.7)
Procentu likmju norises (%)							
GRO	0.05	(-0.03)	0.08	0.05	(+0.00)	0.05	(+0.00)
Aizdevumu iespēja uz nakti	0.30	(-0.03)	0.33	0.30	(+0.00)	0.30	(+0.00)
Noguldījumu iespēja	-0.20	(-0.03)	-0.17	-0.20	(+0.00)	-0.20	(+0.00)
EONIA vidējais rādītājs	-0.031	(-0.033)	0.002	-0.047	(-0.044)	-0.003	(+0.000)

Avots: ECB.

Piezīme. Tā kā visi skaitļi tabulā ir noapaļoti, dažos gadījumos skaitlis, kas norādīts kā pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu, nav šo abu minēto periodu noapaļoto skaitļu starpība (atšķiroties par 0.1 mljrd. euro).

1) ITRO ar termiņu 3 gadi mljrd. euro izteikta atmaksas summa, nevis vidējie dati.

4 Ieviests jauns rezervju prasību izpildes periodu kalendārs, kas saskaņots ar jauno Padomes sanāksmju laika plānu (sanāksmes plānotas reizi sešās nedēļās).

261.2 mljrd. euro 2014. gada 31. decembrī, bet 2015. gada 27. janvārī lielāku autonomo faktoru un atklātā tirgus operāciju relatīvā samazinājuma dēļ likviditātes pārpalikums saruka līdz 126.5 mljrd. euro.

Palielinoties likviditātes pārpalikumam, nozīmīgi pieauga pieprasījuma noguldījumu kontu dienas atlikumi – salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu vidēji par 21 mljrd. euro (līdz 218 mljrd. euro). Arī noguldījumu iespējas izmantošana arvien palielinājās (no vidēji 27.1 mljrd. euro līdz 41.9 mljrd. euro). Aplūkojamā periodā relatīvais noguldījumu iespējas izmantošanas apjoms pieauga līdz 27% no virsrezervēm⁵ (iepriekšējā aplūkojamā periodā – vidēji 23%). Noguldījumu iespējas izmantošanas kāpums signalizē, ka daži darījuma partneri varētu būt vairāk ieinteresēti darbības un regulatīvā nolūkā ieguldīt likviditātes pārpalikumu noguldījumu iespējā.

Procentu likmju norises

EONIA 11. un 12. rezervju prasību izpildes periodā bija attiecīgi vidēji –0.3 bāzes punkti un –4.7 bāzes punkti. EONIA sarukumu noteica nedaudz spēcīgāka 2014. gada septembrī veiktās procentu likmju samazināšanas ietekme uz īstermiņa procentu likmēm, kas varētu būt daļēji saistīta ar kopumā augstākas likviditātes apstākļiem un pieļāvīgāku attieksmi pret iespējamību attiecināt negatīvo noguldījumu iespējas procentu likmi uz noguldījumu bāzi. Tomēr darījumu uz nakti procentu likmes joprojām bija daudz augstākas nekā noguldījumu iespējas procentu likme (–20 bāzes punktu).

⁵ Vidējais pieprasījuma noguldījumu kontu atlikums, kas pārsniedz obligāto rezervju prasības.

EURO EFEKTĪVĀ KURSA JAUNĀKĀS PĀRMAIŅAS

Nominālais efektīvais kurss (NEK) ir noderīgs valūtas kursu svārstības apkopojošs rādītājs, kas caur tirdzniecības ķēdēm ietekmē tautsaimniecības, jo ietver atsevišķu tirdzniecības partnervalstu divpusējo valūtas kursu pārmaiņas. Euro zonai divus būtiskākos NEK aprēķina šaurai un plašai tirdzniecības partnervalstu grupai, tajās apvienojot attiecīgi 19 (NEK19) un 38 (NEK38) valstis.¹

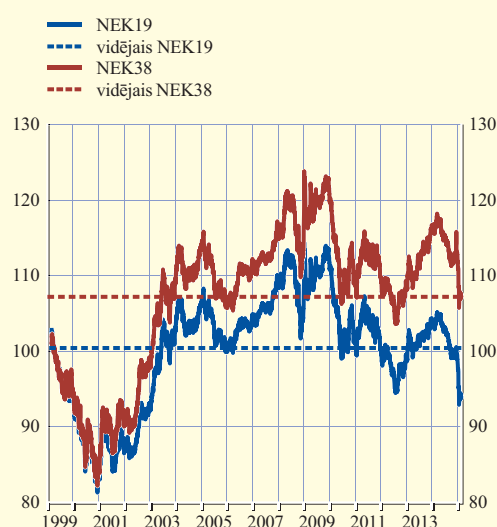
Euro NEK kopš pasaules finanšu krīzes sākuma skārušas būtiskas svārstības. Ilgāka termiņa perspektīvā tik lielas pārmaiņas nav neparastas un novērotas arī pirms krīzes (sk. A att.). Euro kurss 2012. gada vasarā īslaicīgi saruka līdz viszemākajam līmenim sakarā ar euro zonas valsts parāda krīzi. Tā kā pēc ECB paziņojuma par tiešajiem monetārajiem darījumiem uzticēšanās euro atjaunojās, tā vērtība atkal sāka augt un līdz 2014. gada maijam turpināja nostiprināties. Pārmaiņas tirgus gaidās saistībā ar ECB turpmāko monetārās politikas nostāju salīdzinājumā ar citu lielāko centrālo banku nostāju iezīmēja euro vērtības krituma periodu, kura laikā gan dažādie NEK, gan euro kurss attiecībā pret daudziem divpusējiem valūtu kursiem saruka līdz līmenim, kas ir tuvs (NEK38) vai zemāks (NEK19) par ilgāka termiņa vidējo līmeni.

Attiecībā pret plašo valūtu grupu NEK, sarūkot kopš sasniegtā pēckrīzes augstākā līmeņa 2014. gada maija sākumā līdz zemākajam līmenim 2015. gada 23. janvārī, samazinājās aptuveni par 10%, lai gan tas stabilizējies pēdējās nedēļās vienlaikus ar kapitāla plūsmu atjaunošanos, kas sekoja ECB paziņojumam, ko tā pēc Padomes 2015. gada 22. janvāra sanāksmes sniedza par paplašinātu aktīvu iegādes programmu (sk. nodaļu "Finanšu norises"). Tomēr kopējais kritums kopš pagājušā gada maija slēpj dažādu valūtu divpusējo kursu attīstības atšķirības. Šo pārmaiņu dalīšana atsevišķos devumos (sk. B un C att.) liecina, ka, lai gan lielākā daļa nozīmīgāko valūtu veicināja lejupvērstās pārmaiņas, atsevišķu divpusējo valūtu kursu pārmaiņu apmērs, noturība un laiks būtiski atšķīrās.

¹ Svāri, kuros apvienota informācija par importu un eksportu, atspoguļo dažādu valstu nozīmību euro zonas rūpniecības preču tirdzniecībā (sk. arī Schmitz, M. u.c. *Revisiting the effective exchange rates of the euro, Occasional Paper Series, No 134, ECB, Frankfurt am Main, 2012. gada jūnijs*).

A attēls. Euro nominālais efektīvais kurss (NEK19 un NEK38)

(indekss: 1999. gada 1. cet. = 100)

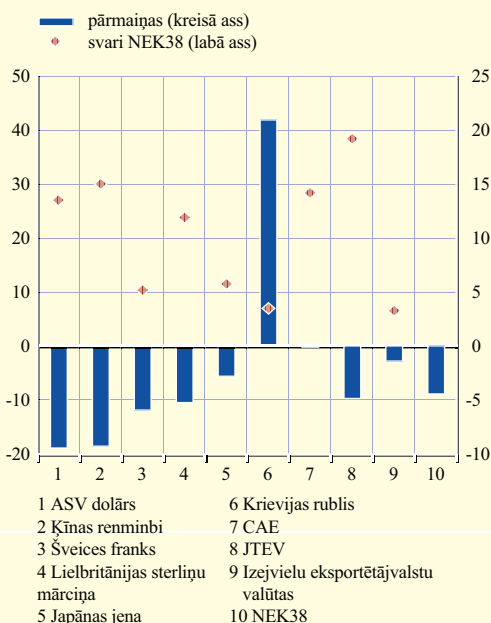

Avots: ECB.

Piezīmes. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2015. gada 20. februārī. "Vidējais" ir vidējais kurss kopš 1999. gada 1. janvāra.

B attēls. Atsevišķu euro kursu pārmaiņas un svāri NEK38

(pārmaiņas; %)

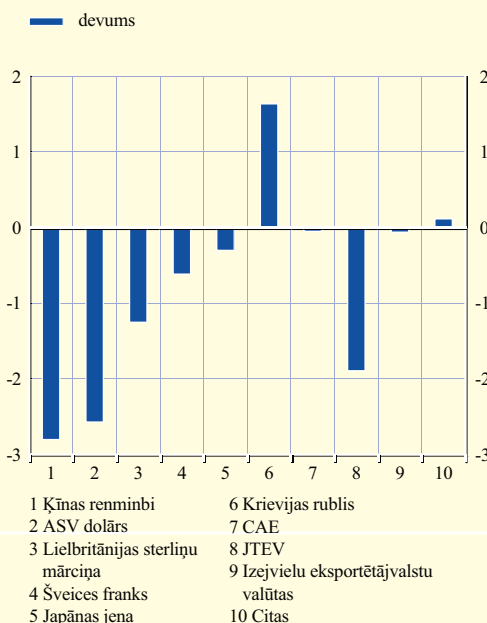

Avoti: ECB un ECB aprēķini.

Piezīmes. "CAE" ietver Bulgārijas levu, Čehijas kronu, Horvātijas kunu, Ungārijas forintu, Polijas zlotu un Rumānijas levu; "Izejvielu eksportētājvalstu valūtas" ietver Austrālijas dolāru, Kanādas dolāru, Norvēģijas kronu un Jaunzēlandes dolāru; "JTEV" ietver Honkongas dolāru, Singapūras dolāru, Korejas vonu, Indonēzijas rūpiju, Indijas rūpiju, Malaizijas ringitu, Filipīnu peso, Taivānas dolāru, Taizemes bat, Argentīnas peso, Brazīlijas reālu, Meksikas peso, Dienvidāfrikas rendu un Turcijas liru. Attēls aptver laiku no 2014. gada 6. maija līdz 2015. gada 20. februārim.

C attēls. Valūtu devums NEK38 pārmaiņās

(procentu punktos)

Avoti: ECB un ECB aprēķini.

Piezīmes. "CAE" ietver Bulgārijas levu, Čehijas kronu, Horvātijas kunu, Ungārijas forintu, Polijas zlotu un Rumānijas levu; "Izejvielu eksportētājvalstu valūtas" ietver Austrālijas dolāru, Kanādas dolāru, Norvēģijas kronu un Jaunzēlandes dolāru; "JTEV" ietver Honkongas dolāru, Singapūras dolāru, Korejas vonu, Indonēzijas rūpiju, Indijas rūpiju, Malaizijas ringitu, Filipīnu peso, Taivānas dolāru, Taizemes bat, Argentīnas peso, Brazīlijas reālu, Meksikas peso, Dienvidāfrikas rendu un Turcijas liru. "Citas" ietver Dānijas kronu, Zviedrijas kronu, Alžīrijas dināru, Čīles peso, Islandes kronu, Izraēlas šekeli, Marokas dirhēmu un Venecuēlas bolivāru. Attēls aptver laiku no 2014. gada 6. maija līdz 2015. gada 20. februārim.

Runājot par divpusējo valūtu kursu pārmaiņām no 2014. gada maija līdz 2015. gada februāra beigām, pusi kopējā NEK38 krituma noteica ASV dolārs un Ķīnas renminbi. ASV dolāra kursu stiprināja euro zonas un ASV turpmākas atšķirīgas monetārās politikas gaidas, tirgus nenoteiktība sarūkošu izejvielu cenu apstākļos un pastiprināta ģeopolitiskā spriedze (sk. C att.). Gan ASV dolāra, gan Ķīnas renminbi kurss attiecībā pret eiro pieauga aptuveni par 20%, nosakot vēl vienu ceturksni ilgu vispārēju kritumu. Pretstatā euro kursa stabilam sarukumam attiecībā pret šīm divām valūtām euro kursa samazināšanās attiecībā pret Šveices franku notika pēkšņi pēc Šveices Nacionālās bankas 2015. gada 15. janvāra paziņojuma par minimālā valūtas kursa mērķa (1.20 Šveices franku par euro) atcelšanu. Euro kursa kritums par 20% attiecībā pret Šveices franku, kura īpatsvars NEK38 ir aptuveni 5%, veidoja aptuveni desmito daļu no NEK38 sarukuma. Aplūkojamā perioda beigās euro kurss bija zemāks arī attiecībā pret Japānas jenu. To veicināja mazāka vēlme uzņemties risku. Euro kurss attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu un vairāku jauno tirgus ekonomikas valstu valūtām samazinājās aptuveni par 10%.

NEK kritumu attiecībā pret plašās grupas valūtām mazināja euro kursa attiecībā pret Krievijas rubli kāpums aptuveni par 40%, kas notika ar spriedzi Ukrainā saistītā

būtiskā spiediena dēļ. Pārskata periodā euro vērtība pieauga arī attiecībā pret Zviedrijas kronu, citstarp atspoguļojot *Sveriges Riksbank* nesen īstenoto labvēlīgāku monetāro politiku (sk. nodaļu "Finanšu norises"). Dānijas krona, kas piedalās VKM II, šajā periodā bija pakļauta augšupvērstam spiedienam attiecībā pret euro. Tomēr Dānijas kronas vērtība joprojām bija ļoti tuvu tās centrālajam kursam VKM II, jo *Danmarks Nationalbank* tirgū pirka ārvalstu valūtu un atkārtoti samazināja procentu likmes. Euro kurss saglabājās samērā stabils arī attiecībā pret izejvielu eksportētājvalstu valūtām, kuras ietekmēja lejupvērsti spiedienu naftas cenu samazināšanās dēļ, kā arī attiecībā pret ES Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstu valūtām.

4. ielikums

EURO ZONAS MĀJSAIMNIECĪBU UZKRĀJUMU VEIDOŠANAS JAUNĀKO TENDENČU NOTEICĒJFAKTORI

Uzkrājumu attiecība pret ienākumiem ir būtisks mājsaimniecību rīcību raksturojošs rādītājs, kas ietekmē reālā privātā patēriņa dinamiku un kopumā ekonomiskās izaugsmes tempu. Mājsaimniecību lēmumus par patēriņu un uzkrājumu veidošanu ietekmē dažādi faktori. Piemēram, lielas nenoteiktības laikā piesardzības apsvērumu dēļ mājsaimniecības parasti novirza uzkrājumus lielāku daļu rīcībā esošo ienākumu. Savukārt rīcībā esošo ienākumu negatīvo, bet īslaicīgo šoku ietekmi uz patēriņu parasti mazina uzkrājumu rādītāja sarukums (mehānisms, ko dēvē par tagadnes un nākotnes patēriņa izlīdzināšanu).

Euro zonas mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs salīdzinājumā ar vēsturisko vidējo rādītāju pēdējos gados stabilizējies samērā zemā līmenī. Stabilizēšanos noteica vairāki lielākoties cits citu kompensējoši faktori.

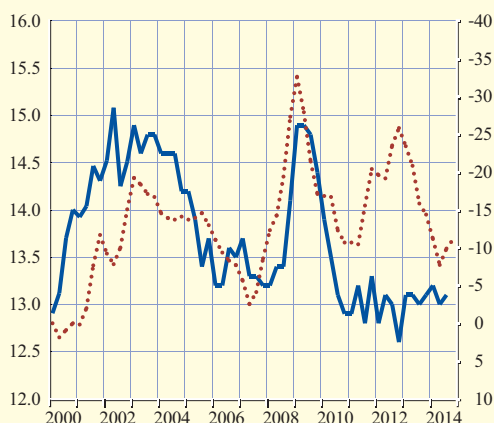
Analizējot euro zonas mājsaimniecību uzkrājumu veidošanas tendences vēsturiskā aspektā, var noteikt vairākus konkrētus periodus, kuros galvenajiem noteicējfaktoriem bijusi atšķirīga ietekme. Pirms ekonomiskās un finanšu krīzes uzkrājumu rādītājs svārstījās 13–15% robežās. Divus gadus pirms krīzes tas saglabājās kopumā stabils (sk. A att.).

Pirmajā recesijas posmā un tūlīt pēc tā, t.i., no 2008. gada līdz 2010. gadam, mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs galvenokārt nestabilās patērētāju konfidences ietekmē īslaicīgi pieauga, taču pēc tam atkal samazinājās. Minētajam periodam raksturīgās samērā lielās nenoteiktības dēļ uzkrājumu rādītājs 2009. gada 1. ceturksnī palielinājās līdz 14.9%, un to galvenokārt noteica

A attēls. Euro zonas mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs un patērētāju konfidence

(% no rīcībā esošajiem ienākumiem; procentu starpības)

— uzkrājumu rādītājs (kreisā ass)
 patērētāju konfidence (labā ass; apvērsts rādītājs)

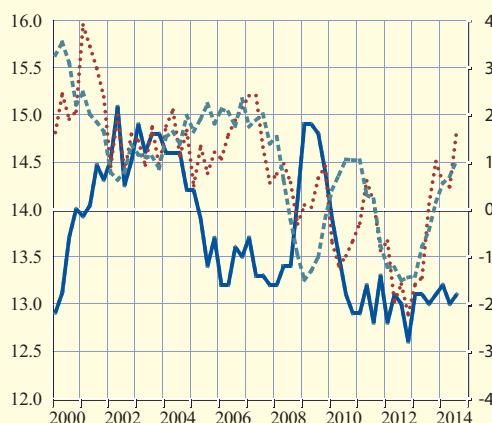

Avoti: Eurostat un ES Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts).

B attēls. Euro zonas mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs, reāli rīcībā esošie ienākumi un privātais patēriņš

(% no rīcībā esošajiem ienākumiem; pieauguma temps salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu)

— uzkrājumu rādītājs (kreisā ass)
 reāli rīcībā esošie ienākumi (labā ass)
 - - - - - reālais privātais patēriņš (labā ass)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

piesardzības apsvērumi. Kāpumu, iespējams, izraisīja arī šajā laikā īstenotā ekspansīvā fiskālā politika, kas ļāva mājsaimniecībām izmantot reāli rīcībā esošo ienākumu pieaugumu uzkrājumu veidošanai (mehānisms, saukts par Rikardo efektu). Tomēr 2010. gada atveseļošanās posmā līdz ar patērētāju konfidences uzlabošanos uzkrājumu rādītājs atkal pazeminājās.

Kopš 2011. gada uzkrājumu rādītājs saglabājās kopumā stabils samērā zemā līmenī, atspoguļojot dažādu faktoru, kas nosaka mājsaimniecību lēmumus, kompensējošo ietekmi.

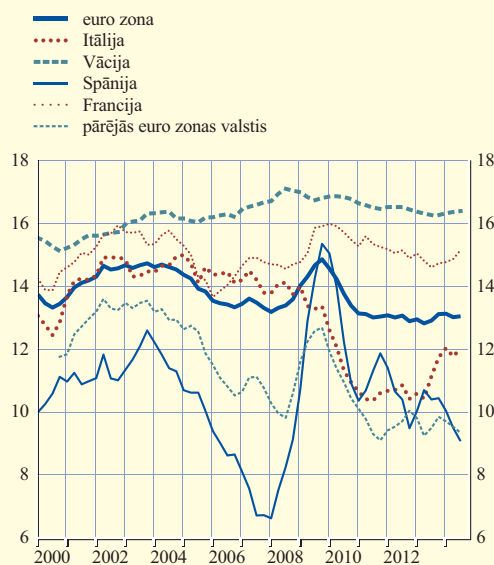
No vienas puses, lejupvērsta ietekme uz uzkrājumu rādītāju bija reāli rīcībā esošo ienākumu vājai dinamikai (patēriņa izlīdzināšanas tendence – sk. B att.), samērā zemām procentu likmēm (kas kavē uzkrājumu veidošanu) un augstajam bezdarba līmenim (kas dažās valstīs lika mazināt uzkrājumus). No otras puses, augšupvērstu ietekmi uz uzkrājumu rādītāju radīja galvenokārt pieaugusi nenoteiktība (lielāka vēlme piesardzības apsvērumu dēļ veidot uzkrājumus) un dažās valstīs – spēcīgāks mājsaimniecību aizņemto līdzekļu apjoma samazināšanas spiediens. Kopumā, ņemot vērā minēto faktoru pretējo ietekmi, mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs saglabājās samērā stabils vēsturiski zemā līmenī (aptuveni 13%).

Dažādās valstīs uzkrājumu veidošanas tendences pēdējos gados bijušas ļoti atšķirīgas.

Recesijas pirmajā posmā, t.i., no 2008. gada līdz 2010. gadam, euro zonas uzkrājumu rādītāja kuprveida tendenci noteica galvenokārt norises Spānijā un daļēji arī Francijā un mazākajās euro zonas valstīs (sk. C att.).¹ Spānijas mājsaimniecību uzkrājumu krasā palielināšanās atspoguļoja mājsaimniecību reāli rīcībā esošo ienākumu pieauguma tempa kāpumu 2009. gadā (sk. D att.),

C attēls. Mājsaimniecību uzkrājumu rādītāji lielajās euro zonas valstīs

(bruto uzkrājumi; % no bruto rīcībā esošo ienākumu četru ceturkšņu mainīgās kopsummas)

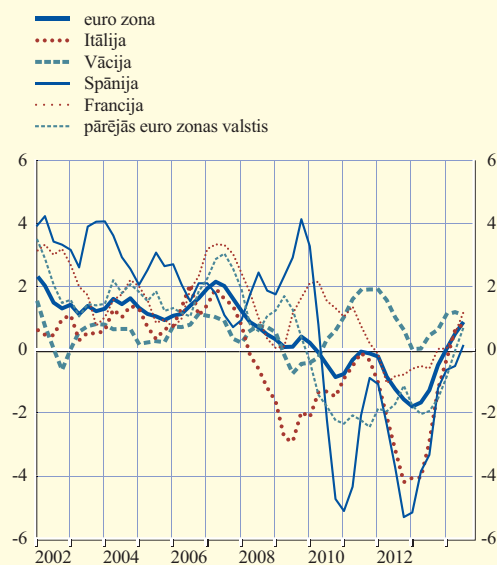
Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Tā kā ceturkšņa sektoru kontu dati nav pieejami par visām euro zonas valstīm, pārējo euro zonas valstu dati attiecas uz euro zonas kopējā rādītāja un četru lielāko valstu rādītāju summas starpību (līmeņos).

1 Šajā ielikumā apzīmējums "mazākās euro zonas valstis" attiecas uz visām euro zonas valstīm, izņemot Vāciju, Spāniju, Franciju un Itāliju.

D attēls. Mājsaimniecību reāli rīcībā esošo ienākumu pieaugums lielajās euro zonas valstīs

(gada vidējās pārmaiņas; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Tā kā ceturkšņa sektoru kontu dati nav pieejami par visām euro zonas valstīm, pārējo euro zonas valstu dati attiecas uz euro zonas kopējā rādītāja un četru lielāko valstu rādītāju summas starpību (līmeņos).

ko vismaz daļēji noteica šajā periodā īstenoti atbalstoši fiskālie pasākumi. Recesijas pirmajā posmā Francijā un 2009. gadā vidēji arī mazākajās euro zonas valstīs mājsaimniecību reāli rīcībā esošie ienākumi turpināja palielināties, turpretī Itālijā no 2008. gada līdz 2013. gadam tie samazinājās. Kopš 2011. gada novērotā kopumā stabilā euro zonas mājsaimniecību uzkrājumu veidošanas tendence atspoguļo pamatā stabilu uzkrājumu rādītāju Vācijā, Francijā un vidēji arī mazākajās euro zonas valstīs. Savukārt Spānijā uzkrājumu rādītājs turpināja sarukt, bet Itālijā pēc stabilizēšanās tas audzis kopš 2013. gada vidus, atspoguļojot mājsaimniecību reāli rīcībā esošo ienākumu kāpuma atsākšanos.

Raugoties nākotnē, paredzams, ka kopš 2014. gada vasaras novērotais samērā straujaais naftas cenu kritums veicinās uzkrājumu rādītāja īslaicīgu uzlabošanos. To var secināt, ņemot vērā vēsturiskas tendences, kuras liecina, ka pastāvīgi zemāku enerģijas cenu noteikta reāli rīcībā esošo ienākumu pieauguma rezultātā sākotnēji lielākoties tiek veidoti uzkrājumi. Tomēr paredzams, ka pēc dažiem ceturkšņiem uzkrājumu rādītājs atkal būs tā sākotnējā līmenī. Vienlaikus tas atspoguļosies tālākā patēriņa pieaugumā, mājsaimniecībām sākot tērēt lielāku reāli rīcībā esošo ienākumu pieauguma daļu.

Paredzamā uzkrājumu rādītāja kuprveida reakcija varētu būt saistīta ar enerģijas izraisītā reāli rīcībā esošo ienākumu pieauguma nenoteiktību. Reālo ienākumu kāpums enerģijas cenu krituma dēļ (pat ja tas ir noturīgs) kopumā saistīts ar lielāku nenoteiktību nekā citu faktoru noteikti reālo ienākumu kāpumi. Ar uzkrājumu veidošanu piesardzības apsvērumu dēļ varētu skaidrot, piemēram, uzkrājumu rādītāja kuprveida reakciju, jo mājsaimniecības sākumā vēlas uzkrāt daļu neparedzēto ienākumu un nogaidīt, lai pārlicinātos, vai reālo ienākumu kāpums ir noturīgs. Neatkarīgi no pamatā esošā mehānisma pieejamie pierādījumi kopumā liecina, ka ilgstoši zemākas naftas cenas var īslaicīgi veicināt mājsaimniecību uzkrājumu rādītāja kāpumu, bet ienākumu pieaugums nosaka pakāpenisku patēriņa palielināšanos.

5. ielikums

2015. GADA MAKROEKONOMISKĀS NELĪDZSVAROTĪBAS NOVĒRŠANAS PROCEDŪRA

2011. gada novembrī ieviestā makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūra (MNP) ir ES nostiprinātās pārvaldības sistēmas stūrakmens, un tās mērķis ir novērst nelabvēlīgas makroekonomiskās nelīdzsvarotības rašanos un to noregulēt, ja tā ir pārmērīga. MNP aptver visas ES valstis, izņemot tās, kurām piemēro makroekonomisko korekciju programmu. Pēc pirmās caurskates, pamatojoties uz rādītāju kopu, Komisija sagatavo padziļinātus pārskatus atsevišķai valstu grupai, lai novērtētu tās nelīdzsvarotības nopietnību, par kuru signalizē rādītāji. Ja tā secina, ka patiešām pastāv nelīdzsvarotība, attiecīgā dalībvalsts saņem no ES Padomes politikas ieteikumus, kas balstīti uz Komisijas ieteikumu (preventīvā daļa). Savukārt, ja konstatēta pārmērīga nelīdzsvarotība, pēc Komisijas ieteikuma "būtu jāuzsāk pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra".¹ Saskaņā ar šo korektīvo daļu attiecīgajai valstij jāiesniedz korektīvu pasākumu plāns, norādot politikas pasākumus pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanai; šis plāns jāapstiprina Padomei. Ja atkārtoti netiek iesniegts atbilstošs plāns vai ja apstiprināts plāns netiek pildīts, Padome var attiecīgajai euro zonas valstij piemērot finanšu sankcijas.

2015. gada padziļinātā pārskata rezultāti

2015. gada padziļinātā pārskata rezultāti liecina, ka Eiropas Komisija pārmērīgu nesabalansētību konstatējusi piecās valstīs – Bulgārijā, Francijā, Horvātijā, Itālijā un Portugālē. Komisija nolēma pastiprināt procedūru Vācijai (no 2. uz 3. līmeni), Francijai (no 4. uz 5. līmeni) un būtiski Bulgārijai (no 2. uz 5. līmeni) un pavājināt procedūru Slovēnijai (no 5. uz 4. līmeni). Itālijai un Horvātijai līmenis kopš 2014. gada nav mainījies. Šogad pēc makroekonomisko korekciju programmu pabeigšanas procedūra uzsākta Rumānijai (2. līmenis) un Portugālei (5. līmenis). Šogad Komisija pirmo reizi oficiāli ieviesusi nelīdzsvarotības klasifikāciju sešos līmeņos, lai gan tie jau netieši tika izmantoti 2014. gada uzdevumā (sk. A tabulu).

A tabula. Makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūras kategorijas

1		2		3		4		5		6	
2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
DK	DK	BE	BE	HU	HU	IE	IE	HR	HR		
LU	LU	BG	NL		DE	ES	ES	IT	FR		
MT	MT	DE	SE			FR	SI	SI	IT		
AT	AT	NL	RO						PT		
LT	LT	SE	UK						BG		
LV	LV	UK	FI								
EE	EE	FI									
PO	PO										
CZ	CZ										
SK	SK										

Avots: Eiropas Komisija.

Leģenda: 1 – nav nelīdzsvarotības; 2 – nelīdzsvarotība, kam nepieciešams monitorings un politiskā rīcība; 3 – nelīdzsvarotība, kam nepieciešams monitorings un izlēmīga politiskā rīcība; 4 – nelīdzsvarotība, kam nepieciešams īpašs monitorings un izlēmīga politiskā rīcība; 5 – pārmērīga nelīdzsvarotība, kam nepieciešama izlēmīga politiskā rīcība; 6 – pārmērīga nelīdzsvarotība, kam nepieciešama izlēmīga politiskā rīcība un jāaktivizē pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra. Krāsu kods: sarkans – valstīm, kurām procedūra pastiprināta; zaļš – valstīm, kurām procedūra pavājināta; zils – valstīm, kurām procedūra uzsākta 2015. gadā.

1 ES Regulas Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību, 22. apsvērums.

Lai gan Komisija piecās valstīs konstatējusi pārmērīgu nelīdzsvarotību, tā pašlaik neierosina aktivizēt pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru (PNP). Tādējādi Komisija nolēmusi pilnībā neizmantot visus MNP ietvaros pieejamos pasākumus, t.i., procedūras korektīvo daļu. Taču Horvātijas un Francijas gadījumā Komisija paziņoja, ka tā apsver iespēju 2015. gada maijā uzsākt PNP, ja līdz tam attiecīgās valdības nebūs apņēmušās īstenot izlēmīgas strukturālās reformas.

Pārdomas par 2015. gada padziļinātā pārskata secinājumiem

2015. gada padziļinātā pārskata rezultāti liecina, ka vairākās valstīs nelīdzsvarotība kļūst arvien spēcīgāka. Šis rezultāts rada bažas, jo viens no galvenajiem MNP ieviešanas iemesliem bija palīdzēt novērst nelabvēlīgas nelīdzsvarotības rašanos un veicināt jau esošas nelīdzsvarotības mazināšanos. Taču katru gadu pieaug to valstu skaits, kurām ir pārmērīga nelīdzsvarotība (no nulles 2012. gadā līdz piecām 2015. gadā), bet Komisija nekad nav izmantojusi PNP. Tas rada jautājumus par procedūras piemērošanu un tās preventīvās daļas efektivitāti.

Konkrētai valstij sniegto reformu ieteikumu nepietiekama īstenošana

Izvērtējot nelīdzsvarotības nopietnības pakāpi, Komisija augstu vērtē politisku apņemšanos.

Lai gan pārliecinoša apņemšanās ir nepieciešams solis ceļā uz reformu īstenošanu, nelīdzsvarotības pakāpes novērtējumam galvenokārt būtu jābalstās uz efektīvu politisko rīcību. Pagātnes pieredze liecina, ka politiski paziņojumi ļoti bieži nav īstenoti, kā to apstiprina Komisijas novērtējums par konkrētai valstij adresētu ieteikumu (KVAI) īstenošanu, kas rada bažas par sasniegto progresu (sk. B tabulu).

B tabula. Eiropas Komisijas novērtējums par konkrētai valstij adresētu ieteikumu īstenošanu 2014. gadā

Reformu ieteikumi	BE	BG	HR	CZ	DK	DE	EE	ES	FR	IE	IT	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PT	PL	RO	SI	SK	FI	SE	UK
1.																										
2.																										
3.																										
4.																										
5.																										
6.																										
7.																										
8.																										

	pilnīga īstenošana
	ievērojams progress
	neliels progress
	ierobežots progress
	nav panākts progress

Avots: Eiropas Komisija.

Piezīmes. Lai novērtētu 2014. gada KVAI īstenošanu, tiek izmantotas šādas kategorijas. Nav panākts progress. Dalībvalsts nav ne paziņojusi par kādiem pasākumiem KVAI īstenošanai, ne tos apstiprinājusi. Šī kategorija tiek piemērota arī tad, ja pēc dalībvalsts pasūtījuma izpēti grupā izvērtē iespējamās pasākumus. Ierobežots progress. Dalībvalsts ir paziņojusi par dažiem pasākumiem KVAI īstenošanai, bet šie pasākumi šķiet nepietiekami un/vai pastāv risks, ka to apstiprināšana/īstenošana var nenotikt. Neliels progress. Dalībvalsts ir paziņojusi par kādiem pasākumiem KVAI īstenošanai vai arī ir tos apstiprinājusi. Šie pasākumi ir cerīgi, bet ne visi jau ir īstenoti, un nevar apgalvot, ka visos gadījumos KVAI īstenojušies. Ievērojams progress. Dalībvalsts ir apstiprinājusi pasākumus, kuru lielākā daļa ir īstenota. Šie pasākumi ļoti veicina KVAI īstenošanu. Pilnīga īstenošana. Dalībvalsts ir apstiprinājusi un īstenojusi pasākumus, lai pienācīgi izpildītu KVAI.

Pievēršoties euro zonas valstīm, Komisija secina, ka neviena no tām nav pilnībā ieviesusi nevienu 2014. gada ieteikumu. Lai gan dažās valstīs reformu centieni ir pastiprināti, vairākumā valstu progress ir visai ierobežots (sk. B tabulu) un nav samērojams ar joprojām vērojamo ievainojamību. Konkrētāk, no valstīm, kur tika gaidīta "izlēmīga politiskā rīcība" 2014. gada MNP laikā (t.i., A tabulas 4. un 5. kategorijā norādītās valstis), Spānija, Īrija un Itālija sasniedza "nelielu progresu" lielākās daļas KVAI īstenošanā, savukārt Francija – "ierobežotu progresu" lielākās daļas KVAI īstenošanā. Šķiet, ka šis novērtējums ir pretstatā Komisijas izteiktajam (atkārtotajam) aicinājumam uz "izlēmīgu politisko rīcību" un norāda uz PNP preventīvās daļas vājumu. Ņemot vērā nepieciešamību samazināt ievainojamību un palielināt ilgtspējīgu izaugsmi minētajās un pārējās euro zonas valstīs, progresa izpalikšana liecina, ka nepieciešama būtiska reformu centienu pastiprināšana.

Ir svarīgi pilnībā un efektīvi izmantot MNP instrumentus, t.sk. tās korektīvo daļu, lai samazinātu potenciālos riskus EMU raitai funkcionēšanai.

6. ielikums

E-TIRDZNIECĪBAS IETEKME UZ INFLĀCIJU

Pastāv uzskats, ka e-tirdzniecības pieaugums veicina cenu samazināšanos un tādējādi arī pazemina inflāciju. Līdz šim pieejamie empīriskie pierādījumi liecina, ka e-tirdzniecības kāpuma lejupvērsta ietekme uz inflāciju ir ierobežota. Tomēr šis konstatējums saistīts ar būtisku datu nepietiekamības radītu nenoteiktību.

E-tirdzniecības iespējamā ietekme uz cenām un inflāciju

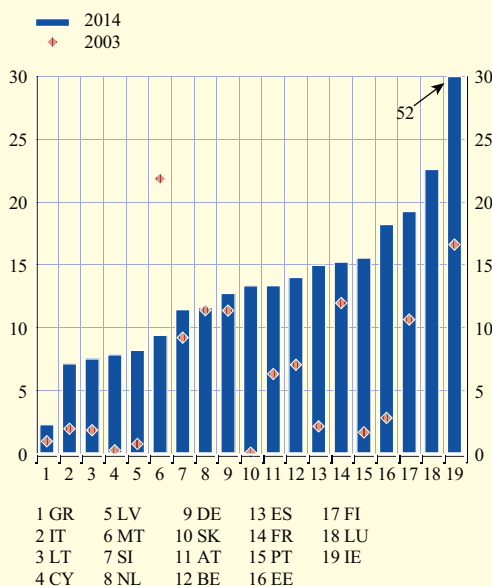
Termins "e-tirdzniecība" parasti attiecas uz preču vai pakalpojumu pirkšanu vai pārdošanu, izmantojot elektronisko tīklu, piemēram, internetu. Darījumi internetā kļuvi plašāk izmantoti gan mazumtirdzniecības, gan uzņēmumu savstarpējo darījumu tirgos.

E-tirdzniecības kāpums var samazināt cenas divos galvenajos veidos. Pirmkārt, e-tirdzniecība salīdzinājumā ar standarta fiziskajiem sadales kanāliem dod iespēju ietaupīt izmaksas vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgos. Gan tradicionālie, gan tiešsaistes mazumtirgotāji var novirzīt šīs izmaksas uz saviem klientiem. Otrkārt, e-tirdzniecība var efektīvi samazināt cenas piegādātāju spēcīgākas konkurences dēļ, jo klientiem ir iespēja internetā ērti meklēt labākus darījumus, tādējādi piespiežot gan tradicionālos, gan tiešsaistes piegādātājus saglabāt zemas cenas, kuru ietekmē peļņas marža var sarukt. Jāatzīmē, ka abos gadījumos cenu samazināšana var notikt pat tad, kad e-tirdzniecības tirgus daļa joprojām ir samērā neliela.

E-tirdzniecības pieauguma iespējamā ietekme uz inflāciju izpaustos tikai līdz brīdim, kamēr e-tirdzniecības izplatība tirgos nostabilizējas. Šim procesam varētu būt nepieciešams ilgāks laiks. Tiešsaistes darījumi ir jauna tehnoloģija, un tirgiem pakāpeniski tai jāpielāgojas. Šajā procesā cenu spiediens var kļūt mērenāks, bet ietekme varētu mazināties pēc jauna līdzsvara sasniegšanas.¹

A attēls. Uzņēmumu veiktās elektroniskās pārdošanas īpatsvars

(% no kopējā apgrozījuma)

Avoti: Eurostat un Eiropas Komisija.
Piezīmes. Visi uzņēmumi, izņemot finanšu sektora sabiedrības, kuros ir 10 vai vairāk darbinieku. Ietverta uzņēmumu veiktā savstarpējā pārdošana un uzņēmumu veiktā pārdošana patērētājiem. Pirmais novērojums Vācijā, Igaunijā un Lietuvā veikts 2004. gadā, Kiprā, Latvijā un Slovākijā – 2005. gadā, Slovēnijā – 2006. gadā, Nīderlandē – 2007. gadā un Maltā un Francijā – 2008. gadā. Jaunākais novērojums Beļģijā veikts 2012. gadā un Slovēnijā – 2013. gadā. Dati par Luksemburgu pieejami tikai par 2012. gadu.

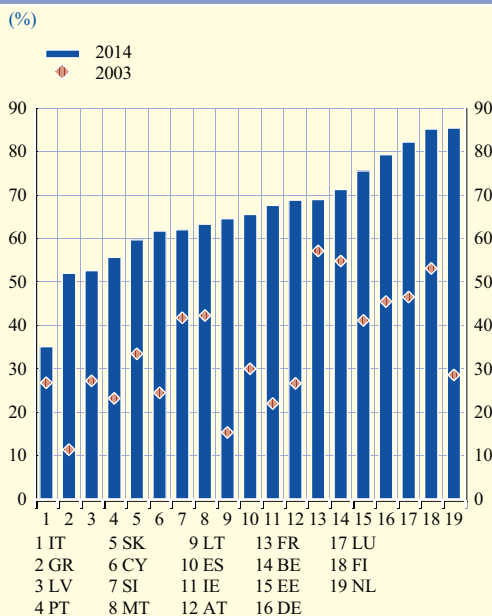
¹ Meijers, H. *Diffusion of the internet and low inflation in the information economy*. Information Economics and Policy, Vol. 18, 2006, pp. 1–23.

E-tirdzniecības izmantošana euro zonā

Pēdējos 10 gados elektroniskās pārdošanas klientiem un uzņēmumiem īpatsvars kopējā apgrozījumā vairākumā euro zonas valstu palielinājies, bet dažādās valstīs tas joprojām būtiski atšķiras (sk. A att.).² Uzņēmumiem mazās un atvērtās valstīs (Īrijā, Luksemburgā, Slovākijā un Somijā) 2014. gadā bija vislielākais elektroniskās pārdošanas īpatsvars. Nākamie elektroniskās pārdošanas īpatsvara ziņā bija Vācijas, Francijas, Beļģijas un Spānijas uzņēmumi. Grieķijā, Kiprā, Itālijā un Maltā, kā arī Latvijā un Lietuvā elektroniskās pārdošanas īpatsvars 2014. gadā joprojām bija samērā neliels (zem 10%). Īpaši nozīmīgs elektroniskās pārdošanas kāpums salīdzinājumā ar zemu sākotnējo līmeni 2003. gadā bija valstīs, kuras pēdējās pievienojās euro zonai (Kiprā, Slovākijā, Igaunijā, Lietuvā un Latvijā). Šajās valstīs un arī Spānijā un Portugālē notikusi nozīmīga ātrgaitas interneta pārklājuma paplašināšanās.

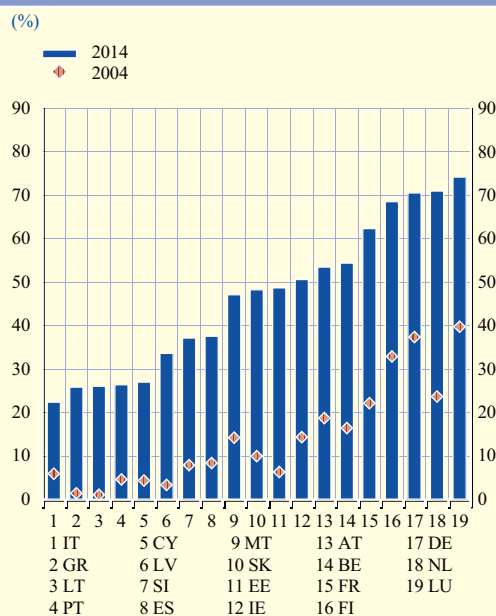
Mazāka e-tirdzniecības izmantošana dažās valstīs daļēji skaidrojama ar to, ka tajās ir lielāks mazo un vidējo uzņēmumu īpatsvars, un tiem salīdzinājumā ar lielajiem uzņēmumiem kopumā ir tendence mazāk pārdot tiešsaistē. Turklāt, runājot arī par piekļuvi internetam, dažas valstis atpaliek no citām euro zonas valstīm "ļoti ātras" piekļuves internetam ziņā.

B attēls. Personu, kuras informāciju par precēm un pakalpojumiem meklē tiešsaistē, īpatsvars

Avoti: Eurostat un Eiropas Komisija.
Piezīmes. Personas vecumgrupā no 16 līdz 74 gadiem. Pirmais novērojums veikts Kiprā, Slovākijā, Slovākijā, Igaunijā un Latvijā 2004. gadā, Beļģijā, Itālijā un Maltā – 2005. gadā un Francijā – 2006. gadā.

C attēls. Personu, kuras pasūta preces un pakalpojumus tiešsaistē, īpatsvars

Avoti: Eurostat un Eiropas Komisija.
Piezīmes. Personas vecumgrupā no 16 līdz 74 gadiem. Pirmais novērojums veikts Beļģijā, Itālijā un Maltā 2005. gadā un Francijā – 2006. gadā.

2 Publikā pieejamu datu par e-tirdzniecību joprojām ir maz. Viens datu avots ir Eurostat gadskārtējais apsekojums par IKT izmantošanu uzņēmumos un mājsaimniecībās kopš 2002. gada. Tajā iekļauti jautājumi par e-tirdzniecību, un tas atbalsta 2010. gadā uzsāktu Eiropas Komisijas Eiropas digitalizācijas programmu.

Personu, kuras izmanto internetu informācijas iegūšanai par precēm un pakalpojumiem vai pirkumiem tiešsaistē, īpatsvars pēdējos 10 gados nozīmīgi pieaudzis (sk. B un C att.). Visās euro zonas valstīs (izņemot Itāliju) to cilvēku procentuālā daļa, kuri meklē informāciju tiešsaistē, līdz 2014. gadam pārsniedza 50%. Līdz tam laikam to personu īpatsvars, kuras faktiski pirka preces un pakalpojumus tiešsaistē, vairākumā euro zonas valstu salīdzinājumā ar 2003. gadu arī bija palielinājies vismaz divas reizes.

Pierādījumi par e-tirdzniecības ietekmi uz inflāciju

Analizējot e-tirdzniecības ietekmi uz patēriņa cenu inflāciju, jāņem vērā vairāki apsvērumi.

Viens no tiem saistīts ar tiešsaistes cenu norišu iekļaušanu SPCI. ES statistikas iestādes patēriņa cenu indeksu aprēķinā arvien vairāk ietver tiešsaistes cenas. Dažu komponentu, piemēram, viesnīcu un citu izmitināšanas pakalpojumu, kā arī aviobiļešu internetā pieejamo cenu, iegūšana un izmantošana to datu vietā, kurus sniedz tradicionālās ceļojumu aģentūras vai tirdzniecības vietas, vai arī to izmantošana papildus jau veiksmīgi ieviesta. Vienlaikus statistikas iestāžu veiktā rūpniecības preču cenu iekļaušana ir daudzveidīgāka, atspoguļojot arī dažādus patēriņa ieradumus.³ Pašlaik Eurostat kopā ar valstu statistikas iestādēm izstrādā labāku, pilnīgāku un saskaņotāku pieeju, lai SPCI aprēķinā ietvertu tiešsaistes cenu norises.

Statistikas iestādei iekļaujot SPCI vairāk tiešsaistē tirgotu preču un pakalpojumu, rodas ietekme uz SPCI inflāciju tādā veidā, ka šādu preču un pakalpojumu cenu pārmaiņu temps salīdzinājumā ar tradicionāli tirgotu preču un pakalpojumu cenām ir atšķirīgs. Ja cenas abos tirdzniecības kanālos mainītos līdzīgā tempā, tiešsaistē tirgotu preču iekļaušana būtiski neietekmētu SPCI inflāciju. Arvien lielāks internetā pirktu preču un pakalpojumu apjoms un tiešsaistes un tradicionālo veikalu cenu līmeņa atšķirības atspoguļoti attiecīgo SPCI apakškomponentu izdevumu daļu korekcijās.

Pieejamie pierādījumi par mērījuma kļūdu sakarā ar tiešsaistē veiktās pārdošanas nepilnīgu iekļaušanu patēriņa cenu indeksos ir nepietiekami un nepārliciecināmi. P. Linnemans (P. Linnemann) un L. Vintrs (L. Wintr) (2006)⁴ analizēja lielu cenu mikrodatu kopu un noskaidroja, ka tiešsaistē tirgotu preču cenu pārmaiņas vidēji ir mazākas nekā patēriņa cenu indeksa datus atspoguļoto atbilstošo cenu pārmaiņas. Tas varētu norādīt uz iespējamu SPCI inflācijas mērījuma kļūdu. Turpretī nesen veiktajā J. Gorodņičenko (Y. Gorodnichenko), V. Šeremirova (V. Sheremirov) un O. Talaveras (O. Talavera) (2014)⁵ pētījumā konstatēts, ka cenas tiešsaistes veikalos tiek pielāgotas vidēji par tādu pašu summu kā tradicionālajos veikalos. Tādējādi cenu indeksa mērījuma kļūdai, neietverot tiešsaistes pārdošanu, vajadzētu būt nelielai.

Pierādījumu par e-tirdzniecības faktisko ietekmi uz patēriņa cenu pārmaiņām arī ir maz, bet tie liecina par nelielu ietekmi uz inflāciju. Senāks M. Ji (M. H. Yi) un Č. Čoi (C. Choi) (2005)⁶ pētījums atklāj, ka, interneta lietotāju īpatsvaram palielinoties par 1 procentu punktu gadā, gada inflācija samazinās diapazonā no 0.04 procentu punktiem līdz 0.1 procentu punktam. Rezultāts

3 Sīkāku informāciju par inflācijas mērīšanas jautājumiem sk. ECB 2011. gada septembra *Structural Issues Report* ("Strukturālo Jautājumu Pārskats") 2. ielikumā *Implications of developments in the retail trade structure for inflation measurement* ("Mazumtirdzniecības struktūras norišu ietekme uz inflācijas mērīšanu").

4 Linnemann, P., Wintr, L. *Are internet prices sticky?* Working Paper Series, No. 645, ECB, June 2006.

5 Gorodnichenko, Y., Sheremirov, V., Talavera, O. *Price setting in online markets: does it click?* NBER Working Papers, No. 20819, August 2014.

6 Yi, M. H., Choi, C. *The effect of the internet on inflation: Panel data evidence.* Journal of Policy Modeling, Vol. 27, 2005, pp. 885–889.

kopumā atbilst nesen publicētajiem D. Lorenčāni (*D. Lorenzani*) un J. Vargas (*J. Varga*) pētījuma (2014)⁷ rezultātiem. Pārbaudot cenu konkurences līmeni, viņi novērtējuši tiešsaistē iegādātu preču un pakalpojumu ietekmi. Šajā kontekstā viņi projicē 2010. gadā novēroto tiešsaistē mazumtirdzniecībā veikto preču un pakalpojumu pirkumu īpatsvaru tālāk līdz 2015. gadam un aplēš, ka šāda norise no 2011. gada līdz 2015. gadam kopumā varētu samazināt cenu kāpumu mazumtirdzniecībā ES27 par 0.1 procentu punktu gadā. Šādas aplēses saistītas ar ievērojamu nenoteiktību, t.sk. ar nenoteiktību, ko rada pieejamā ierobežotā datu kopa un iepriekš minētie apsvērumi patēriņa cenu indeksa izveidē. ASV pieejami neapgāžamāki pierādījumi MIT *The Billion Prices Project* ("Miljards cenu projekts") un tā regulāri atjauninātās tradicionālo un tiešsaistes cenu norišu cenu statistikas kontekstā.⁸ Šie dati neliecina ne par būtiskām, ne sistemātiskām cenu indeksu vai cenu inflācijas atšķirībām tiešsaistē un tradicionāli tirgotām precēm ASV.

7 Lorenzani, D., Varga, J. *The Economic Impact of Digital Structural Reforms*. European Commission Economic Papers, No. 529, September 2014.

8 Sk. *The Billion Prices Project* interneta vietni: <http://bpp.mit.edu/usa/>.

7. ielikums

2015. GADA BUDŽETA PLĀNU PROJEKTU PĀRSKATĪŠANAS TURPMĀKIE PASĀKUMI

Ielikumā apkopoti 2015. gada budžeta plānu projektu pārskatīšanas turpmākie pasākumi, īpaši pievēršoties tām septiņām valstīm, kuru 2015. gada budžeta projektos Eiropas Komisija 2014. gada novembrī konstatēja neatbilstības Stabilitātes un izaugsmes paktam (SIP) riskus.¹ Šīs valstis ir Beļģija, Itālija, Malta un Austrija saskaņā ar pakta preventīvo daļu un Francija, Spānija un Portugāle saskaņā ar tā korektīvo daļu. Eurogrupas 2014. gada 8. decembra sanāksmē minēto valstu valdības apņēmas veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību SIP. Komisija arī paziņoja, ka tā vēlreiz izskatīs savu nostāju par atbilstību SIP noteiktajām saistībām attiecībā uz Beļģiju, Franciju un Itāliju 2015. gada sākumā, ņemot vērā šo valstu budžeta likumu izstrādes pabeigšanu un valdību izziņoto gaidāmo strukturālo reformu programmu skaidrojumu. Pēc tam, 2015. gada 13. janvārī, Komisija sniedza paziņojumu *Making the best use of the flexibility within the existing rules of the Stability and Growth Pact* ("Stabilitātes un izaugsmes pakta pašreizējo noteikumu elastīguma optimālais lietojums"), kurā izskaidroja un daļēji paplašināja SIP elastīgumu attiecībā uz cikliskajiem nosacījumiem, strukturālajām reformām un valsts investīcijām.² Komisija 25. februārī paziņoja savus lēmumus par Beļģiju, Franciju un Itāliju un 27. februārī publicēja savu novērtējumu, ko, pamatojoties uz 2015. gada ziemas prognozi, 10. martā apstiprināja Padome.

Neviena no valstīm (izņemot Beļģiju), attiecībā uz kurām uzskatīja, ka pastāv neatbilstības SIP risks, nav īstenojušas pietiekamus pasākumus, lai ļautu novērst konsolidācijas novirzi, kuru Eurogrupa konstatēja pagājušajā decembrī. Runājot par valstīm, uz kurām attiecas pakta korektīvā daļa, Francijai tika pieprasīts veikt papildu pasākumus 0.5% no IKP apjomā, lai strukturālās bilances uzlabošanās 2015. gadā atbilstu 2013. gada jūnija ieteikuma prasībām pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras (PDP) ietvaros. Taču Komisijas 2015. gada ziemas prognoze liecina, ka nav nekādu uzlabojumu salīdzinājumā ar panākto rādītāju 0.3% no IKP, kas bija zināms Eurogrupas sanāksmes laikā.³ Savukārt Spānijā un Portugālē, kuras saņēma ieteikumus veikt pasākumus budžeta deficīta rādītāju uzlabošanai, lai tie atbilstu 2015. gada PDP mērķrādītājiem, prognozētie 2015. gada budžeta deficīta rādītāji nedaudz samazinājušies, taču joprojām pārsniedz mērķrādītāju līmeni; arī strukturālie centieni nav pietiekami. Runājot par valstīm, uz kurām attiecas preventīvā daļa, 0.2 procentu punktu uzlabojums strukturālajā bilancē, kas 2015. gadā gaidāms Itālijā, joprojām ir mazāks par 0.4% no IKP, ko ieteica Eurogrupa, un atspoguļo samazinātus procentu maksājumus. Turpretī paredzams, ka Beļģijas strukturālie centieni pieaugs par 0.2 procentu punktiem, kā tā ir apsoltījusi Eurogrupā. Gan Itālijā, gan Beļģijā joprojām pastāv nozīmīga novirze no strukturālajiem centieniem, kas nepieciešami valdības parāda noteikumu izpildei. Austrijas strukturālie centieni ir sarukuši salīdzinājumā ar decembrī paredzēto, vēl vairāk palielinot būtiskas novirzes riskus no preventīvās daļas prasībām, kas apstiprinoties varētu ex post izraisīt procesuālos pasākumus 2016. gada pavasarī. Visbeidzot, pasākumi, kas ietverti 2015. gada budžeta galavariantā, mazinājuši Maltas neatbilstības SIP

1 Sk. arī ECB 2014. gada decembra "Mēneša Biļetena" ielikumu "2015. gada budžeta plānu projektu pārskatīšana".

2 Sk. arī ECB 2015. gada februāra "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 1/2015 ielikumu *Flexibility within the Stability and Growth Pact* ("Elastīgums Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros").

3 Saskaņā ar Komisijas vērtējumu sākotnējais budžeta plāna projekts, kas iesniegts 15. oktobrī, ietvēra strukturālās bilances uzlabojumu tikai 0.1% no IKP apjomā. 21. novembrī valdība paziņoja par papildu pasākumiem 0.2% no IKP apjomā. Šos pasākumus, kuras pilnībā ņēma vērā Eurogrupa savā 8. decembra paziņojumā, Francijas parlaments apstiprināja 2014. gada 18. decembrī, pieņemot 2015. gada budžetu.

preventīvās daļas prasībām risku (tām Malta tiks pakļauta, ja Padome lems, ka Malta ir novērsusi savu pārmērīgo budžeta deficītu līdz 2014. gada termiņam, un atceļ tai attiecīgo PDP).

Komisija 27. februārī publiskoja sava novērtējuma rezultātus par SIP īstenošanu Beļģijā, Francijā un Itālijā. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotajos ziņojumos Komisija izskatīja budžeta deficīta kritērija pārkāpumu Beļģijā un valdības parāda kritērija pārkāpumu Beļģijā un Itālijā. Komisija nolēma neuzsākt PDP attiecībā uz šīm valstīm vairāku svarīgu mīkstinošu faktoru dēļ (Beļģijas un Itālijas gadījumā – 1) valsts atbilstība SIP preventīvajā daļā noteiktajām strukturālo centienu prasībām (kas Itālijas gadījumā tagad samazinātas pēc Komisijas paziņojuma par elastīgumu SIP ietvaros); 2) nelabvēlīgie ekonomiskie apstākļi (t.i., vājā izaugsme un zemā inflācija), kas apgrūtinā valdības parāda noteikumu izpildi; un 3) ambiciozo izaugsmi veicinošo strukturālo reformu plānu, ko publiskojušas valsts iestādes, gaidāmā īstenošana). Taču šajos novērtējumos nepietiekamā fiskālā konsolidācija 2014. un 2015. gadā salīdzinājumā ar Padomes 2014. gada jūnija ieteikumiem netika uzskatīta par pasliktinošu faktoru.

Francijas gadījumā Komisijai bija jāizvērtē, vai tika veikti efektīvi pasākumi, reaģējot uz Padomes ieteikumu par pārmērīgā budžeta deficīta novēršanu līdz 2015. gadam. Ja ir veikti šādi pasākumi, tad apvienojumā ar neparedzētiem nelabvēlīgiem makroekonomiskajiem notikumiem ar būtiskām nevēlamām sekām attiecībā uz valsts finansēm parasti tiek atļauts pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņa pagarinājums par vienu gadu. Savukārt, ja tiek novērtēts, ka kāda euro zonas valsts nav veikusi efektīvus pasākumus, PDP paredz šīs procedūras pastiprinātu veikšanu, nosūtot brīdinājumu attiecīgajai valstij⁴ un piemērojot finanšu sankcijas soda naudas veidā (0.2% no IKP). Komisija var, balstoties uz ārkārtīgiem ekonomiskajiem apstākļiem vai arī pēc attiecīgās dalībvalsts pamatota lūguma ieteikt, lai Padome samazina soda naudas apjomu vai atceļ to. Aplūkojot 2013. un 2014. gada periodu⁵, Komisija ziņoja, ka "pieejamie dati neļauj secināt, ka netika veikti efektīvi pasākumi", un ieteica pagarināt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņu par diviem gadiem (t.i., līdz 2017. gadam). Padome 10. martā sekoja šim ieteikumam. Ieteiktās korekcijas ir pārbīdītas uz priekšu, prasot Francijai īstenot pieaugošus strukturālās korekcijas centienus PDP perioda laikā – 0.5% no IKP 2015. gadā (t.i., minimālo prasību līmenī saskaņā ar korektīvo daļu un tādējādi mazāk nekā 0.8% no IKP, kas prasīts līdz šim), 0.8% no IKP 2016. gadā un 0.9% no IKP 2017. gadā. Saskaņā ar pašreizējām pārmērīga budžeta deficīta procedūrām Francija 2017. gadā būs vienīgā euro zonas valsts, kam piemēros PDP. Visbeidzot, neraugoties uz Padomes ieteikto termiņu neizpildes risku attiecībā uz pārmērīga budžeta deficīta novēršanu, Komisija nenosūtīja Spānijai un Portugālei agrīnu brīdinājumu autonoma ieteikuma veidā – pretēji pagājušajam gadam, kad līdzīgā situācijā šādi ieteikumi tika nosūtīti Francijai un Slovēnijai.

ES pārvaldības sistēma ir nostiprināta, 2011. un 2013. gadā stājoties spēkā jaunām regulām – attiecīgi t.s. sešu tiesību aktu paketei un divu tiesību aktu paketei. Tādējādi minētajai sistēmai veikti būtiski uzlabojumi, ņemot vērā nesenās krīzes sniegtās nozīmīgās mācības. Šajā ziņā īpaši svarīga ir valdības parāda noteikumu ieviešana korektīvajā daļā, būtiskas novirzes procedūras izveidošana preventīvajā daļā (tai vajadzētu palīdzēt nodrošināt valstīm pietiekamu progresu vidēja termiņa budžeta mērķu sasniegšanā), pārmaiņas lēmumu

4 Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 9. punktu.

5 Šajā periodā šajā novērtējumā nav ietverts PDP perioda pēdējais gads, par kuru Komisija konstatēja neatbilstības SIP riskus. Tas ir pretēji 2013. gada situācijai, kad PDP termiņš tika pagarināts, jo efektīvi pasākumi tika konstatēti tikai tad, kad tika iekļauts arī PDP perioda pēdējais gads.

pieņemšanas procesā, lai palielinātu automatiskumu noteikumu un sankciju piemērošanā, un iespēja pieprasīt pārskatīt budžeta plānu projektus un sniegt "autonomus ieteikumus", ja PDP mērķi pakļauti riskam.

Svarīgi, ka nostiprinātās pārvaldības sistēmas instrumenti laika gaitā un dažādās valstīs tiek piemēroti efektīvi un konsekventi. Būtiski, lai tie tiešām tiek izmantoti tā, kā paredzēts, lai nodrošinātu ilgtspējīgas fiskālās pozīcijas euro zonas valstīs. Tikai tas ļaus SIP darboties kā uzticēšanās garantam. Tādējādi iespēja, ka jāpiemēro preventīvajā daļā paredzētā būtiskas novirzes procedūra, ir mazinājusies, jo laika gaitā ir samazinātas korekcijas prasības valstīm, kurām ir smaga makroekonomiskā situācija. Arī pārmērīgās nelīdzsvarotības novēršanas procedūra vēl nav aktivizēta, lai gan pārmērīga nelīdzsvarotība tiek konstatēta.⁶ Visbeidzot, taču ne mazāk svarīgi: pastāv risks, ka valdības parāda noteikumi netiks aktīvi piemēroti, ja tos *de facto* pakārtos pavājinātajai preventīvajai daļai, kurā pēc Komisijas paziņojuma par elastīgumu tiek pievērsta maza uzmanība bažām par valdības parāda saglabāšanu atmaksājamā līmenī. Noslēgumā jāatzīst, ka pilnīga un konsekventa īstenošana ir būtiska, lai pastāvētu uzticēšanās Eiropas fiskālajai sistēmai.

6 Vairāk informācijas sk. ECB 2015. gada marta "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 2/2015 ielikumā "2015. gada makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūra".

SATURS

1. Ārējā vide	S2
2. Finanšu norises	S3
3. Saimnieciskā darbība	S7
4. Cenas un izmaksas	S11
5. Nauda un kredītu atlikumi	S14
6. Fiskālās norises	S19

SĪKĀKA INFORMĀCIJA

ECB statistiskie dati pieejami un lejupielādējami Statistisko datu noliktavā:

<http://sdw.ecb.europa.eu/>

"Tautsaimniecības Biļetena" sadaļas "Statistika" dati pieejami Statistisko datu noliktavā:

<http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004813>

Visaptverošs "Statistikas Biļetens" pieejams Statistisko datu noliktavā:

<http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004045>

Metodoloģiskās definīcijas pieejamas "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmēs":

<http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000023>

Sīkāka informācija par aprēķiniem pieejama "Statistikas Biļetena" "Tehniskajās piezīmēs":

<http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000022>

TABULĀS LIETOTIE APZĪMĒJUMI

"—"	datu nav/dati nav izmantojami
"."	dati vēl nav pieejami
"..."	nulle vai vērā ņemams
(p)	provizorisks dati
s.i.	sezonāli izlīdzināts
s.n.	sezonāli neizlīdzināts

I. ĀRĒJĀ VIDE

1.1. Galveno tirdzniecības partnervalstu IKP un PCI

	IKP ¹⁾ (pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						PCI (pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)						
	G20	ASV	Apvienotā Karaliste	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona	OECD valstis		ASV	Apvienotā Karaliste (SPCI)	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona ²⁾ (SPCI)
							Kopā	Izņemot pārtiku un enerģiju					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2012	3.0	2.3	0.7	1.7	7.8	-0.7	2.3	1.8	2.1	2.8	0.0	2.7	2.5
2013	3.2	2.2	1.7	1.6	7.7	-0.5	1.6	1.6	1.5	2.6	0.4	2.6	1.4
2014	.	2.4	2.6	0.0	7.4	.	1.7	1.8	1.6	1.5	2.7	2.0	0.4
2014 I	0.7	-0.5	0.6	1.3	1.5	0.3	1.6	1.6	1.4	1.8	1.5	2.3	0.7
II	0.8	1.1	0.8	-1.7	2.0	0.1	2.1	1.9	2.1	1.7	3.6	2.2	0.6
III	0.9	1.2	0.7	-0.6	1.9	0.2	1.8	1.9	1.8	1.5	3.3	2.0	0.4
IV	.	0.5	0.5	0.6	1.5	0.3	1.4	1.8	1.2	0.9	2.5	1.5	0.2
2014 sept.	-	-	-	-	-	-	1.7	1.8	1.7	1.3	3.2	1.6	0.3
okt.	-	-	-	-	-	-	1.7	1.8	1.7	1.3	2.9	1.6	0.4
nov.	-	-	-	-	-	-	1.5	1.8	1.3	0.9	2.4	1.4	0.3
dec.	-	-	-	-	-	-	1.1	1.8	0.8	0.5	2.4	1.5	-0.2
2015 janv.	-	-	-	-	-	-	0.5	1.7	-0.1	0.3	2.4	0.8	-0.6
febr. ³⁾	-	-	-	-	-	-	.	.	.	.	.	.	-0.3

1.2. Galveno tirdzniecības partnervalstu iepirkumu vadītāju indekss un pasaules tirdzniecība

	Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi; s.i. dati)									Preču imports ⁴⁾		
	Apvienotais iepirkumu vadītāju indekss						Globālais iepirkumu vadītāju indekss ⁵⁾			Pasaule	Attīstītās valstis	Jaunās tirgus ekonomikas valstis
	Pasaule ⁵⁾	ASV	Apvienotā Karaliste	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona	Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi	Jauni eksporta pasūtījumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2012	52.6	54.4	52.0	49.9	50.9	47.2	50.2	51.9	48.5	3.9	2.4	4.8
2013	53.4	54.8	56.8	52.6	51.5	49.7	52.3	52.7	50.7	3.6	-0.1	5.7
2014	54.3	57.3	57.9	50.9	51.1	52.7	53.4	54.1	51.5	.	.	.
2014 I	53.7	55.3	58.1	53.0	49.9	53.1	53.8	53.7	51.0	0.0	0.3	-0.2
II	54.3	58.3	58.6	48.5	50.7	53.4	53.2	54.7	51.1	-0.3	0.9	-0.9
III	55.7	59.8	58.5	51.3	52.2	52.8	54.1	56.2	52.0	2.5	0.8	3.4
IV	53.4	55.6	56.3	50.9	51.4	51.5	52.8	53.6	50.8	.	.	.
2014 sept.	55.5	59.0	57.4	52.8	52.3	52.0	53.8	56.0	52.3	2.5	0.8	3.4
okt.	53.8	57.2	55.8	49.5	51.7	52.1	53.4	54.0	51.0	3.3	1.1	4.5
nov.	53.7	56.1	57.6	51.2	51.1	51.1	52.6	54.0	50.2	2.5	1.5	3.1
dec.	52.6	53.5	55.3	51.9	51.4	51.4	52.3	52.7	51.2	.	.	.
2015 janv.	53.1	54.4	56.7	51.7	51.0	52.6	53.1	53.1	51.0	.	.	.
febr.	54.0	56.8	56.7	50.0	51.8	53.3	53.6	54.1	50.7	.	.	.

Avoti: Eurostat (1.1. tabulas 3., 6., 10. un 13. aile); SNB (1.1. tabulas 2., 4., 9., 11. un 12. aile); OECD (1.1. tabulas 1., 5., 7. un 8. aile); Markit

(1.2. tabulas 1.–9. aile); CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis un ECB aprēķini (1.2. tabulas 10.–12. aile).

1) Sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati. Euro zonas dati attiecas uz Euro19.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

3) Aplēse balstīta uz provizoriskajiem valstu datiem (aptvēruma – parasti aptuveni 95% no euro zonas), kā arī uz jaunāko informāciju par enerģijas cenām.

4) Pasaules un attīstīto valstu datus nav ietverta euro zona. Gada un ceturkšņa dati attiecas uz pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%); mēneša dati attiecas uz triju mēnešu pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem (%). Visi dati ir sezonāli izlīdzināti.

5) Izņemot euro zonu.

2. FINANŠU NORISES

2.1. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā; %; perioda vidējie rādītāji)

	Euro zona ¹⁾					ASV	Japāna
	Noguldījumi uz nakti (EONIA)	Noguldījumi ar termiņu 1 mēnesis (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 6 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 12 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2012	0.23	0.33	0.57	0.83	1.11	0.43	0.19
2013	0.09	0.13	0.22	0.34	0.54	0.27	0.15
2014	0.09	0.13	0.21	0.31	0.48	0.23	0.13
2014 I	0.18	0.23	0.30	0.40	0.56	0.24	0.14
II	0.19	0.22	0.30	0.39	0.57	0.23	0.13
III	0.02	0.07	0.16	0.27	0.44	0.23	0.13
IV	-0.02	0.01	0.08	0.18	0.33	0.24	0.11
2014 sept.	0.01	0.02	0.10	0.20	0.36	0.23	0.12
okt.	0.00	0.01	0.08	0.18	0.34	0.23	0.11
nov.	-0.01	0.01	0.08	0.18	0.33	0.23	0.11
dec.	-0.03	0.02	0.08	0.18	0.33	0.24	0.11
2015 janv.	-0.05	0.01	0.06	0.15	0.30	0.25	0.10
febr.	-0.04	0.00	0.05	0.13	0.26	0.26	0.10

2.2. Peļņas likmju liknes

(perioda beigās; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

	Tagadnes darījumu procentu likmes					Procentu likmju starpības			Nākotnes darījumu tūlītējās procentu likmes			
	Euro zona ^{1), 2)}					Euro zona ^{1), 2)}	ASV	Apvienotā Karaliste	Euro zona ^{1), 2)}			
	3 mēnešu	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu	10 gadu – 1 gada	10 gadu – 1 gada	10 gadu – 1 gada	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2012	0.06	-0.04	-0.01	0.58	1.72	1.76	1.61	1.48	-0.09	0.17	1.84	3.50
2013	0.08	0.09	0.25	1.07	2.24	2.15	2.91	2.66	0.18	0.67	2.53	3.88
2014	-0.02	-0.09	-0.12	0.07	0.65	0.74	1.95	1.45	-0.15	-0.11	0.58	1.77
2014 I	0.16	0.11	0.17	0.76	1.82	1.71	2.60	2.29	0.11	0.40	1.94	3.50
II	0.05	-0.01	0.02	0.47	1.44	1.45	2.43	2.16	-0.04	0.16	1.46	3.09
III	-0.03	-0.09	-0.10	0.24	1.06	1.15	2.39	1.88	-0.14	-0.02	1.03	2.53
IV	-0.02	-0.09	-0.12	0.07	0.65	0.74	1.95	1.45	-0.15	-0.11	0.58	1.77
2014 sept.	-0.03	-0.09	-0.10	0.24	1.06	1.15	2.39	1.88	-0.14	-0.02	1.03	2.53
okt.	-0.02	-0.08	-0.08	0.22	0.96	1.05	2.24	1.82	-0.12	-0.01	0.93	2.33
nov.	-0.02	-0.06	-0.07	0.17	0.80	0.86	2.06	1.54	-0.10	-0.02	0.74	2.01
dec.	-0.02	-0.09	-0.12	0.07	0.65	0.74	1.95	1.45	-0.15	-0.11	0.58	1.77
2015 janv.	-0.15	-0.18	-0.14	-0.02	0.39	0.58	1.50	1.04	-0.13	-0.10	0.34	1.15
febr.	-0.21	-0.25	-0.20	-0.08	0.37	0.62	1.80	1.45	-0.16	-0.17	0.31	1.19

2.3. Akciju tirgus indeksi

(izteikti punktos; perioda vidējie rādītāji)

	Dow Jones EURO STOXX indeksi												ASV	Japāna
	Etalons		Galveno tautsaimniecības nozaru indeksi										Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	Broad indekss	50	Pamat-izejvielas	Patēriņa pakalpojumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanses	Rūpniecība	Tehnoloģijas	Komunālie pakalpojumi	Telekomunikācijas	Veselības aprūpe		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2012	239.7	2 411.9	503.7	151.9	385.7	307.2	122.1	330.2	219.2	235.9	268.5	523.3	1 379.4	9 102.6
2013	281.9	2 794.0	586.3	195.0	468.2	312.8	151.5	402.7	274.1	230.6	253.4	629.4	1 643.8	13 577.9
2014	318.7	3 145.3	644.3	216.6	510.6	335.5	180.0	452.9	310.8	279.2	306.7	668.1	1 931.4	15 460.4
2014 I	315.9	3 090.8	639.0	218.7	500.1	323.4	182.2	461.0	306.3	262.3	293.9	640.7	1 834.9	14 958.9
II	326.5	3 214.0	657.3	219.5	524.2	360.3	184.5	471.9	305.3	284.9	311.9	656.5	1 900.4	14 655.0
III	319.4	3 173.1	645.9	213.8	509.8	351.1	178.9	446.0	315.3	288.7	304.0	686.1	1 975.9	15 553.1
IV	313.0	3 102.5	634.9	214.7	508.5	307.0	174.5	433.4	316.0	280.4	316.7	688.0	2 009.3	16 660.1
2014 sept.	324.0	3 233.4	650.4	215.3	508.7	350.0	184.5	447.9	324.5	292.6	306.1	725.0	1 993.2	15 948.5
okt.	304.2	3 029.6	612.5	202.4	481.0	315.8	173.4	416.4	301.8	276.6	294.6	695.0	1 937.3	15 394.1
nov.	315.7	3 126.1	643.8	217.8	514.8	316.4	174.3	439.7	317.6	280.2	322.7	680.4	2 044.6	17 179.0
dec.	320.1	3 159.8	651.0	225.2	532.6	288.5	176.0	446.1	330.1	284.7	335.3	687.6	2 054.3	17 541.7
2015 janv.	327.4	3 207.3	671.1	237.8	564.9	285.0	173.3	464.2	339.0	278.3	343.8	724.2	2 028.2	17 274.4
febr.	353.2	3 453.8	731.3	254.2	624.8	314.0	185.5	498.7	361.1	286.9	376.8	768.6	2 082.2	18 053.2

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām; sk. "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmes".

2) ECB aprēķinu pamatā ir EuroMTS sniegtie dati un Fitch Ratings noteiktie kredītreitīgi.

2.4. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu un to noguldījumu MFI procentu likmes (jaunajiem darījumiem)^{1), 2)}

(gadā; %; perioda vidējā procentu likme, ja nav norādīts citādi)

	Noguldījumi				Automātiski atjaunojamie aizdevumi un norēķinu kontu debeta atlikumi	Norēķinu kartes procentu aizdevumi	Patēriņa kredīts			Aizdevumi individuālā darba veicējiem un līgumsabiedrībām bez juridiskās personas statusa	Kredīti mājokļa iegādei						
	Uz nakti	Ar brīdinājuma termiņu par izpēšanu līdz 3 mēnešiem	Ar noteikto termiņu				Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā	APRC ³⁾	Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		APRC ³⁾	Aizņemšanās izmaksu saliktais rādītājs					
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem					Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam				Ilgāk par 1 gadu				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2014	febr.	0.28	1.10	1.61	1.93	7.66	17.04	5.85	6.78	7.21	3.30	2.79	2.95	3.09	3.27	3.29	3.05
	marts	0.28	1.07	1.56	1.86	7.66	17.05	5.81	6.67	7.08	3.32	2.78	2.90	3.03	3.23	3.23	3.01
	apr.	0.27	1.06	1.54	1.83	7.61	17.22	5.58	6.60	6.98	3.21	2.72	2.91	3.00	3.24	3.22	2.99
	maijs	0.27	1.05	1.40	1.72	7.55	17.23	5.62	6.73	7.09	3.33	2.71	2.87	2.96	3.14	3.16	2.93
	jūn.	0.27	1.04	1.32	1.74	7.58	17.19	5.45	6.61	6.94	3.20	2.66	2.85	2.89	3.09	3.13	2.87
	jūl.	0.24	1.01	1.30	1.75	7.43	17.04	5.55	6.54	6.91	3.09	2.63	2.75	2.81	2.99	3.05	2.79
	aug.	0.24	0.93	1.21	1.66	7.43	17.00	5.55	6.52	6.87	3.09	2.56	2.74	2.73	2.87	2.98	2.75
	sept.	0.23	0.92	1.19	1.70	7.32	17.05	5.37	6.49	6.84	2.92	2.50	2.69	2.63	2.83	2.89	2.68
	okt.	0.22	0.91	1.10	1.65	7.15	16.94	5.42	6.43	6.84	2.92	2.43	2.63	2.56	2.79	2.82	2.61
	nov.	0.21	0.89	1.02	1.66	7.12	17.10	5.59	6.48	6.83	2.96	2.43	2.53	2.52	2.73	2.79	2.55
	dec.	0.22	0.86	0.96	1.59	7.06	17.00	5.07	6.14	6.45	2.73	2.43	2.52	2.53	2.69	2.77	2.50
2015	janv. ^(p)	0.21	0.84	1.01	1.95	7.12	17.03	5.26	6.30	6.63	2.77	2.30	2.53	2.43	2.42	2.70	2.39

2.5. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu un to noguldījumu MFI procentu likmes (jaunajiem darījumiem)^{1), 4)}

(gadā; %; perioda vidējā procentu likme, ja nav norādīts citādi)

		Noguldījumi			Automātiski atjaunojamie aizdevumi un norēķinu kontu debeta atlikumi	Citi aizdevumi apjoma un procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā									Aizņemšanās izmaksu saliktais rādītājs	
		Uz nakti	Ar noteikto termiņu			Līdz 0.25 milj. euro			Apjoms 0.25–1 milj. euro			Vairāk par 1 milj. euro				
			Līdz 2 ga- diem	Ilgāku par 2 ga- diem		Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēneši– 1 gads	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēneši– 1 gads	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēneši– 1 gads	Ilgāk par 1 gadu		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2014	febr.	0.33	0.66	1.75	3.99	4.52	4.59	3.89	2.82	3.59	3.23	2.08	2.78	2.94	2.96	
	marts	0.35	0.68	1.58	3.95	4.58	4.49	3.90	2.78	3.44	3.17	2.17	2.74	2.96	2.99	
	apr.	0.34	0.72	1.60	3.99	4.57	4.48	3.80	2.81	3.52	3.15	2.20	2.55	2.88	2.98	
	maijs	0.34	0.64	1.38	3.92	4.50	4.51	3.86	2.81	3.45	3.09	2.06	2.40	2.80	2.91	
	jūn.	0.31	0.59	1.52	3.88	4.29	4.37	3.78	2.68	3.26	3.05	1.94	2.74	2.68	2.79	
	jūl.	0.28	0.59	1.49	3.76	4.32	4.31	3.63	2.65	3.29	2.93	1.90	2.42	2.69	2.76	
	aug.	0.28	0.49	1.63	3.71	4.18	4.28	3.55	2.56	3.20	2.83	1.74	2.43	2.56	2.68	
	sept.	0.26	0.51	1.53	3.69	3.98	4.04	3.53	2.46	3.02	2.75	1.80	2.38	2.41	2.65	
	okt.	0.25	0.50	1.43	3.61	3.98	3.94	3.54	2.44	2.92	2.69	1.74	2.26	2.49	2.58	
	nov.	0.25	0.44	1.20	3.54	3.76	3.87	3.42	2.38	2.84	2.61	1.73	2.18	2.25	2.49	
	dec.	0.24	0.43	1.28	3.44	3.67	3.74	3.27	2.35	2.78	2.46	1.74	2.18	2.09	2.43	
	2015	janv. ^(p)	0.23	0.44	1.28	3.40	3.72	3.79	2.95	2.31	2.81	2.04	1.65	2.03	2.13	2.41

2.6. Euro zonas rezidentu emitētie parāda vērtspapīri emitentu sektoru un sākotnējo termiņu dalījumā

(mljrd. euro; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

	Apgrozībā esošais apjoms							Emisiju bruto apjoms ⁵⁾						
	Kopā	MFI (ieskaitot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība			
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība		
													FIS ⁶⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Īstermiņa													
2012	1 412	573	142	.	75	558	65	702	490	37	.	52	103	21
2013	1 233	468	117	.	67	528	53	507	314	30	.	44	99	21
2014	1 244	475	123	.	58	537	50	401	211	33	.	39	93	25
2014 jūl.	1 365	511	157	.	75	578	44	402	181	55	.	40	105	21
aug.	1 361	522	144	.	74	574	46	325	161	31	.	27	91	16
sept.	1 336	504	136	.	70	577	49	331	153	27	.	31	95	25
okt.	1 306	496	133	.	73	563	41	330	139	28	.	37	102	25
nov.	1 290	490	129	.	69	557	45	292	127	30	.	28	87	20
dec.	1 244	475	123	.	58	537	50	320	168	24	.	28	66	34
	Ilgttermiņa													
2012	15 178	4 824	3 140	.	841	5 747	626	256	99	45	.	16	84	12
2013	15 115	4 416	3 093	.	920	6 059	627	223	71	39	.	16	89	9
2014	15 149	4 034	3 202	.	996	6 274	643	218	65	43	.	16	85	10
2014 jūl.	15 161	4 186	3 127	.	966	6 241	641	207	52	37	.	19	86	13
aug.	15 110	4 157	3 109	.	969	6 229	644	76	30	11	.	3	28	5
sept.	15 157	4 164	3 126	.	980	6 235	652	218	59	43	.	13	90	13
okt.	15 124	4 077	3 162	.	980	6 255	650	209	45	40	.	15	101	8
nov.	15 157	4 059	3 163	.	985	6 302	649	197	59	44	.	14	73	6
dec.	15 149	4 034	3 202	.	996	6 274	643	129	41	37	.	11	29	10

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

3) Gada izmaksu efektīvā procentu likme (APRC).

4) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru.

5) Salīdzinājumam gada dati attiecas uz attiecīgajiem mēneša vidējiem rādītājiem gadā.

6) Finanšu instrumentsabiedrības (FIS).

2.7. Parāda vērtspapīru un kotēto akciju pieauguma temps un apgrozībā esošais apjoms

(mljrd. euro; pārmaiņas; %)

	Parāda vērtspapīri						Kotētās akcijas				
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība		Kopā	MFI	Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība					
											FIS ⁽¹⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	Agrozībā esošais apjoms										
2012	16 590.3	5 397.4	3 281.7	.	915.5	6 305.1	690.5	4 593.9	404.6	617.9	3 571.5
2013	16 347.4	4 883.3	3 210.5	.	986.7	6 587.1	679.8	5 634.8	569.0	751.0	4 314.8
2014	16 393.7	4 509.5	3 324.9	.	1 054.6	6 811.5	693.2	5 945.1	590.9	787.6	4 566.6
2014 jūl.	16 525.7	4 696.9	3 283.6	.	1 041.3	6 818.6	685.3	5 864.6	626.8	775.7	4 462.1
aug.	16 470.6	4 679.3	3 253.2	.	1 043.9	6 803.3	691.0	5 914.5	637.3	788.9	4 488.3
sept.	16 492.2	4 667.4	3 262.7	.	1 050.1	6 811.6	700.4	5 928.8	650.7	788.4	4 489.7
okt.	16 429.9	4 572.3	3 295.9	.	1 052.6	6 818.5	690.7	5 761.0	611.5	763.1	4 386.4
nov.	16 447.3	4 548.4	3 292.4	.	1 054.0	6 858.5	693.9	6 038.0	628.3	796.6	4 613.1
dec.	16 393.7	4 509.5	3 324.9	.	1 054.6	6 811.5	693.2	5 945.1	590.9	787.6	4 566.6
	Pieauguma temps										
2012	1.3	-1.8	-0.1	.	14.5	2.5	6.1	0.9	4.9	2.0	0.4
2013	-1.3	-8.9	-2.5	.	8.1	4.5	-1.1	0.9	7.2	0.2	0.3
2014	-0.5	-8.6	2.2	.	5.5	3.1	1.2	1.6	7.6	1.6	0.8
2014 jūl.	0.0	-7.1	0.5	.	7.9	3.9	1.5	1.4	6.9	2.1	0.5
aug.	-0.3	-7.1	-0.2	.	7.4	3.6	1.4	1.4	6.9	2.1	0.6
sept.	-0.3	-6.9	-0.2	.	5.8	3.3	3.1	1.5	6.9	1.9	0.7
okt.	-0.6	-8.2	1.0	.	5.1	3.3	1.7	1.6	6.9	1.6	0.9
nov.	-0.9	-8.5	0.9	.	4.6	2.9	1.4	1.6	7.1	1.7	0.8
dec.	-0.5	-8.6	2.2	.	5.5	3.1	1.2	1.6	7.6	1.6	0.8

2.8. Euro efektīvie kursi²⁾

(perioda vidējie; indekss: 1999. gada 1. ceturksnis = 100)

	EEK19						EEK38	
	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar RCI	Reālā IKP deflators	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar VDIAR ³⁾	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar VDIT	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI
	1	2	3	4	5	6	7	8
2012	97.9	95.8	93.1	89.6	99.1	92.0	107.2	93.2
2013	101.7	99.2	96.6	92.6	102.5	94.6	112.2	96.5
2014	102.3	98.9	96.5	.	.	.	114.8	97.0
2014 I	103.9	101.0	98.0	95.1	103.5	97.8	116.7	99.3
II	103.9	100.5	98.0	94.7	102.9	97.8	116.2	98.2
III	101.7	98.2	95.9	92.2	100.2	95.4	113.8	96.0
IV	99.6	96.1	94.1	.	.	.	112.6	94.4
2014 sept.	100.5	97.0	94.8	-	-	-	112.5	94.8
okt.	99.6	96.1	94.1	-	-	-	112.0	94.2
nov.	99.6	96.1	94.2	-	-	-	112.3	94.3
dec.	99.7	96.0	94.2	-	-	-	113.4	94.9
2015 janv.	95.9	92.2	91.1	-	-	-	109.3	91.1
febr.	94.0	90.2	89.4	-	-	-	107.4	89.3
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)								
2015 febr.	-2.0	-2.1	-	-	-	-	-1.8	-2.0
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2015 febr.	-9.2	-10.4	-8.5	-	-	-	-7.8	-9.9

Avots: ECB.

1) Finanšu instrumentsabiedrības (FIS).

2) Tirdzniecības partnervalstu grupu definīciju un citu informāciju sk. "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmēs".

3) Ar VDIAR deflētais datu laukrindas pieejams tikai EEK19 tirdzniecības partnervalstu grupai.

2.9. Divpusējie valūtu kursi

(perioda vidējie; nacionālās valūtas vienības par 1 euro)

	Kīnas renminbi	Horvātijas kuna	Čehijas krona	Dānijas krona	Ungārijas forints	Japānas jēna	Polijas zlots	Lielbritānijas sterliņu mārciņa	Rumānijas leva	Zviedrijas krona	Šveices franks	ASV dolārs
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2012	8.105	7.522	25.149	7.444	289.249	102.492	4.185	0.811	4.4593	8.704	1.205	1.285
2013	8.165	7.579	25.980	7.458	296.873	129.663	4.197	0.849	4.4190	8.652	1.231	1.328
2014	8.186	7.634	27.536	7.455	308.706	140.306	4.184	0.806	4.4437	9.099	1.215	1.329
2014 I	8.358	7.650	27.442	7.462	307.932	140.798	4.184	0.828	4.5023	8.857	1.224	1.370
II	8.544	7.599	27.446	7.463	305.914	140.001	4.167	0.815	4.4256	9.052	1.219	1.371
III	8.173	7.623	27.619	7.452	312.242	137.749	4.175	0.794	4.4146	9.205	1.212	1.326
IV	7.682	7.665	27.630	7.442	308.527	142.754	4.211	0.789	4.4336	9.272	1.205	1.250
2014 sept.	7.921	7.624	27.599	7.445	313.197	138.390	4.190	0.791	4.4095	9.193	1.208	1.290
okt.	7.763	7.657	27.588	7.445	307.846	136.845	4.207	0.789	4.4153	9.180	1.208	1.267
nov.	7.641	7.670	27.667	7.442	306.888	145.029	4.212	0.791	4.4288	9.238	1.203	1.247
dec.	7.633	7.668	27.640	7.440	310.833	147.059	4.215	0.788	4.4583	9.404	1.203	1.233
2015 janv.	7.227	7.688	27.895	7.441	316.500	137.470	4.278	0.767	4.4874	9.417	1.094	1.162
febr.	7.096	7.711	27.608	7.450	306.884	134.686	4.176	0.741	4.4334	9.490	1.062	1.135
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)												
2015 febr.	-1.8	0.3	-1.0	0.1	-3.0	-2.0	-2.4	-3.4	-1.2	0.8	-2.9	-2.3
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)												
2015 febr.	-14.6	0.7	0.6	-0.2	-1.1	-3.3	0.0	-10.3	-1.3	7.0	-13.1	-16.9

2.10. Euro zonas maksājumu balance. Finanšu konts

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)

	Kopā ¹⁾			Tiešās investīcijas		Portfeļieguldījumi		Tīrie atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi		Rezerves aktīvi	Papild- postenis: bruto ārējais parāds
	Aktīvi	Pasīvi	Saldo	Aktīvi	Pasīvi	Aktīvi	Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi (starptautisko investīciju balance)												
2013 IV	17 765.8	19 107.1	-1 341.3	7 229.4	5 550.2	5 659.0	9 051.8	-64.8	4 400.0	4 503.5	542.1	11 313.1
2014 I	18 191.9	19 456.3	-1 264.4	7 344.9	5 502.6	5 747.5	9 304.4	-49.4	4 578.4	4 649.4	570.6	11 535.4
II	18 708.6	19 747.6	-1 039.0	7 465.3	5 522.1	6 037.4	9 609.6	-43.5	4 666.5	4 615.9	583.1	11 638.9
III	19 457.8	20 391.7	-933.9	7 643.0	5 603.7	6 407.6	9 967.0	-77.1	4 887.3	4 820.9	597.0	11 959.0
Atlikumi (% no IKP)												
2014 III	194.0	203.3	-9.3	76.2	55.9	63.9	99.4	-0.8	48.7	48.1	6.0	119.2
Darījumi												
2014 I	327.3	266.7	60.6	12.3	-8.7	72.7	125.3	5.5	234.2	150.1	2.5	-
II	212.5	132.8	79.7	-14.9	-13.8	157.1	200.2	16.1	53.7	-53.7	0.4	-
III	182.0	113.3	68.6	56.1	28.4	114.6	38.1	16.1	-3.5	46.8	-1.3	-
IV	9.2	-129.7	138.9	-2.8	-23.8	96.9	-37.5	5.6	-93.4	-68.4	2.9	-
2014 jūl.	89.0	70.5	18.5	16.7	7.3	20.4	6.2	3.2	49.3	57.0	-0.7	-
aug.	33.0	34.0	-0.9	11.3	13.8	27.4	24.4	3.5	-10.4	-4.2	1.2	-
sept.	59.9	8.9	51.0	28.1	7.4	66.7	7.5	9.5	-42.4	-6.0	-1.9	-
okt.	-0.2	-36.3	36.0	10.0	9.1	16.3	-31.1	0.7	-28.2	-14.3	1.0	-
nov.	147.9	68.4	79.5	17.0	-11.5	45.9	34.5	3.4	80.8	45.4	0.8	-
dec.	-138.5	-161.8	23.3	-29.8	-21.4	34.7	-40.9	1.6	-146.0	-99.5	1.1	-
12 mēnešu kumulētie darījumi												
2014 dec.	730.9	383.1	347.8	50.8	-17.8	441.3	326.2	43.4	190.9	74.8	4.5	-
12 mēnešu kumulētie darījumi (% no IKP)												
2014 dec.	7.3	3.8	3.5	0.5	-0.2	4.4	3.3	0.4	1.9	0.7	0.0	-

Avots: ECB.

1) Kopējos aktīvos iekļauti tīrie atvasinātie finanšu instrumenti.

3. SAIMNIECISKĀ DARBĪBA

3.1. IKP un izdevumu postepi¹⁾

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	IKP											
	Kopā	Iekšzemes pieprasījums								Ārējā balance		
		Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana				Pārmaiņas krājumos	Kopā	Eksports	Imports
					Visa būvniecība	Visa iekārtu ražošana	Intelektuālā īpašuma produkti					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Faktiskajās cenās (mljrd. euro)											
2011	9 799.5	9 661.0	5 512.0	2 052.0	2 029.8	1 066.0	604.5	350.1	67.1	138.5	4 098.1	3 959.6
2012	9 857.7	9 596.5	5 542.3	2 065.3	1 988.1	1 039.8	581.4	357.4	0.7	261.2	4 279.9	4 018.7
2013	9 939.4	9 598.5	5 566.7	2 096.0	1 948.6	1 009.2	569.3	359.7	-12.8	340.8	4 355.3	4 014.5
2013 IV	2 502.8	2 411.3	1 398.3	525.7	492.9	254.5	145.6	90.4	-5.6	91.4	1 102.2	1 010.8
2014 I	2 518.1	2 424.4	1 403.1	529.2	494.9	255.8	144.5	91.2	-2.9	93.7	1 102.9	1 009.2
II	2 523.9	2 427.8	1 409.5	530.6	491.7	251.2	145.3	91.8	-4.1	96.1	1 116.3	1 020.2
III	2 530.8	2 433.3	1 417.0	535.4	491.8	251.0	145.3	92.2	-10.8	97.5	1 131.1	1 033.6
	% no IKP											
2011	100.0	98.6	56.2	20.9	20.7	10.9	6.2	3.6	0.7	1.4	-	-
2012	100.0	97.4	56.2	21.0	20.2	10.6	5.9	3.6	0.0	2.7	-	-
2013	100.0	96.6	56.0	21.1	19.6	10.2	5.7	3.6	-0.1	3.5	-	-
	Kēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās)											
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)											
2014 I	0.3	0.1	0.2	0.1	0.3	0.5	-0.2	0.6	-	-	0.4	0.0
II	0.1	0.0	0.3	0.3	-0.6	-1.7	0.6	0.2	-	-	1.4	1.3
III	0.2	0.2	0.5	0.3	-0.3	-0.6	-0.3	0.2	-	-	1.3	1.4
IV	0.3	.	.	.	.	.	.	.	-	-	.	.
	devums IKP ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)											
2014 I	0.3	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	-	-
II	0.1	0.0	0.2	0.1	-0.1	-0.2	0.0	0.0	-0.1	0.1	-	-
III	0.2	0.1	0.3	0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.0	-0.1	0.0	-	-
IV	0.3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	-

3.2. Pievienotā vērtība saimnieciskās darbības veidu dalījumā¹⁾

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopējā pievienotā vērtība (bāzes cenās)											Produktu nodokļi mīnus subsīdijas
	Kopā	Lauksaim- niecība, mežsaim- niecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būv- niecība	Tirdzniecība, transporta, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komuni- kācijas pakalpojumi	Finan- ses un apdroši- nāšana	Nekus- tamais īpašums	Profesionālie, komercdarbības un atbalsta dienestu pakal- pojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakal- pojumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	Faktiskajās cenās (mljrd. euro)											
2011	8 809.7	147.8	1 719.5	486.7	1 672.6	407.8	435.3	1 009.4	919.9	1 699.2	311.4	989.8
2012	8 863.7	152.2	1 726.7	474.0	1 681.4	410.7	439.7	1 014.9	928.5	1 718.2	317.3	994.0
2013	8 930.7	155.7	1 736.3	465.0	1 689.0	401.9	439.1	1 032.1	941.8	1 748.5	321.3	1 008.6
2013 IV	2 248.4	38.6	438.1	117.2	424.8	100.6	110.3	259.9	237.7	440.1	81.0	254.3
2014 I	2 262.5	38.5	438.2	118.3	427.0	100.6	113.0	262.0	238.9	444.3	81.4	255.8
II	2 264.7	37.9	439.7	116.3	427.6	100.3	114.1	263.3	240.0	444.0	81.4	259.1
III	2 271.7	36.7	440.2	116.1	430.0	100.0	113.8	264.0	241.9	446.8	82.2	258.8
	% no pievienotās vērtības											
2011	100.0	1.7	19.5	5.5	19.0	4.6	4.9	11.5	10.4	19.3	3.5	-
2012	100.0	1.7	19.5	5.4	19.0	4.6	5.0	11.4	10.5	19.4	3.6	-
2013	100.0	1.7	19.5	5.2	18.9	4.5	4.9	11.5	10.5	19.6	3.6	-
	Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās)											
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)											
2013 IV	0.3	1.6	0.5	0.2	0.3	0.0	-0.1	0.3	-0.1	0.3	-0.3	0.2
2014 I	0.4	2.0	-0.1	0.7	0.7	-0.8	0.8	0.2	0.5	0.4	0.4	0.0
II	0.0	-0.6	0.2	-1.7	0.1	-0.3	-0.7	0.2	0.2	0.1	-0.4	1.0
III	0.2	0.7	0.1	-0.6	0.5	0.2	0.1	0.3	0.4	0.1	0.5	-0.4
	devums pievienotās vērtības ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)											
2013 IV	0.3	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	-
2014 I	0.4	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	-
II	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
III	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati attiecas uz Euro19. 3.1 tabulas 6.–8. ailes dati attiecas uz Euro18.

3.3. Darījumu īstermiņa statistika

	Rūpnieciskā ražošana ¹⁾						Būvniecības produkcija ¹⁾	Jauno rūpniecības pasūtījumu ECB rādītājs ¹⁾	Mazumtirdzniecība				Reģistrētie jaunie viegie automobiļi
	Kopā (izņemot būvniecību)		Galvenās rūpniecības grupas						Kopā	Pārtika, dzērieni, tabaka	Nepārtikas preces	Degviela	
			Apstrādes rūpniecība	Starppatēriņa preces	Kapitālpreces	Patēriņa preces							
% no 2010. gada kopapjoma	100.0	86.0	33.6	29.2	22.5	14.7	100.0	100.0	100.0	39.3	51.5	9.1	100.0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)												
2012	-2.5	-2.7	-4.5	-1.1	-2.5	-0.4	-5.0	-3.8	-1.6	-1.3	-1.5	-5.0	-11.0
2013	-0.7	-0.7	-1.0	-0.6	-0.4	-0.8	-2.8	-0.1	-0.8	-1.0	-0.6	-1.0	-4.4
2014	0.6	1.6	1.1	1.5	2.5	-5.4	2.2	3.2	1.3	0.3	2.4	0.3	3.7
2014 I	1.2	3.1	3.1	4.0	2.5	-9.3	6.7	4.3	0.9	-0.5	2.3	0.8	5.1
II	0.9	1.7	1.4	0.9	3.5	-5.2	3.8	3.9	1.4	1.1	2.0	-0.4	3.9
III	0.5	1.1	0.4	1.4	1.8	-3.5	-0.3	2.2	0.8	-0.3	2.0	-0.6	4.1
IV	-0.1	0.5	-0.6	0.0	2.3	-3.1	-0.7	2.5	2.1	0.7	3.3	1.4	1.6
2014 aug.	-0.6	0.0	0.1	-2.2	2.4	-3.0	1.5	0.9	1.5	-0.5	3.6	-0.3	4.1
sept.	0.1	0.7	-0.6	1.5	0.9	-3.2	-2.4	1.2	0.4	0.7	0.3	0.4	2.5
okt.	0.6	1.1	-0.7	1.4	3.1	-2.3	0.3	3.9	1.5	0.1	2.5	1.0	4.4
nov.	-0.8	0.1	-1.0	-1.2	3.0	-5.5	0.5	1.5	1.5	-0.3	3.2	0.2	0.4
dec.	-0.2	0.2	-0.2	-0.3	0.6	-1.7	-3.5	2.3	3.1	2.0	3.9	2.8	0.0
2015 janv.	.	.	.	.	.	.	.	.	3.7	2.2	5.0	6.1	11.0
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)												
2014 aug.	-1.2	-1.4	-1.1	-3.3	0.2	1.1	0.6	-2.1	0.7	0.2	1.0	0.9	-0.1
sept.	0.5	0.5	-0.3	2.2	-0.9	0.3	-1.3	1.3	-0.9	0.4	-1.7	-0.2	-1.3
okt.	0.3	0.5	0.2	0.0	1.5	-1.1	1.0	0.9	0.6	-0.2	0.9	0.5	3.0
nov.	0.1	0.2	0.1	-0.3	0.7	-0.8	-0.5	-1.2	0.6	0.2	1.2	0.4	-2.5
dec.	0.0	0.0	1.1	0.2	-1.6	0.9	-0.8	2.5	0.4	0.2	0.2	1.9	5.4
2015 janv.	.	.	.	.	.	.	.	.	1.1	1.0	1.2	3.2	2.6

3.4. Nodarbinātība¹⁾

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Nodarbinātības statusa dalījums ¹⁾			Saimnieciskās darbības veida dalījums ¹⁾									
	Kopā	Darba ņēmēji	Pašnodarbinātie	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būvniecība	Tirdzniecība, transports, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	Finances un apdrošināšana	Nekustamais īpašums	Profesionālie, komercdarbības un atbalsta dienestu pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakalpojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Nodarbinātās personas													
īpatsvars nodarbināto kopskaitā (%)													
2011	100.0	85.0	15.0	3.5	15.4	6.7	24.9	2.7	2.7	1.0	12.5	23.7	6.9
2012	100.0	85.0	15.0	3.4	15.4	6.4	24.9	2.7	2.7	1.0	12.7	23.8	7.0
2013	100.0	85.0	15.0	3.4	15.3	6.2	24.9	2.7	2.7	1.0	12.8	24.0	7.0
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)													
2011	0.1	0.2	-0.1	-2.2	0.0	-3.6	0.5	1.2	-0.7	0.6	2.5	0.0	0.0
2012	-0.5	-0.5	-0.3	-1.4	-0.7	-4.5	-0.5	0.8	-0.4	-0.1	0.5	-0.1	0.6
2013	-0.8	-0.7	-1.1	-1.4	-1.3	-4.4	-0.7	0.1	-1.1	-1.1	0.3	-0.2	-0.1
2013 IV	-0.4	-0.3	-0.8	0.4	-1.0	-3.1	-0.2	-0.1	-0.9	-0.4	0.7	0.1	-1.1
2014 I	0.0	0.2	-0.6	0.8	-0.7	-2.6	0.2	0.3	-0.9	0.7	1.0	0.5	0.1
II	0.4	0.7	-1.1	-0.5	0.2	-2.3	0.8	0.6	-1.2	0.3	1.9	0.5	0.4
III	0.6	0.9	-1.0	-0.7	0.3	-1.7	1.2	1.1	-1.1	0.0	1.8	0.4	1.0
Nostrādātās stundas													
īpatsvars nostrādāto stundu kopskaitā (%)													
2011	100.0	80.1	19.9	4.4	15.8	7.6	25.9	2.7	2.7	1.0	12.3	21.3	6.2
2012	100.0	80.0	20.0	4.4	15.7	7.2	25.8	2.8	2.8	1.0	12.4	21.6	6.3
2013	100.0	80.1	19.9	4.4	15.7	6.9	25.8	2.8	2.8	1.0	12.5	21.7	6.3
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)													
2011	0.3	0.4	-0.3	-2.2	0.8	-3.6	0.4	1.3	-0.2	0.4	2.6	0.3	0.1
2012	-1.6	-1.6	-1.3	-2.5	-2.0	-6.4	-1.9	0.4	-0.8	-1.1	-0.3	-0.5	-0.3
2013	-1.2	-1.2	-1.2	-0.8	-1.3	-5.1	-1.2	0.1	-1.5	-2.2	-0.4	-0.5	-0.6
2013 IV	-0.3	-0.3	-0.4	1.6	-0.2	-3.1	-0.4	0.7	-0.8	-1.7	0.3	-0.1	-1.1
2014 I	0.6	0.7	0.2	2.0	0.9	-1.3	0.6	0.6	-0.4	0.5	0.9	1.0	0.4
II	0.3	0.6	-1.3	0.0	0.2	-2.5	0.5	0.7	-1.6	-0.3	1.3	0.6	-0.2
III	0.5	0.9	-1.0	0.1	0.6	-2.1	1.1	1.1	-1.3	-0.7	1.4	0.3	0.4
Nostrādāto stundu skaits uz vienu nodarbināto													
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)													
2011	0.1	0.2	-0.3	-0.1	0.8	0.0	-0.1	0.1	0.5	-0.3	0.1	0.3	0.0
2012	-1.1	-1.1	-1.0	-1.1	-1.3	-2.0	-1.4	-0.4	-0.5	-1.1	-0.8	-0.3	-0.9
2013	-0.4	-0.5	-0.1	0.7	0.1	-0.8	-0.6	0.0	-0.3	-1.1	-0.6	-0.3	-0.5
2013 IV	0.1	0.0	0.4	1.3	0.8	0.0	-0.1	0.8	0.1	-1.4	-0.4	-0.2	0.0
2014 I	0.6	0.6	0.8	1.1	1.6	1.4	0.4	0.3	0.5	-0.3	-0.1	0.5	0.3
II	-0.2	-0.1	-0.2	0.5	0.1	-0.3	-0.2	0.1	-0.3	-0.6	-0.5	0.1	-0.6
III	-0.1	0.0	0.0	0.8	0.3	-0.4	-0.1	0.0	-0.2	-0.7	-0.4	-0.1	-0.5

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, ECB eksperimentālie statistiskie dati (3.3. tabulas 8. aile) un Eiropas Automobiļu ražotāju asociācija (3.3. tabulas 13. aile).

1) Dati attiecas uz Euro19. Nodarbinātības dati balstīti uz EKS 2010.

3.5. Darbaspēks, bezdarbs un brīvās darbvietas

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Darba- spēks (milj.) ¹⁾	Nepietie- kama nodarbi- nātība (no darba- spēka; %) ¹⁾	Bezdarbs										Brīvo darbviētu ipatsvars ²⁾	
			Kopā		Ilgttermiņa bezdarbs (% no darba- spēka) ¹⁾	Pēc vecuma				Pēc dzimuma				
			Milj.	% no darba- spēka		Pieaugušie		Jaunieši		Vīrieši		Sievietes		
						Milj.	% no darba- spēka	Milj.	% no darba- spēka	Milj.	% no darba- spēka	Milj.		% no darba- spēka
% no 2013. gada kopapjoma			100.0			81.3		18.7		53.6		46.4		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2012	159.689	3.9	18.177	11.4	5.3	14.617	10.1	3.560	23.6	9.752	11.2	8.425	11.5	1.6
2013	159.668	4.3	19.206	12.0	5.9	15.612	10.7	3.593	24.3	10.292	11.9	8.914	12.1	1.5
2014	.	.	18.572	11.6	.	15.157	10.4	3.415	23.7	9.871	11.4	8.701	11.8	.
2014 I	159.224	4.4	18.844	11.8	6.3	15.345	10.5	3.498	24.1	10.091	11.7	8.753	11.9	1.7
II	159.538	4.4	18.594	11.6	6.0	15.179	10.4	3.414	23.7	9.904	11.5	8.690	11.8	1.6
III	159.973	4.2	18.509	11.5	5.8	15.118	10.3	3.390	23.6	9.782	11.3	8.727	11.8	1.6
IV	.	.	18.342	11.4	.	14.986	10.2	3.356	23.3	9.708	11.2	8.634	11.6	.
2014 aug.	-	-	18.468	11.5	-	15.082	10.3	3.385	23.6	9.741	11.3	8.727	11.8	-
sept.	-	-	18.455	11.5	-	15.078	10.3	3.377	23.4	9.770	11.3	8.684	11.7	-
okt.	-	-	18.419	11.5	-	15.049	10.3	3.370	23.4	9.767	11.3	8.652	11.7	-
nov.	-	-	18.408	11.4	-	15.025	10.3	3.383	23.4	9.733	11.2	8.675	11.7	-
dec.	-	-	18.199	11.3	-	14.883	10.2	3.316	23.1	9.623	11.1	8.576	11.6	-
2015 janv.	-	-	18.059	11.2	-	14.778	10.1	3.281	22.9	9.567	11.1	8.492	11.4	-

3.6. Viedokļu apsekojumi

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi (procentu starpības, ja nav norādīts citādi)						Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi)					
	Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs (ilgttermiņa vidējais rādītājs = 100)	Apstrādes rūpniecība		Patērētāju konfidences rādītājs	Būvniecības konfidences rādītājs	Mazumtirdzniecības konfidences rādītājs	Pakalpojumu nozares		Apstrādes rūpniecības iepirkumu vadītāju indekss (IVI)	Apstrādes rūpniecības produkcijas izlaide	Uzņēmējdarbības aktivitāte pakalpojumu nozarē	Apvienotā produkcijas izlaides
		Ražotāju konfidences rādītājs	Jaudu izmantošana (%)				Pakalpojumu nozares konfidences rādītājs	Jaudu izmantošana (%)				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999–2013	100.2	-6.1	80.7	-12.7	-13.9	-8.8	6.5	-	51.0	52.4	52.9	52.7
2012	90.5	-11.7	78.5	-22.1	-27.7	-15.1	-6.8	86.6	46.2	46.3	47.6	47.2
2013	93.6	-9.3	78.3	-18.6	-29.4	-12.4	-6.1	86.9	49.6	50.6	49.3	49.7
2014	101.3	-4.2	79.9	-10.0	-28.0	-3.9	3.8	87.4	51.8	53.3	52.5	52.7
2014 I	101.5	-3.5	79.8	-11.2	-28.6	-3.0	3.4	87.2	53.4	55.9	52.1	53.1
II	102.2	-3.6	79.7	-7.7	-30.3	-2.2	3.9	87.3	52.4	54.5	53.1	53.4
III	100.8	-4.8	80.0	-9.9	-27.8	-4.6	3.3	87.6	50.9	51.6	53.2	52.8
IV	100.7	-4.8	80.3	-11.2	-25.2	-5.8	4.8	87.7	50.4	51.2	51.7	51.5
2014 sept.	99.9	-5.5	-	-11.4	-27.4	-7.2	3.2	-	50.3	51.0	52.4	52.0
okt.	100.7	-5.0	80.0	-11.1	-24.4	-6.3	4.4	87.8	50.6	51.5	52.3	52.1
nov.	100.7	-4.3	-	-11.6	-26.1	-5.9	4.4	-	50.1	51.2	51.1	51.1
dec.	100.6	-5.2	-	-10.9	-25.2	-5.2	5.6	-	50.6	50.9	51.6	51.4
2015 janv.	101.4	-4.8	80.7	-8.5	-26.5	-3.6	4.8	87.5	51.0	52.1	52.7	52.6
febr.	102.1	-4.7	-	-6.7	-26.5	-2.1	4.5	-	51.0	52.1	53.7	53.3

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts; 3.6. tabulas 1.–8. aile), Markit (3.6. tabulas 9.–12. aile).

1) Dati nav sezonāli izlīdzināti un attiecas uz Euro19.

2) Brīvo darbviету ipatsvars ir brīvo darbviету skaits, dalīts ar aizņemto darbviету un brīvo darbviету summu (izteikts procentos).

3.7. Mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību kontu kopsavilkums

(faktiskajās cenās, ja nav norādīts citādi; sezonāli neizlīdzināti dati)

	Mājsaimniecības							Nefinanšu sabiedrības					
	Uzkrājumu rādītājs (bruto) ¹⁾	Parāda rādītājs	Reālie bruto rīcībā esošie ienākumi	Finanšu ieguldījumi	Nefinanšu ieguldījumi (bruto)	Tīrā vērtība ²⁾	Nekustamie aktīvi	Peļņas daļa ³⁾	Uzkrājumu rādītājs (neto)	Parāda rādītājs ⁴⁾	Finanšu ieguldījumi	Nefinanšu ieguldījumi (bruto)	Finan- sējums
	Bruto rīcībā esošie ienākumi (izlīdzināti dati; %)		Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)					% no neto pievienotās vērtības		% no IKP		Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2011	13.0	97.8	-0.1	1.9	1.7	1.8	1.1	33.4	3.5		3.2	9.9	2.0
2012	12.9	97.4	-1.6	1.8	-3.7	0.3	-2.2	31.2	1.5	133.5	1.0	-4.8	0.8
2013	13.1	96.1	-0.5	1.3	-3.9	0.0	-2.3	30.6	2.3	130.2	1.5	-3.1	0.7
2013 IV	13.1	96.1	1.0	1.3	-4.4	0.4	-2.3	30.6	2.3	130.2	1.5	-0.1	0.7
2014 I	13.1	95.5	0.5	1.4	3.3	1.9	-1.0	31.0	2.4	129.4	1.7	2.1	0.8
II	13.0	95.5	0.4	1.5	0.0	2.9	-0.1	31.0	2.2	130.3	2.0	-0.5	1.0
III	13.1	94.9	1.6	1.5	0.3	2.7	0.3	31.3	2.3	129.6	1.7	-0.9	0.9

3.8. Euro zonas maksājumu balance. Tekošais konts un kapitāla konts

(mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi; darījumi)

	Tekošais konts											Kapitāla konts ⁵⁾	
	Kopā			Preces		Pakalpojumi		Sākotnējie ienākumi		Otrreizējie ienākumi		Kredīts	Debets
	Kredīts	Debets	Saldo	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2014 I	817.6	758.6	59.0	476.7	424.1	168.9	144.3	150.4	132.3	21.6	57.9	9.3	3.4
II	829.0	771.1	57.8	484.8	426.7	170.7	150.9	152.1	132.6	21.4	61.0	7.5	3.4
III	829.0	762.9	66.1	488.5	424.0	170.7	154.0	147.3	132.3	22.5	52.6	6.5	2.4
IV	828.2	771.0	57.3	494.2	427.5	176.2	158.5	134.8	125.0	23.1	60.0	11.4	4.9
2014 jūl.	274.1	256.6	17.5	161.8	142.2	57.7	52.2	47.4	43.2	7.2	19.0	2.6	0.9
aug.	265.9	248.1	17.8	154.5	134.9	55.9	50.5	47.9	44.7	7.5	17.9	2.3	0.8
sept.	289.1	258.3	30.8	172.2	146.9	57.1	51.3	52.0	44.4	7.8	15.6	1.7	0.8
okt.	277.7	258.1	19.6	164.0	145.7	58.7	52.8	47.2	41.9	7.8	17.7	2.8	1.1
nov.	272.8	253.0	19.9	161.0	140.8	59.3	51.4	44.7	39.7	7.8	21.1	3.4	1.2
dec.	277.7	259.9	17.8	169.2	141.0	58.2	54.3	42.9	43.3	7.5	21.2	5.2	2.6
12 mēnešu darījumu summa													
2014 dec.	3 303.8	3 063.6	240.2	1 944.1	1 702.3	686.4	607.8	584.7	522.1	88.6	231.5	34.7	14.1
12 mēnešu darījumu summa (% no IKP)													
2014 dec.	32.9	30.5	2.4	19.4	17.0	6.8	6.1	5.8	5.2	0.9	2.3	0.3	0.1

3.9. Euro zonas preču ārējā tirdzniecība⁶⁾, vērtības un apjomi preču grupu dalījumā⁷⁾

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (s.n. dati)		Eksports (FOB)					Imports (CIF)					
	Eksports	Imports	Kopā			Papildpos- tenis: apstrādes rūpniecība	Kopā			Papildpostei			
			Starp- patēriņa preces	Kapitāla preces	Patēriņa preces		Starp- patēriņa preces	Kapitāla preces	Patēriņa preces	Apstrādes rūpniecība	Nafta		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Vērtības (mljrd. euro; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)												
2014 I	1.3	0.2	479.8	235.1	95.5	136.9	389.9	437.7	272.4	60.8	96.4	277.9	79.3
II	0.8	0.3	480.4	234.3	96.3	137.6	395.2	437.4	270.4	60.6	98.6	281.0	77.3
III	3.0	0.4	484.3	235.5	96.5	138.6	396.7	437.3	268.5	60.9	100.1	285.6	74.4
IV	4.3	-0.5	494.8	.	.	.	406.0	429.8	.	.	.	287.6	.
2014 jūl.	2.9	1.0	160.7	78.2	32.1	46.5	131.4	147.6	91.3	20.5	33.4	96.3	25.6
aug.	-3.1	-4.3	158.4	77.6	30.6	44.9	129.6	142.8	87.4	19.5	33.0	91.8	24.4
sept.	8.6	4.2	165.2	79.6	33.8	47.1	135.7	146.9	89.8	20.9	33.7	97.4	24.4
okt.	4.1	-0.2	165.0	79.4	33.7	47.7	134.5	144.9	87.8	20.6	33.8	96.3	23.9
nov.	0.9	-2.2	165.8	77.9	33.4	48.1	136.1	144.2	86.3	20.2	33.5	95.2	22.4
dec.	8.1	1.0	164.0	.	.	.	135.4	140.7	.	.	.	96.2	.
	Apjoma indeksi (2000. g. = 100; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)												
2014 I	1.6	2.6	114.8	113.3	114.6	117.0	114.2	100.7	101.1	98.1	99.6	101.8	94.7
II	0.8	2.4	114.8	113.2	114.3	117.5	115.6	101.7	101.8	98.4	102.4	103.5	93.2
III	1.2	2.0	114.4	112.6	114.1	116.2	114.5	101.2	101.1	98.7	101.9	103.6	91.1
IV	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2014 jūl.	1.2	2.3	114.3	112.5	114.3	117.3	114.2	102.9	102.6	103.3	102.5	106.2	91.2
aug.	-4.5	-2.7	112.4	111.2	108.5	113.6	112.3	99.3	99.1	94.1	100.6	99.8	90.1
sept.	6.5	6.0	116.7	114.0	119.5	117.6	117.0	101.5	101.7	98.6	102.5	104.9	92.0
okt.	2.3	0.8	116.5	113.7	118.9	119.4	115.6	100.4	100.6	96.1	101.3	102.5	95.4
nov.	-0.6	-1.1	117.2	111.8	117.1	120.9	116.5	101.3	100.8	96.8	99.7	101.8	96.5
dec.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Avoti: ECB un Eurostat.

- 1) Pamatojoties uz četrus ceturkšņu uzkrājumu bruto rīcībā esošo ienākumu kumulētajām summām (korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs).
- 2) Finanšu aktīvi (neieskaitot finanšu saistības) un nefinanšu aktīvi. Nefinanšu aktīvus veido galvenokārt nekustamie aktīvi (dzīvojamās ēkas un zeme). Tie ietver arī tādu uzņēmumu nefinanšu aktīvus, kuri nav juridiskās personas un kuri klasificēti mājsaimniecību sektorā.
- 3) Peļņas daļu nosaka saskaņā ar tirajiem komercdarbības ienākumiem, kas kopumā atbilst grāmatvedībā aprēķinātajai peļņai.
- 4) Noteikts, pamatojoties uz aizdevumu, parāda vērtspapīru, tirdzniecības kredītu atlikumu un pensiju shēmu saistībām.
- 5) Kapitāla konta dati nav sezonāli izlīdzināti.
- 6) Atšķirība starp ECB maksājumu bilances postēni "Preces" (3.8. tabula) un Eurostat preču tirdzniecības (3.9. tabula) datiem veidojas galvenokārt to atšķirīgo definīciju dēļ.
- 7) Preču grupas atbilstoši plašo ekonomisko kategoriju (*Broad Economic Categories*) klasifikācijai.

4. CENAS UN IZMAKSAS

4.1. Saskaņotais patēriņa cenu indekss¹⁾

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Kopā					Kopā (s.i. dati; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						Papildpostenis: administratīvi regulējamās cenas	
	Indekss: 2005. g. = 100	Kopā		Preces	Pakalpo- jumi	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Neenerģijas rūpniecības preces	Enerģija (s.n. dati)	Pakalpo- jumi	Kopējais SPCI (izņemot administratīvi regulējamās cenas)	Administratīvi regulējamās cenas
		Kopā (izņē- mot pārtiku un enerģiju)											
% no 2015. gada kopapjoma	100.0	100.0	69.7	56.5	43.5	100.0	12.2	7.5	26.3	10.6	43.5	87.1	12.9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2012	115.6	2.5	1.5	3.0	1.8	-	-	-	-	-	-	2.3	3.8
2013	117.2	1.4	1.1	1.3	1.4	-	-	-	-	-	-	1.2	2.1
2014	117.7	0.4	0.8	-0.2	1.2	-	-	-	-	-	-	0.2	1.9
2014 I	117.2	0.7	0.8	0.3	1.2	0.2	0.4	0.0	0.0	0.0	0.3	0.5	2.0
II	118.2	0.6	0.8	0.0	1.3	0.0	0.1	-1.0	-0.1	-0.3	0.3	0.3	2.2
III	117.7	0.4	0.8	-0.3	1.2	0.2	0.1	0.2	0.1	-0.4	0.4	0.2	1.6
IV	117.8	0.2	0.7	-0.6	1.2	-0.2	0.0	0.5	-0.1	-3.0	0.2	-0.1	1.7
2014 sept.	118.1	0.3	0.8	-0.3	1.1	0.0	0.1	0.5	0.0	0.1	0.0	0.1	1.5
okt.	118.0	0.4	0.7	-0.2	1.2	-0.1	0.0	0.1	-0.1	-0.9	0.0	0.2	1.7
nov.	117.8	0.3	0.7	-0.4	1.2	-0.1	-0.1	0.1	0.0	-1.4	0.1	0.1	1.7
dec.	117.7	-0.2	0.7	-1.2	1.2	-0.3	0.1	-0.4	0.0	-3.3	0.0	-0.4	1.6
2015 janv.	115.8	-0.6	0.6	-1.8	1.0	-0.4	0.0	0.0	0.0	-3.2	-0.1	-0.9	1.2
febr. ²⁾	116.5	-0.3	0.6	1.1	1.1	-	-	-	-	1.6	-	-	-

	Preces						Pakalpojumi					
	Pārtika (ieskaitot alkoholiskos dzērienus un tabaku)			Rūpniecības preces			Mājoklis		Transports	Sakari	Atpūta un individuālie pakalpojumi	Dažādi
	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Kopā	Neenerģijas rūpniecības preces	Enerģija						
% no 2015. gada kopapjoma	19.7	12.2	7.5	36.9	26.3	10.6	10.7	6.4	7.3	3.1	14.8	7.5
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
2012	3.1	3.1	3.0	3.0	1.2	7.6	1.8	1.5	2.9	-3.2	2.2	2.0
2013	2.7	2.2	3.5	0.6	0.6	0.6	1.7	1.5	2.4	-4.2	2.2	0.7
2014	0.5	1.2	-0.8	-0.5	0.1	-1.9	1.7	1.4	1.7	-2.8	1.5	1.3
2014 I	1.4	1.8	0.7	-0.3	0.3	-1.9	1.8	1.4	1.6	-2.7	1.3	1.2
II	0.2	1.5	-1.8	-0.1	0.0	-0.4	1.8	1.4	1.8	-2.8	1.6	1.3
III	-0.1	1.0	-2.0	-0.4	0.1	-1.8	1.7	1.3	1.7	-3.1	1.5	1.3
IV	0.3	0.7	-0.3	-1.1	-0.1	-3.6	1.6	1.4	1.6	-2.6	1.4	1.4
2014 sept.	0.3	1.0	-0.9	-0.6	0.2	-2.3	1.6	1.4	1.5	-3.3	1.5	1.3
okt.	0.5	0.8	0.0	-0.6	-0.1	-2.0	1.6	1.4	1.5	-2.6	1.5	1.4
nov.	0.5	0.6	0.2	-0.8	-0.1	-2.6	1.6	1.4	1.4	-2.5	1.3	1.4
dec.	0.0	0.5	-1.0	-1.8	0.0	-6.3	1.5	1.4	1.9	-2.6	1.4	1.4
2015 janv.	-0.1	0.4	-0.8	-2.8	-0.1	-9.3	1.4	1.4	1.4	-2.1	1.2	1.0
febr. ²⁾	0.5	0.5	0.5	-	-0.2	-7.9	-	-	-	-	-	-

4.2. Rūpniecības, būvniecības un īpašuma cenas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Ražotāju cenas rūpniecībā, izņemot būvniecību										Būv- niecība ³⁾	Mājokļu cenas ^{3), 4)}	Komer- cisko cenu eksperimen- tālais rādītājs ^{3), 4)}
	Kopā (indekss: 2010. g. = 100)	Kopā		Rūpniecība (izņemot būvniecību un enerģētiku)						Enerģētika			
		Apstrādes rūpniecība	Kopā	Star- patēriņa preces	Kapitāla preces	Patēriņa preces							
						Kopā	Pārtika, alkoholo- riskie dzērieni un tabaka	Nepārtikas preces					
% no 2010. gada kopapjoma	100.0	100.0	78.0	72.1	29.3	20.0	22.7	13.8	8.9	27.9			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2012	108.7	2.8	2.0	1.4	0.7	1.0	2.5	3.6	0.9	6.6	1.7	-1.7	0.4
2013	108.5	-0.2	-0.1	0.4	-0.6	0.6	1.7	2.7	0.3	-1.6	0.6	-2.0	-1.3
2014	107.0	-1.4	-0.8	-0.2	-1.1	0.4	0.4	-0.8	0.4	-4.4	.	.	.
2014 I	107.7	-1.5	-1.0	-0.4	-1.8	0.3	0.9	-0.4	0.3	-4.1	0.2	-0.6	.
II	107.2	-1.0	-0.3	-0.1	-1.2	0.3	0.9	-0.3	0.5	-3.1	0.2	0.1	.
III	106.9	-1.4	-0.5	0.0	-0.6	0.5	0.2	-1.0	0.4	-4.5	0.4	0.5	.
IV	106.1	-1.8	-1.5	-0.2	-0.7	0.6	-0.3	-1.6	0.4	-5.8	.	.	.
2014 aug.	106.7	-1.4	-0.6	-0.1	-0.6	0.4	0.3	-1.0	0.4	-5.0	-	-	-
sept.	106.9	-1.4	-0.7	0.0	-0.5	0.6	-0.1	-1.4	0.3	-4.6	-	-	-
okt.	106.6	-1.3	-0.8	-0.1	-0.4	0.6	-0.3	-1.5	0.4	-4.1	-	-	-
nov.	106.3	-1.5	-1.2	-0.1	-0.5	0.6	-0.3	-1.5	0.3	-4.9	-	-	-
dec.	105.3	-2.6	-2.4	-0.4	-1.0	0.6	-0.4	-1.7	0.3	-8.3	-	-	-
2015 janv.	104.3	-3.4	-3.4	-0.7	-1.6	0.7	-0.9	-1.8	0.1	-10.2	-	-	-

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, ECB aprēķini, kuru pamatā ir Investment Property Databank Ltd. dati, kā arī valstu avoti (4.2. tabulas 13. aile).

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Aplēse balstīta uz provizoriskajiem valstu datiem (aptvērumi – parasti aptuveni 95% no euro zonas), kā arī uz jaunāko informāciju par enerģijas cenām.

3) Dati attiecas uz Euro19.

4) Uz nesaskaņotiem avotiem balstīti eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. <http://www.ecb.europa.eu/stats/intro/html/experiment.en.html>).

4.3. Preču cenas un IKP deflatori

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	IKP deflatori ¹⁾								Naftas cenas (euro par barelu)	Neenerģijas preču cenas (euro)					
	Kopā (s.i. dati; indekss: 2010. g. = 100)	Kopā	Iekšzemes pieprasījums				Eksports ²⁾	Imports ²⁾		Svērums atbilstoši importam ³⁾			Svērums atbilstoši izmantošanai ³⁾		
			Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamat- kapitāla veidošana				Kopā	Pārtika	Nepār- tikas preces	Kopā	Pārtika	Nepār- tikas preces
% no kopapjoma										100.0	35.0	65.0	100.0	45.0	55.0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2012	102.4	1.3	1.6	1.9	0.8	1.4	1.9	2.5	86.6	-4.9	0.7	-7.6	-1.2	6.5	-6.9
2013	103.8	1.3	0.9	1.1	1.3	0.4	-0.3	-1.3	81.7	-7.6	-12.0	-5.3	-6.9	-8.2	-5.8
2014	.	.	.	.	.	.	.	.	74.5	-6.4	-0.7	-9.1	-3.0	1.3	-6.6
2014 I	104.4	1.0	0.8	0.7	0.7	0.2	-1.0	-1.6	78.6	-12.3	-7.2	-14.7	-10.2	-5.2	-14.1
II	104.5	0.8	0.7	0.8	0.5	0.3	-0.8	-1.0	79.9	-5.8	-0.4	-8.6	-3.4	1.1	-7.4
III	104.7	0.8	0.7	0.6	0.9	0.4	-0.6	-0.9	78.0	-4.3	-1.1	-5.8	-1.0	0.4	-2.1
IV	.	.	.	.	.	.	.	.	61.5	-2.4	6.7	-6.6	3.2	9.6	-2.0
2014 sept.	-	-	-	-	-	-	-	-	76.4	-4.3	0.0	-6.4	-0.5	1.4	-2.0
okt.	-	-	-	-	-	-	-	-	69.5	-2.3	4.4	-5.5	1.4	4.8	-1.4
nov.	-	-	-	-	-	-	-	-	64.1	-2.6	6.6	-6.9	3.4	9.8	-1.9
dec.	-	-	-	-	-	-	-	-	51.3	-2.2	9.0	-7.5	5.0	14.2	-2.6
2015 janv.	-	-	-	-	-	-	-	-	42.8	1.7	14.3	-4.3	7.8	17.2	0.0
febr.	-	-	-	-	-	-	-	-	52.0	.	.	-2.1	.	.	2.2

4.4. Ar cenām saistīto viedokļu apsekojumi

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi (procentu starpības)					Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi)			
	Pārdošanas cenu gaidas (nākamajiem trim mēnešiem)				Patēriņa cenu tendences pēdējos 12 mēnešos	Ražošanas izmaksas		Noteiktās cenas	
	Apstrādes rūpniecība	Mazumtirdzniecība	Pakalpojumi	Būvniecība		Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi	Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999–2013	4.8	-	-	-1.8	34.0	57.7	56.7	-	49.9
2012	2.7	8.1	1.9	-12.4	38.6	52.7	55.1	49.9	47.9
2013	-0.4	2.0	-1.7	-17.1	29.8	48.5	53.8	49.4	47.8
2014	-0.8	-0.9	0.8	-17.7	14.3	49.6	53.5	49.7	48.2
2014 I	0.5	1.9	0.2	-18.0	22.8	49.8	53.8	50.2	48.7
II	-0.9	-0.5	0.1	-20.0	14.9	48.7	53.9	50.0	48.7
III	-0.7	-1.3	0.2	-17.0	11.7	51.2	53.7	49.8	48.4
IV	-2.1	-3.8	2.6	-15.6	7.9	48.7	52.6	49.0	47.1
2014 sept.	-1.9	-4.2	-0.6	-16.9	7.1	49.2	52.8	48.9	48.4
okt.	0.4	-5.6	1.6	-16.8	8.5	49.0	53.1	49.0	46.4
nov.	-1.5	-3.0	3.3	-14.9	8.9	49.0	52.7	48.8	47.1
dec.	-5.1	-2.9	2.8	-15.2	6.4	48.1	52.0	49.1	47.7
2015 janv.	-5.9	-3.1	-0.8	-17.0	-0.1	42.0	50.9	48.1	46.5
febr.	-5.5	0.5	1.6	-18.0	-3.4	44.7	52.4	48.6	47.6

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts) un Thomson Reuters (4.3. tabulas 9. aile).

1) Dati attiecas uz Euro19.

2) Eksporta un importa deflatori attiecas uz precēm un pakalpojumiem un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonā.

3) Svērums atbilstoši importam: svērums noteikts saskaņā ar 2004.–2006. gada vidējo importa struktūru; svērums atbilstoši izmantošanai: svērums noteikts saskaņā ar 2004.–2006. gada vidējo iekšzemes pieprasījuma struktūru.

4.5. Vienības darbaspēka izmaksas, atlīdzība vienam nodarbinātajam un darba ražīgums¹⁾

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopā (indekss: 2010. g. = 100)	Ekonomiskās darbības veidu dalījumā										
		Kopā	Lauksaim- niecība, mežsaim- niecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būvniecība	Tirdzniecība, transporta, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komuni- kācijas pakalpojumi	Finances un apdroši- nāšana	Nekustamais īpašums	Profesionālie, komercdarbības un atbalsta pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakalpojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vienības darbaspēka izmaksas												
2011	100.6	0.6	0.4	-0.1	2.2	0.0	-1.4	0.3	0.9	3.1	0.6	1.1
2012	102.5	1.9	3.4	2.1	2.7	2.6	0.2	-0.4	2.0	3.5	0.5	2.4
2013	103.9	1.4	-2.4	2.1	0.4	1.5	1.9	2.5	-2.5	1.1	1.6	2.3
2013 IV	104.2	1.2	-4.0	0.3	-0.1	0.8	1.8	3.3	-2.6	0.6	2.7	2.0
2014 I	104.5	0.8	-3.8	1.0	-0.5	0.3	3.8	0.5	0.3	1.2	0.9	0.8
II	104.8	1.0	-3.2	1.7	0.1	0.4	3.6	0.6	0.2	2.2	0.8	1.6
III	105.2	1.1	-2.7	1.5	0.7	0.6	3.7	0.5	0.5	2.4	0.9	1.4
Atlīdzība vienam nodarbinātajam												
2011	102.1	2.1	3.5	2.9	3.1	1.7	2.4	2.2	2.0	2.9	1.3	1.4
2012	103.8	1.7	1.7	2.2	2.5	1.7	1.9	1.0	1.9	2.4	0.9	2.3
2013	105.6	1.7	1.2	2.7	1.5	1.5	1.1	2.4	-0.5	0.9	1.8	1.7
2013 IV	106.4	2.0	-0.1	2.5	2.0	1.3	1.1	2.8	-1.2	0.8	2.8	2.5
2014 I	106.9	1.8	-0.1	2.7	3.3	1.8	2.7	1.1	0.6	1.6	1.5	1.5
II	107.0	1.4	0.7	2.1	1.9	1.2	1.8	2.0	0.9	1.3	1.3	1.2
III	107.4	1.3	1.7	1.9	1.1	1.0	1.8	1.7	1.6	1.7	1.3	0.7
Darba ražīgums uz vienu nodarbināto												
2011	101.5	1.5	3.0	3.0	0.8	1.7	3.8	1.9	1.2	-0.2	0.7	0.3
2012	101.3	-0.2	-1.6	0.2	-0.2	-0.9	1.7	1.4	-0.1	-1.1	0.4	-0.2
2013	101.6	0.3	3.7	0.6	1.1	-0.1	-0.8	-0.1	2.0	-0.1	0.2	-0.6
2013 IV	102.1	0.8	4.1	2.1	2.1	0.6	-0.6	-0.5	1.4	0.2	0.1	0.4
2014 I	102.3	1.0	3.9	1.7	3.8	1.4	-1.1	0.5	0.2	0.4	0.5	0.7
II	102.1	0.4	4.1	0.4	1.8	0.8	-1.7	1.4	0.7	-0.8	0.4	-0.4
III	102.0	0.2	4.5	0.4	0.4	0.4	-1.9	1.1	1.0	-0.7	0.4	-0.7
Atlīdzība par vienu nostrādāto stundu												
2011	101.8	1.8	2.5	1.9	3.3	1.6	2.2	1.6	2.3	2.7	1.1	1.4
2012	104.7	2.8	3.6	3.7	4.8	3.4	2.4	1.5	2.1	3.1	1.2	3.3
2013	107.0	2.2	1.4	2.5	2.6	2.1	1.1	2.8	0.8	1.8	2.1	2.1
2013 IV	107.7	2.0	-0.5	1.6	2.0	1.6	0.6	2.8	0.7	1.2	3.0	2.4
2014 I	108.0	1.2	-0.6	1.0	1.9	1.5	2.2	0.7	0.9	1.7	1.0	1.0
II	108.4	1.5	1.6	1.9	2.2	1.4	1.9	2.4	2.1	1.4	1.1	1.5
III	108.7	1.3	2.2	1.5	1.3	1.1	1.5	1.9	1.6	1.5	1.3	1.0
Darba ražīgums stundā												
2011	101.4	1.4	3.1	2.2	0.8	1.8	3.8	1.4	1.4	-0.3	0.4	0.3
2012	102.3	0.9	-0.6	1.5	1.8	0.5	2.2	1.9	1.0	-0.3	0.7	0.7
2013	103.0	0.7	3.0	0.6	1.9	0.5	-0.8	0.2	3.1	0.5	0.5	-0.1
2013 IV	103.3	0.7	2.8	1.3	2.1	0.7	-1.4	-0.6	2.8	0.6	0.3	0.4
2014 I	103.4	0.4	2.7	0.1	2.4	1.1	-1.4	0.0	0.5	0.5	0.0	0.4
II	103.6	0.6	3.5	0.4	2.1	1.0	-1.7	1.7	1.3	-0.3	0.3	0.2
III	103.4	0.3	3.6	0.1	0.8	0.5	-2.0	1.4	1.7	-0.3	0.5	-0.2

4.6. Darbaspēka izmaksu indeksi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (indekss: 2008. g. = 100)	Kopā	Komponentu dalījumā		Atsevišķu ekonomiskās darbības veidu dalījumā		Papildpostenis: vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītājs ²⁾
			Darba samaksa	Darba devēju sociālās iemaksas	Uzņēmējdarbības nozares	Galvenokārt ar uzņēmējdarbību nesaistītas nozares	
% no 2008. gada kopapjoma	100.0	100.0	75.2	24.8	32.4	58.6	
	1	2	3	4	5	6	7
2012	108.9	2.0	2.0	2.0	2.4	1.2	2.2
2013	110.3	1.3	1.5	0.8	1.2	1.6	1.8
2014	-	-	-	-	-	-	1.8
2014 I	103.7	0.7	1.1	-0.6	0.7	0.5	1.9
II	115.7	1.4	1.4	1.3	1.6	1.1	1.8
III	108.6	1.3	1.4	1.2	1.2	1.5	1.7
IV	-	-	-	-	-	-	1.7

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati attiecas uz Euro19.

2) Uz nesaskatītiem avotiem balstīti eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. <http://www.ecb.europa.eu/stats/intro/html/experiment.en.html>).

5. NAUDA UN KREDĪTU ATLIKUMI

5.1. Monetārie rādītāji¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	M3											
	M2						M3 – M2					
	M1		M2 – M1									
	Skaidrā nauda apgrozībā	Noguldījumi uz nakti		Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem		Repo darījumi	Naudas tirgus fondu akcijas	Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Atlikumi											
2012	863.4	4 244.0	5 107.5	1 803.3	2 081.5	3 884.8	8 992.3	125.0	483.1	180.6	788.7	9 780.9
2013	908.8	4 482.6	5 391.4	1 691.2	2 123.2	3 814.4	9 205.8	120.0	417.7	86.5	624.3	9 830.0
2014	967.3	4 948.5	5 915.9	1 602.0	2 129.7	3 731.7	9 647.6	122.2	430.4	130.0	682.6	10 330.2
2014 I	924.8	4 563.3	5 488.0	1 667.7	2 125.3	3 793.1	9 281.1	117.1	403.2	84.8	605.1	9 886.2
II	931.5	4 627.3	5 558.9	1 671.1	2 131.2	3 802.3	9 361.2	129.7	396.9	75.8	602.4	9 963.6
III	948.2	4 745.2	5 693.4	1 647.5	2 136.6	3 784.1	9 477.5	122.4	419.1	68.8	610.4	10 087.8
IV	967.3	4 948.5	5 915.9	1 602.0	2 129.7	3 731.7	9 647.6	122.2	430.4	130.0	682.6	10 330.2
2014 aug.	943.3	4 713.3	5 656.6	1 658.2	2 134.2	3 792.3	9 448.9	128.5	404.1	74.1	606.7	10 055.6
sept.	948.2	4 745.2	5 693.4	1 647.5	2 136.6	3 784.1	9 477.5	122.4	419.1	68.8	610.4	10 087.8
okt.	949.5	4 794.0	5 743.5	1 625.7	2 132.5	3 758.2	9 501.7	130.3	432.4	67.0	629.7	10 131.4
nov.	956.5	4 858.0	5 814.5	1 619.3	2 138.4	3 757.7	9 572.2	128.2	434.6	71.6	634.4	10 206.7
dec.	967.3	4 948.5	5 915.9	1 602.0	2 129.7	3 731.7	9 647.6	122.2	430.4	130.0	682.6	10 330.2
2015 janv. ^(p)	984.8	5 057.5	6 042.3	1 579.2	2 121.7	3 700.9	9 743.3	120.5	438.6	136.1	695.1	10 438.4
	Darījumi											
2012	20.0	289.5	309.5	-36.0	114.9	78.9	388.5	-16.9	-20.2	-18.5	-55.7	332.8
2013	45.3	245.8	291.1	-111.1	43.9	-67.2	223.9	-12.0	-48.8	-62.8	-123.6	100.3
2014	58.0	370.0	427.9	-96.0	3.7	-92.4	335.6	0.8	7.2	26.2	34.2	369.7
2014 I	15.4	73.4	88.8	-26.2	1.7	-24.5	64.3	-3.0	-6.9	-1.3	-11.2	53.1
II	6.7	61.7	68.5	2.3	5.8	8.1	76.6	12.4	-6.0	-5.8	0.5	77.1
III	16.7	109.1	125.7	-27.1	5.1	-22.0	103.8	-8.1	8.9	2.8	3.5	107.3
IV	19.1	125.8	144.9	-45.0	-9.0	-54.0	90.9	-0.5	11.3	30.5	41.3	132.2
2014 aug.	7.0	42.0	48.9	-12.0	2.4	-9.6	39.3	-0.2	-4.8	4.0	-1.0	38.3
sept.	4.9	25.4	30.3	-12.4	2.3	-10.1	20.2	-6.6	1.5	4.3	-0.8	19.4
okt.	1.3	48.3	49.6	-21.3	-4.5	-25.8	23.8	7.9	13.4	-2.0	19.3	43.0
nov.	7.0	64.2	71.3	-6.2	5.9	-0.4	70.9	-2.1	2.3	4.4	4.6	75.5
dec.	10.8	13.3	24.1	-17.4	-10.3	-27.8	-3.7	-6.4	-4.4	28.1	17.4	13.7
2015 janv. ^(p)	16.4	83.8	100.1	-33.7	-7.4	-41.1	59.0	-2.4	6.6	10.0	14.2	73.2
	Pieauguma temps											
2012	2.4	7.3	6.4	-1.9	5.9	2.1	4.5	-11.6	-3.9	-9.9	-6.6	3.5
2013	5.2	5.8	5.7	-6.2	2.1	-1.7	2.5	-9.5	-10.4	-37.8	-16.2	1.0
2014	6.4	8.2	7.9	-5.7	0.2	-2.4	3.6	0.6	1.6	37.5	5.5	3.8
2014 I	6.5	5.5	5.6	-6.5	1.1	-2.4	2.2	-9.9	-10.3	-27.6	-13.5	1.0
II	5.6	5.4	5.4	-4.6	0.5	-1.8	2.4	5.1	-8.2	-25.8	-8.8	1.6
III	6.0	6.2	6.2	-3.9	0.3	-1.5	3.0	9.7	-2.0	-25.4	-4.4	2.5
IV	6.4	8.2	7.9	-5.7	0.2	-2.4	3.6	0.6	1.6	37.5	5.5	3.8
2014 aug.	5.8	5.9	5.8	-4.2	0.4	-1.7	2.7	5.8	-5.3	-25.7	-6.7	2.0
sept.	6.0	6.2	6.2	-3.9	0.3	-1.5	3.0	9.7	-2.0	-25.4	-4.4	2.5
okt.	5.6	6.3	6.2	-4.9	0.2	-2.1	2.7	9.9	1.0	-21.8	-1.1	2.5
nov.	5.9	7.1	6.9	-4.5	0.4	-1.8	3.3	6.8	2.6	-16.1	0.2	3.1
dec.	6.4	8.2	7.9	-5.7	0.2	-2.4	3.6	0.6	1.6	37.5	5.5	3.8
2015 janv. ^(p)	7.7	9.2	9.0	-6.8	-0.1	-3.1	4.0	-3.9	0.1	44.3	4.6	4.1

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

5.2. M3 ietilpstošie noguldījumi¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Nefinanšu sabiedrības ²⁾					Mājsaimniecības ³⁾					Finanšu sabiedrības (izņemot MFI un ASPF) ²⁾	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Pārēja valdība ⁴⁾
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Atlikumi													
2012	1 618.7	1 112.8	406.9	88.1	10.8	5 308.6	2 360.4	977.3	1 960.3	10.5	811.2	209.1	306.3
2013	1 710.6	1 198.6	400.8	94.7	16.5	5 414.0	2 542.6	875.7	1 991.2	4.5	801.0	192.8	298.6
2014	1 817.6	1 332.9	368.7	96.5	19.5	5 558.7	2 754.8	810.9	1 990.1	2.8	881.3	217.9	326.9
2014 I	1 732.1	1 223.8	398.2	95.2	15.0	5 442.6	2 583.8	864.5	1 988.6	5.7	779.8	205.7	313.3
II	1 751.9	1 244.6	394.7	97.3	15.3	5 481.4	2 623.1	859.8	1 994.0	4.5	801.1	210.3	314.6
III	1 789.5	1 283.8	391.1	99.2	15.4	5 531.9	2 686.9	845.1	1 995.1	4.9	794.8	208.4	327.1
IV	1 817.6	1 332.9	368.7	96.5	19.5	5 558.7	2 754.8	810.9	1 990.1	2.8	881.3	217.9	326.9
2014 aug.	1 778.9	1 270.2	394.8	98.5	15.4	5 513.4	2 664.4	850.0	1 994.2	4.9	800.9	216.7	324.2
sept.	1 789.5	1 283.8	391.1	99.2	15.4	5 531.9	2 686.9	845.1	1 995.1	4.9	794.8	208.4	327.1
okt.	1 790.5	1 297.4	379.3	100.3	13.5	5 531.9	2 700.0	836.4	1 990.8	4.7	827.4	211.0	321.7
nov.	1 816.1	1 320.0	382.1	100.9	13.1	5 552.5	2 730.6	827.2	1 990.1	4.8	839.4	211.3	324.5
dec.	1 817.6	1 332.9	368.7	96.5	19.5	5 558.7	2 754.8	810.9	1 990.1	2.8	881.3	217.9	326.9
2015 janv. ^(p)	1 854.3	1 379.5	366.8	96.6	11.4	5 567.6	2 787.7	795.4	1 980.1	4.4	884.3	227.5	345.2
Darījumi													
2012	72.2	99.4	-33.2	10.0	-4.0	222.8	99.4	35.6	100.2	-12.5	16.5	15.0	25.0
2013	97.9	90.4	-6.0	7.7	5.8	108.7	183.7	-100.1	31.1	-6.0	-17.4	-14.2	-8.5
2014	68.6	90.3	-25.5	1.2	2.5	142.3	210.5	-65.4	-1.2	-1.7	44.5	5.5	17.6
2014 I	17.2	21.6	-3.3	0.4	-1.5	25.5	39.1	-11.8	-2.9	1.1	-22.2	12.3	13.1
II	14.8	18.7	-4.3	0.3	0.2	41.4	40.4	-4.9	7.1	-1.2	20.5	4.6	0.9
III	29.6	33.6	-5.7	1.9	-0.2	47.3	61.9	-16.0	1.0	0.4	-8.3	-2.3	12.6
IV	7.0	16.4	-12.1	-1.4	4.0	27.9	69.1	-32.8	-6.4	-2.0	54.4	-9.0	-9.0
2014 aug.	12.7	12.9	-2.1	0.3	1.6	17.5	21.7	-5.7	1.6	-0.1	-5.0	1.1	5.9
sept.	6.4	10.8	-4.8	0.7	-0.3	16.6	21.5	-5.7	0.9	0.0	-8.9	-8.5	3.1
okt.	0.9	13.4	-11.6	1.0	-1.9	-0.1	13.1	-8.6	-4.3	-0.2	32.4	2.6	-5.5
nov.	25.8	22.9	2.8	0.5	-0.4	20.9	30.7	-9.2	-0.7	0.1	12.4	0.3	2.4
dec.	-19.7	-19.9	-3.3	-2.8	6.3	7.1	25.3	-14.9	-1.4	-1.9	9.6	-11.9	-6.0
2015 janv. ^(p)	24.1	36.3	-3.9	0.0	-8.3	-3.6	25.0	-20.9	-9.3	1.6	-6.6	8.8	17.6
Pieauguma temps													
2012	4.7	9.8	-7.5	13.2	-25.2	4.4	4.4	3.8	5.4	-54.2	2.1	7.8	9.1
2013	6.1	8.1	-1.5	8.8	54.6	2.0	7.8	-10.3	1.6	-57.0	-2.2	-6.9	-2.8
2014	4.0	7.5	-6.3	1.2	14.5	2.6	8.3	-7.5	-0.1	-37.2	5.4	3.0	5.9
2014 I	5.7	8.0	-1.3	5.6	24.0	1.6	7.2	-10.0	0.6	-31.0	-5.7	-4.3	2.3
II	6.2	8.3	-0.6	4.9	40.5	2.0	7.3	-8.1	0.3	-30.3	-4.4	1.7	-0.3
III	6.0	8.6	-2.1	3.4	47.4	2.2	7.3	-7.0	0.1	-20.8	-0.9	2.3	3.3
IV	4.0	7.5	-6.3	1.2	14.5	2.6	8.3	-7.5	-0.1	-37.2	5.4	3.0	5.9
2014 aug.	6.0	8.4	-1.4	3.4	33.2	2.0	7.0	-7.4	0.2	-23.3	-3.2	5.5	2.6
sept.	6.0	8.6	-2.1	3.4	47.4	2.2	7.3	-7.0	0.1	-20.8	-0.9	2.3	3.3
okt.	4.9	8.5	-5.5	2.8	12.0	2.1	6.9	-6.8	0.1	-18.5	0.4	3.4	2.2
nov.	5.2	8.8	-5.3	3.3	17.4	2.4	7.5	-7.1	0.2	-14.7	3.5	4.0	1.1
dec.	4.0	7.5	-6.3	1.2	14.5	2.6	8.3	-7.5	-0.1	-37.2	5.4	3.0	5.9
2015 janv. ^(p)	4.7	9.8	-8.0	1.5	-34.7	2.5	8.6	-9.2	-0.2	-8.7	6.1	0.2	9.2

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (izņemot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Attiecas uz valdības sektoru, izņemot centrālo valdību.

5.3. Euro zonas rezidentiem izsniegtie kredīti¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Kredits valdībai			Kredits pārējiem euro zonas rezidentiem							Parāda vērtspapīri	Kapitāla vērtspapīri un ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) akcijas
	Kopā	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Kopā	Aizdevumi							
					Kopā Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanai un vērtspapīrošanai ⁽²⁾	Nefinanšu sabiedrībām ⁽³⁾	Mājsaimniecībām ⁽⁴⁾	Finanšu sabiedrībām (izņemot MFI un ASPF) ⁽³⁾	Apdrošināšanas sabiedrībām un pensiju fondiem			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Atlikumi											
2012	3 410.8	1 169.3	2 241.5	13 069.5	10 860.0	-	4 544.6	5 242.3	984.3	89.0	1 435.9	773.6
2013	3 407.5	1 096.3	2 311.2	12 709.4	10 546.4	-	4 354.1	5 221.4	872.6	98.3	1 363.9	799.1
2014	3 602.2	1 129.9	2 472.3	12 582.1	10 515.6	-	4 284.2	5 200.0	903.3	128.1	1 291.3	775.2
2014 I	3 454.0	1 113.0	2 341.0	12 661.6	10 531.2	-	4 337.6	5 232.2	860.6	100.7	1 329.9	800.5
II	3 447.9	1 101.7	2 346.2	12 588.1	10 464.7	-	4 306.3	5 191.0	868.5	99.0	1 317.3	806.1
III	3 508.9	1 102.3	2 406.7	12 561.6	10 444.7	-	4 288.1	5 194.6	858.7	103.3	1 307.0	809.8
IV	3 602.2	1 129.9	2 472.3	12 582.1	10 515.6	-	4 284.2	5 200.0	903.3	128.1	1 291.3	775.2
2014 aug.	3 500.5	1 105.4	2 395.0	12 560.7	10 435.0	-	4 290.6	5 191.5	855.1	97.8	1 314.4	811.3
sept.	3 508.9	1 102.3	2 406.7	12 561.6	10 444.7	-	4 288.1	5 194.6	858.7	103.3	1 307.0	809.8
okt.	3 523.4	1 097.3	2 426.2	12 543.8	10 431.5	-	4 277.4	5 197.3	853.9	102.9	1 301.0	811.3
nov.	3 538.3	1 108.8	2 429.4	12 533.4	10 431.0	-	4 271.4	5 194.8	857.5	107.4	1 291.8	810.5
dec.	3 602.2	1 129.9	2 472.3	12 582.1	10 515.6	-	4 284.2	5 200.0	903.3	128.1	1 291.3	775.2
2015 janv. ^(p)	3 648.6	1 149.8	2 498.8	12 654.8	10 584.7	-	4 299.6	5 222.6	923.7	138.9	1 294.2	775.9
	Darījumi											
2012	185.0	-4.0	189.0	-100.6	-69.1	-13.4	-107.6	26.0	14.5	-2.0	-69.9	38.5
2013	-24.4	-73.6	49.2	-304.5	-247.4	-221.2	-132.8	-3.5	-120.7	9.6	-71.7	14.6
2014	66.3	16.1	50.2	-87.1	-51.4	17.7	-59.4	-14.7	11.2	11.6	-71.2	35.5
2014 I	13.0	15.2	-2.2	-40.3	-16.2	-13.4	-25.9	7.1	0.1	2.5	-26.8	2.7
II	-27.6	-10.3	-17.3	-50.1	-47.4	9.2	-18.7	-35.4	8.5	-1.7	-12.4	9.7
III	41.1	-1.4	42.5	-19.0	-10.6	-10.9	-18.6	8.2	-4.4	4.2	-14.1	5.7
IV	39.7	12.6	27.1	22.3	22.8	32.9	3.8	5.4	7.0	6.6	-17.9	17.4
2014 aug.	20.5	-1.4	21.9	-10.5	-3.0	-2.4	-3.5	3.2	1.6	-4.3	-7.3	-0.2
sept.	5.5	-3.5	9.0	-5.0	7.4	7.8	-3.7	3.8	1.9	5.5	-10.0	-2.5
okt.	18.7	-6.3	25.0	-6.1	-3.7	-1.5	-2.5	4.2	-5.0	-0.4	-7.0	4.6
nov.	4.6	11.2	-6.6	-13.8	2.6	10.0	-4.0	-1.3	3.4	4.5	-10.7	-5.7
dec.	16.4	7.7	8.7	42.1	23.9	24.5	10.3	2.5	8.6	2.5	-0.2	18.4
2015 janv. ^(p)	33.0	13.8	19.3	16.2	22.9	24.4	-4.2	4.3	12.3	10.5	3.5	-10.2
	Pieauguma temps											
2012	5.8	-0.3	9.5	-0.8	-0.6	-0.1	-2.3	0.5	1.5	-2.2	-4.6	5.2
2013	-0.7	-6.3	2.2	-2.3	-2.3	-2.0	-2.9	-0.1	-12.2	10.8	-5.0	1.9
2014	1.9	1.5	2.1	-0.7	-0.5	0.2	-1.4	-0.3	1.1	11.8	-5.2	4.4
2014 I	-0.9	-3.1	0.2	-2.5	-2.2	-2.0	-3.1	-0.1	-10.8	9.0	-6.7	1.0
II	-2.5	-1.5	-3.0	-2.2	-1.8	-1.1	-2.3	-0.6	-5.9	4.8	-7.5	0.5
III	-0.5	-0.7	-0.4	-1.9	-1.2	-0.6	-2.0	-0.5	-2.6	8.5	-8.6	1.7
IV	1.9	1.5	2.1	-0.7	-0.5	0.2	-1.4	-0.3	1.1	11.8	-5.2	4.4
2014 aug.	-1.2	-0.7	-1.4	-1.9	-1.5	-0.9	-2.2	-0.5	-3.8	0.3	-7.9	2.6
sept.	-0.5	-0.7	-0.4	-1.9	-1.2	-0.6	-2.0	-0.5	-2.6	8.5	-8.6	1.7
okt.	-0.2	-1.4	0.4	-1.6	-1.1	-0.5	-1.9	-0.4	-2.4	5.8	-7.9	2.5
nov.	0.8	0.6	0.9	-1.4	-0.9	-0.2	-1.7	-0.4	-1.0	8.0	-7.2	2.5
dec.	1.9	1.5	2.1	-0.7	-0.5	0.2	-1.4	-0.3	1.1	11.8	-5.2	4.4
2015 janv. ^(p)	2.1	1.6	2.4	-0.5	-0.1	0.5	-1.2	-0.2	3.0	19.4	-5.0	3.2

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Korekcija, ņemot vērā no MFI bilanciēm sakarā ar pārdošanu vai vērtspapīrošanu izslēgtos aizdevumus.

3) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (izņemot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

4) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

5.4. MFI aizdevumi euro zonas nefinanšu sabiedrībām un mājaimniecībām¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Nefinanšu sabiedrības ²⁾					Mājaimniecības ³⁾				
	Kopā	Koriģēts atbilstoši aizde- vumu pārdošanai un vērtspapī- rošanai ⁴⁾	Līdz 1 gadam	Ar sākotnējo periodu 1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Koriģēts atbilstoši aizde- vumu pārdošanai un vērtspapī- rošanai ⁴⁾	Patēriņa kredits	Kredīti mājokļa iegādei	Citi aizdevumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Atlikumi									
2012	4 544.6	-	1 127.9	795.6	2 621.0	5 242.3	-	602.0	3 823.6	816.7
2013	4 354.1	-	1 065.6	740.8	2 547.8	5 221.4	-	573.5	3 851.5	796.4
2014	4 284.2	-	1 082.7	725.8	2 475.7	5 200.0	-	562.2	3 860.2	777.6
2014 I	4 337.6	-	1 056.9	732.8	2 548.0	5 232.2	-	572.3	3 864.2	795.7
II	4 306.3	-	1 058.1	734.1	2 514.1	5 191.0	-	570.3	3 832.2	788.5
III	4 288.1	-	1 056.5	726.1	2 505.4	5 194.6	-	567.1	3 843.7	783.8
IV	4 284.2	-	1 082.7	725.8	2 475.7	5 200.0	-	562.2	3 860.2	777.6
2014 aug.	4 290.6	-	1 049.4	730.1	2 511.0	5 191.5	-	566.8	3 840.7	784.0
sept.	4 288.1	-	1 056.5	726.1	2 505.4	5 194.6	-	567.1	3 843.7	783.8
okt.	4 277.4	-	1 053.1	723.9	2 500.5	5 197.3	-	568.8	3 847.9	780.6
nov.	4 271.4	-	1 040.1	734.1	2 497.1	5 194.8	-	566.8	3 848.2	779.8
dec.	4 284.2	-	1 082.7	725.8	2 475.7	5 200.0	-	562.2	3 860.2	777.6
2015 janv. ^(p)	4 299.6	-	1 086.8	736.5	2 476.2	5 222.6	-	566.2	3 876.4	780.0
	Darījumi									
2012	-107.6	-60.3	6.2	-51.4	-62.3	26.0	34.7	-17.7	48.8	-5.1
2013	-132.8	-127.5	-44.5	-44.5	-43.7	-3.5	14.3	-18.1	27.6	-13.1
2014	-59.4	-46.5	-13.1	0.9	-47.3	-14.7	41.0	-5.4	-3.1	-6.3
2014 I	-25.9	-24.8	-6.6	-6.3	-13.0	7.1	8.5	0.0	7.4	-0.3
II	-18.7	-7.6	3.3	6.0	-28.1	-35.4	9.3	-2.0	-33.1	-0.3
III	-18.6	-20.1	-3.1	-7.0	-8.5	8.2	9.6	1.2	13.1	-6.1
IV	3.8	6.0	-6.7	8.2	2.3	5.4	13.7	-4.6	9.5	0.4
2014 aug.	-3.5	-3.1	-2.0	-1.1	-0.3	3.2	3.3	-1.2	1.6	2.8
sept.	-3.7	-4.0	6.2	-3.9	-6.0	3.8	4.3	1.7	5.2	-3.0
okt.	-2.5	-1.8	-1.8	-0.9	0.2	4.2	5.6	1.9	3.9	-1.6
nov.	-4.0	-2.7	-12.6	10.7	-2.1	-1.3	4.7	-1.5	0.0	0.2
dec.	10.3	10.5	7.6	-1.6	4.2	2.5	3.4	-4.9	5.6	1.9
2015 janv. ^(p)	-4.2	-3.6	-4.4	4.7	-4.5	4.3	5.1	-0.1	4.0	0.4
	Pieauguma temps									
2012	-2.3	-1.3	0.5	-6.0	-2.3	0.5	0.7	-2.8	1.3	-0.6
2013	-2.9	-2.8	-4.0	-5.6	-1.7	-0.1	0.3	-3.0	0.7	-1.6
2014	-1.4	-1.1	-1.2	0.1	-1.9	-0.3	0.8	-0.9	-0.1	-0.8
2014 I	-3.1	-3.1	-5.0	-5.0	-1.6	-0.1	0.4	-1.9	0.5	-1.5
II	-2.3	-2.1	-2.7	-3.3	-1.9	-0.6	0.5	-1.4	-0.4	-1.0
III	-2.0	-1.8	-1.4	-3.4	-1.9	-0.5	0.5	-1.1	-0.2	-1.7
IV	-1.4	-1.1	-1.2	0.1	-1.9	-0.3	0.8	-0.9	-0.1	-0.8
2014 aug.	-2.2	-2.0	-2.2	-3.6	-1.7	-0.5	0.5	-1.6	-0.1	-1.3
sept.	-2.0	-1.8	-1.4	-3.4	-1.9	-0.5	0.5	-1.1	-0.2	-1.7
okt.	-1.9	-1.6	-1.0	-3.4	-1.7	-0.4	0.6	0.1	-0.2	-1.7
nov.	-1.7	-1.4	-1.5	-1.8	-1.7	-0.4	0.7	0.1	-0.3	-1.3
dec.	-1.4	-1.1	-1.2	0.1	-1.9	-0.3	0.8	-0.9	-0.1	-0.8
2015 janv. ^(p)	-1.2	-0.9	-1.0	1.1	-2.0	-0.2	0.9	-0.9	0.0	-0.6

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (izņemot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

3) T.sk. mājaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Korekcija, ņemot vērā no MFI bilancēm sakarā ar pārdošanu vai vērtspapīrošanu izslēgtos aizdevumus.

5.5. M3 neietilpstošie bilances posteņi (izņemot euro zonas rezidentiem izsniegtos kredītus)¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	MFI saistības						MFI aktīvi			
	Centrālās valdības turējumi ²⁾	Ilgāka termiņa finanšu saistības pret pārējiem euro zonas rezidentiem					Tīrie ārējie aktīvi	Citi		
		Kopā	Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem	Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	Kapitāls un rezerves		Kopā	Repo darījumi ar centrālajiem darījuma partneriem ³⁾	Reversie repo darījumi ar centrālajiem darījuma parteriem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Atlikumi									
2012	305.4	7 570.1	2 395.9	106.0	2 680.8	2 387.4	1 029.8	146.4	260.8	201.2
2013	260.2	7 305.0	2 373.3	91.5	2 506.3	2 333.9	1 153.9	124.5	183.8	122.1
2014	263.4	7 182.1	2 252.4	92.0	2 375.1	2 462.7	1 406.7	184.7	184.5	139.8
2014 I	260.9	7 343.1	2 355.5	91.1	2 472.5	2 423.9	1 256.1	118.5	177.0	116.7
II	270.3	7 295.1	2 301.8	90.1	2 455.1	2 448.2	1 357.6	135.3	171.3	119.0
III	249.7	7 332.2	2 278.6	92.4	2 457.0	2 504.1	1 419.5	179.8	163.6	121.7
IV	263.4	7 182.1	2 252.4	92.0	2 375.1	2 462.7	1 406.7	184.7	184.5	139.8
2014 aug.	266.2	7 317.9	2 289.8	91.9	2 448.4	2 487.8	1 416.5	162.1	172.0	116.9
sept.	249.7	7 332.2	2 278.6	92.4	2 457.0	2 504.1	1 419.5	179.8	163.6	121.7
okt.	254.3	7 270.2	2 264.8	91.8	2 420.2	2 493.4	1 418.0	170.6	183.1	121.1
nov.	256.4	7 262.5	2 258.4	91.0	2 404.7	2 508.5	1 466.6	187.3	184.4	130.8
dec.	263.4	7 182.1	2 252.4	92.0	2 375.1	2 462.7	1 406.7	184.7	184.5	139.8
2015 janv. ^(p)	305.0	7 290.3	2 237.9	92.7	2 403.0	2 556.8	1 507.8	222.4	202.9	131.3
	Darījumi									
2012	-4.9	-115.3	-156.3	-10.2	-106.4	157.6	99.4	28.8	9.4	41.5
2013	-46.0	-88.8	-18.6	-14.3	-137.6	81.6	359.2	-64.7	32.2	43.9
2014	-3.3	-169.4	-120.5	1.8	-154.2	103.5	230.7	-12.9	0.7	17.7
2014 I	0.1	1.4	-11.7	-0.4	-33.1	46.6	88.0	-6.1	-6.7	-5.4
II	9.4	-65.1	-54.7	-1.0	-15.8	6.5	83.4	15.7	-5.8	2.3
III	-20.9	-3.1	-28.3	2.3	-28.5	51.5	27.8	33.4	-7.7	2.6
IV	8.0	-102.6	-25.8	1.0	-76.7	-1.0	31.5	-55.9	20.9	18.1
2014 aug.	-6.1	1.5	-4.5	1.1	-5.5	10.4	-0.9	24.7	2.2	-4.1
sept.	-16.9	-2.1	-13.7	0.6	-12.4	23.4	-6.8	6.8	-8.4	4.7
okt.	2.3	-32.4	-12.4	-0.6	-29.6	10.2	13.9	-13.5	19.5	-0.5
nov.	2.1	-19.6	-6.4	-0.8	-13.6	1.3	47.8	19.4	1.3	9.6
dec.	3.6	-50.7	-7.0	2.4	-33.5	-12.5	-30.1	-61.8	0.1	9.0
2015 janv. ^(p)	39.4	-26.5	-19.5	-0.3	-12.5	5.8	5.8	31.1	18.4	-8.5
	Pieauguma temps									
2012	-1.5	-1.5	-6.1	-8.8	-3.8	7.0	-	-	2.5	26.1
2013	-15.1	-1.2	-0.8	-13.5	-5.1	3.5	-	-	10.3	23.5
2014	-1.3	-2.3	-5.1	2.0	-6.1	4.3	-	-	0.4	14.5
2014 I	-12.1	-1.0	-1.7	-9.6	-4.6	3.9	-	-	-12.9	-0.9
II	-9.0	-1.6	-3.9	-6.8	-3.2	2.6	-	-	-23.8	-4.5
III	-11.5	-1.1	-4.7	-1.2	-2.7	4.2	-	-	-17.5	-3.2
IV	-1.3	-2.3	-5.1	2.0	-6.1	4.3	-	-	0.4	14.5
2014 aug.	-6.0	-1.1	-4.2	-2.9	-2.3	3.2	-	-	-11.4	-0.9
sept.	-11.5	-1.1	-4.7	-1.2	-2.7	4.2	-	-	-17.5	-3.2
okt.	-4.6	-1.7	-5.4	-0.9	-4.4	4.7	-	-	-3.1	2.1
nov.	-1.7	-1.9	-5.5	-1.1	-4.8	4.8	-	-	-4.4	-6.6
dec.	-1.3	-2.3	-5.1	2.0	-6.1	4.3	-	-	0.4	14.5
2015 janv. ^(p)	23.4	-2.6	-5.7	2.4	-5.9	3.8	-	-	22.1	26.4

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Ietver centrālās valdības MFI sektorā veikto noguldījumu un MFI sektora emitēto vērtspapīru turējumus.

3) Nav veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo ietekmi.

6. FISKĀLĀS NORISES

6.1. Deficīts/pārpalikums, ieņēmumi un izdevumi^{1), 2)}

(% no IKP; gada plūsmas)

	Deficīts (-)/ pārpalikums (+)	Ieņēmumi						Izdevumi						
		Kopā	Kārtējie ieņēmumi				Kapitāla ieņēmumi	Kopā	Kārtējie izdevumi					Kapitāla izdevumi
			Tiešie nodokļi	Netiešie nodokļi	Neto sociālās iemaksas	Atlīdzība nodarbinā- tajiem			Starppatēriņš	Procentu maksā- jumi	Sociālie maksājumi ³⁾			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2010	-5.8	44.3	44.0	11.4	12.6	15.1	0.2	50.1	44.9	10.7	5.4	2.7	23.4	5.2
2011	-3.8	44.8	44.5	11.7	12.8	15.1	0.2	48.6	44.3	10.4	5.3	3.0	23.1	4.3
2012	-3.3	45.7	45.5	12.2	13.0	15.3	0.2	49.1	44.6	10.3	5.3	3.0	23.4	4.5
2013	-2.5	46.4	46.1	12.5	13.1	15.5	0.3	48.9	44.9	10.4	5.3	2.8	23.8	4.1
2014 II	-2.6	46.6	46.1	12.5	13.0	15.5	0.5	49.2	45.4	10.3	5.3	2.7	23.0	3.8
III	-2.5	46.6	46.1	12.5	13.1	15.5	0.4	49.1	45.3	10.3	5.3	2.7	23.1	3.7

6.2. Valdības parāda attiecība pret IKP¹⁾

(% no IKP; atlikumi perioda beigās)

	Kopā	Finanšu instruments			Turētājs			Sākotnējais termiņš		Atlikušais termiņš			Valūta	
		Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Kreditore (rezidenti)	MFIs	Kreditore (nerezidenti)	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Euro vai dalībvalsts valūta	Citas valūtas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2010	83.6	2.4	15.5	65.6	40.5	23.9	43.1	12.7	70.9	20.7	28.6	34.3	82.3	1.3
2011	85.5	2.4	15.5	67.5	42.4	24.1	43.1	12.2	73.2	20.3	29.6	35.5	83.7	1.8
2012	88.7	2.5	17.4	68.8	45.1	26.0	43.6	11.5	77.3	19.5	31.4	37.8	86.6	2.2
2013	90.7	2.5	16.9	71.3	45.7	26.0	45.0	10.4	80.3	19.3	32.0	39.4	88.7	2.0
2014 II	92.7	2.6	16.6	73.5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
III	92.1	2.6	16.5	73.0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

6.3. Gada pārmaiņas valdības parāda attiecībā pret IKP un pamatfaktoros¹⁾

(% no IKP; gada plūsmas)

	Parāda attiecības pret IKP pārmaiņas ⁴⁾	Sākotnējais deficīts(+)/ pārpalikums (-)	Deficīta-parāda korekcija ⁵⁾								Procentu likmes un izaugsmes tempa starpība	Papildpostenis: aizņemšanās nepieciešamība
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem					Pārvērtēšanas ietekme un citas apjoma pārmaiņas	Cita		
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Kapitāla vērtspapīri un ieguldījumu fondu akcijas				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2010	5.3	3.4	1.3	1.7	0.0	0.5	0.9	0.2	-0.1	-0.3	0.6	7.5
2011	1.9	1.1	0.0	-0.3	0.2	-0.2	-0.2	-0.1	0.2	0.1	0.8	3.9
2012	3.3	0.6	0.1	1.2	0.3	0.4	-0.1	0.5	-1.3	0.3	2.5	5.1
2013	2.0	0.1	-0.2	-0.5	-0.4	-0.4	-0.1	0.4	-0.1	0.4	2.1	2.8
2014 II	1.0	-0.1	-0.3	-0.1	0.0	0.0	-0.2	0.1	0.1	-0.2	1.3	2.5
III	1.0	-0.2	-0.1	-0.1	0.0	0.0	-0.2	0.2	-0.2	0.2	1.2	2.7

Avoti: gada datiem – ECB un ceturkšņa datiem – Eurostat.

1) Ceturkšņa rādītāji (% no IKP) aprēķināti, izmantojot četru ceturkšņu kumulēto summu (plūsmas datiem un IKP) un ceturkšņa beigu vērtību (atlikumiem).

2) ES budžeta darījumi iekļauti un konsolidēti gada datos.

3) Kārtējie pārveidumi mājāsaimniecības apkalpojošām bezpeļņas organizācijām ietverti gada datos.

4) Aprēķināts kā valdības parāda attiecības pret IKP starpība pēdējā un iepriekšējā periodā, t.i., izmantojot iepriekšējā gada datus (gada datiem) un iepriekšējā gada atbilstošā ceturkšņa datus (ceturkšņa datiem).

5) Ceturkšņa dati ietver finanšu krīzes kontekstā veikto starpvaldību aizdevumu datus.

6.4. Valdības parāda vērtspapīri¹⁾

(parāda apkalpošana; % no IKP; vidējais atlikušais termiņš (gados); vidējās nominālās peļņas likmes; % gadā)

	Parāda apkalpošana ar termiņu 1 gads ²⁾					Vidējais atlikušais termiņš ³⁾	Vidējās nominālās peļņas likmes ⁴⁾						
	Kopā	Pamatsumma ⁵⁾		Procenti			Procenti					Transakcijas	
		Termiņš līdz 3 mēnešiem	Termiņš līdz 3 mēnešiem	Kopā	Mainīgā procentu likme		Nulles procentu likmes kupons	Fiksētā procentu likme	Emisija	Dzēšana			
											Termiņš līdz 1 gadam		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2013	16.5	14.4	5.0	2.1	0.5	6.3	3.5	1.7	1.3	3.7	2.8	1.3	1.8
2014	16.2	14.1	5.2	2.1	0.5	6.4	3.1	1.4	0.4	3.5	2.8	0.8	1.6
2014 II	16.9	14.7	5.5	2.1	0.5	6.4	3.3	1.6	0.6	3.6	2.8	1.1	1.6
	17.6	15.5	5.8	2.1	0.5	6.4	3.2	1.5	0.5	3.5	2.8	0.9	1.6
2014 aug. sept. okt. nov. dec.	17.9	15.8	6.1	2.1	0.5	6.3	3.2	1.5	0.5	3.6	2.8	1.0	1.7
	17.6	15.5	5.8	2.1	0.5	6.3	3.2	1.5	0.5	3.5	2.8	0.9	1.6
	17.3	15.2	5.7	2.1	0.5	6.4	3.1	1.5	0.4	3.5	2.8	0.9	1.7
	16.3	14.2	5.0	2.1	0.5	6.4	3.1	1.5	0.4	3.5	2.8	0.8	1.7
	16.2	14.1	5.2	2.1	0.5	6.4	3.1	1.4	0.4	3.5	2.8	0.8	1.6
2015 janv.	15.7	13.7	5.1	2.0	0.5	6.5	3.0	1.4	0.4	3.5	2.8	0.8	1.7

6.5. Fiskālās norises euro zonas valstīs⁶⁾

(% no IKP; gada plūsmas un atlikumi perioda beigās)

	Beļģija	Vācija	Igaunija	Īrija	Griekija	Spānija	Francija	Itālija	Kipra
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+)									
2010	-4.0	-4.1	0.2	-32.4	-11.1	-9.4	-6.8	-4.2	-4.8
2011	-3.9	-0.9	1.0	-12.6	-10.1	-9.4	-5.1	-3.5	-5.8
2012	-4.1	0.1	-0.3	-8.0	-8.6	-10.3	-4.9	-3.0	-5.8
2013	-2.9	0.1	-0.5	-5.7	-12.2	-6.8	-4.1	-2.8	-4.9
2014 II	-3.2	0.5	-0.3	-5.3	-2.9	-6.3	-4.2	-3.0	-4.1
2014 III	-3.0	0.7	-0.2	-4.7	-2.2	-5.8	-4.4	-3.1	-2.3
Valdības parāds									
2010	99.6	80.3	6.5	87.4	146.0	60.1	81.5	115.3	56.5
2011	102.1	77.6	6.0	111.1	171.3	69.2	85.0	116.4	66.0
2012	104.0	79.0	9.7	121.7	156.9	84.4	89.2	122.2	79.5
2013	104.5	76.9	10.1	123.3	174.9	92.1	92.2	127.9	102.2
2014 II	108.8	75.3	10.5	117.0	177.5	96.4	95.2	133.8	109.8
2014 III	108.2	74.8	10.5	114.8	176.0	96.8	95.3	131.8	104.7

	Latvija	Lietuva	Luksemburga	Malta	Nīderlande	Austrija	Portugāle	Slovēnija	Slovākija	Somija
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+)										
2010	-8.2	-6.9	-0.6	-3.3	-5.0	-4.5	-11.2	-5.7	-7.5	-2.6
2011	-3.4	-9.0	0.3	-2.6	-4.3	-2.6	-7.4	-6.2	-4.1	-1.0
2012	-0.8	-3.2	0.1	-3.7	-4.0	-2.3	-5.5	-3.7	-4.2	-2.1
2013	-0.9	-2.6	0.6	-2.7	-2.3	-1.5	-4.9	-14.6	-2.6	-2.4
2014 II	0.1	-1.1	0.5	-3.3	-3.0	-1.5	-4.8	-12.7	-2.8	-2.7
2014 III	0.0	-0.6	0.7	-2.5	-2.7	-1.5	-4.3	-13.0	-3.1	-2.7
Valdības parāds										
2010	46.8	36.3	19.6	67.6	59.0	82.4	96.2	37.9	41.1	47.1
2011	42.7	37.3	18.5	69.8	61.3	82.1	111.1	46.2	43.5	48.5
2012	40.9	39.9	21.4	67.9	66.5	81.7	124.8	53.4	52.1	53.0
2013	38.2	39.0	23.6	69.8	68.6	81.2	128.0	70.4	54.6	56.0
2014 II	41.0	38.7	23.2	74.6	69.6	82.3	129.5	78.3	55.6	58.9
2014 III	40.4	38.3	22.9	71.9	69.0	80.7	131.4	78.1	55.4	58.1

Avoti: valdības parāda vērtspapīru datiem – ECB un valdības budžeta deficīta/pārpalikuma un valdības parāda datiem – Eurostat.

1) Dati par valdības parāda vērtspapīriem uzrādīti nominālvērtībā un nav konsolidēti valdības sektora datos.

2) Pamatsummas un procentu plūsmas parāda apkalpošanas periodā.

3) Atlikušais termiņš perioda beigās.

4) Atlikumi perioda beigās; darījumiem – 12 mēnešu vidējie rādītāji.

5) Pamatsummu apjomi neietver īstermiņa vērtspapīrus, ko emitēs un dzēsīs nākamajos 12 mēnešos.

6) Ceturkšņa attiecības (% no IKP) aprēķinam izmantotas četru ceturkšņu plūsmas datu un IKP kumulētās summas, kā arī ceturkšņa beigu atlikuma vērtība.